

Noty wyjaśniające

Zmiany w podatku VAT w UE w zakresie
procedury szczególnej dla małych przedsiębiorstw

Dyrektywa Rady (UE) 2020/285
Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/2007

Zastrzeżenie: Niniejsze noty wyjaśniające nie mają charakteru prawnie wiążącego i zawierają jedynie praktyczne i nieformalne wytyczne dotyczące sposobu stosowania prawa Unii sformułowane na podstawie opinii Dyrekcji Generalnej ds. Podatków i Unii Celnej Komisji.

KOMISJA EUROPEJSKA

Dyrekcja Generalna ds. Podatków i Unii Celnej
Dyrekcja C – Podatki Pośrednie i Administracja Podatkowa
Dział c.1 – Polityka w zakresie Podatku od Wartości Dodanej

Kontakt: taxud-unit-c1@ec.europa.eu

*Komisja Europejska
B-1049 Bruxelles/Brussel*

Niniejszy dokument został przygotowany dla Komisji Europejskiej, jednak przedstawione w nim opinie stanowią wyłącznie punkt widzenia jego autorów, a Komisja nie ponosi odpowiedzialności za skutki wynikające z ponownego wykorzystania niniejszej publikacji.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2024

© Unia Europejska, 2024

Ponowne wykorzystanie dokumentów Komisji Europejskiej reguluje decyzja Komisji 2011/833/UE z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ponownego wykorzystywania dokumentów Komisji (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39). O ile nie zaznaczono inaczej, ponowne wykorzystanie niniejszego dokumentu jest dozwolone na podstawie licencji Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Oznacza to, że ponowne wykorzystywanie jest dozwolone pod warunkiem odpowiedniego poinformowania o autorze oraz o wszelkich zmianach wprowadzonych w dokumencie.

Niniejsze noty wyjaśniające mają na celu zapewnienie lepszego zrozumienia niektórych części ustawodawstwa UE w zakresie podatku VAT. Noty sporządziły służby Komisji i nie mają one charakteru prawnie wiążącego, jak wskazano w zastrzeżeniu prawnym na pierwszej stronie niniejszego dokumentu.

Niniejsze noty wyjaśniające nie są wyczerpujące. Oznacza to, że chociaż zawierają one szczegółowe informacje na temat określonych zagadnień, to mogą istnieć elementy, których nie uwzględniono w niniejszym dokumencie.

Wszystkim użytkownikom niniejszych not wyjaśniających zainteresowanych konkretnym tematem zaleca się przeczytanie całego rozdziału poświęconego temu konkretnemu zagadnieniu.

- **Czemu mają służyć noty wyjaśniające?**

Dzięki procedurze szczególnej dla małych przedsiębiorstw („procedura MŚP”) małe przedsiębiorstwa mogą sprzedawać towary i usługi nabywcom bez naliczania podatku VAT (zwolnienie z VAT) oraz korzystać z pewnych uproszczeń w zakresie obowiązków związanych z przestrzeganiem przepisów i wystawianiem faktur. Procedura ta jest fakultatywna, więc małe przedsiębiorstwa mogą podjąć decyzję o jej stosowaniu – pod warunkiem, że spełniają odpowiednie warunki – lub o przestrzeganiu standardowych zasad VAT i pobieraniu VAT od nabywców.

Niniejsze noty wyjaśniające opracowano w związku z modyfikacją dotychczasowych zasad stosowania procedury MŚP. Nowe zasady zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2025 r. Celem not wyjaśniających jest wyjaśnienie funkcjonowania procedury MŚP na podstawie nowych zasad oraz zapewnienie **lepszego zrozumienia przepisów przyjętych na szczeblu UE**, a w szczególności [dyrektywy Rady \(UE\) 2020/285](#) zmieniającej dyrektywę Rady 2006/112/WE (dyrektywa VAT) i rozporządzenie (UE) nr 904/2010 w sprawie współpracy administracyjnej.

- **Co zawierają noty wyjaśniające?**

„Noty wyjaśniające” należy postrzegać jako **wytyczne**, które można wykorzystać w celu wyjaśnienia praktycznego stosowania nowych zasad dotyczących procedury szczególnej dla małych przedsiębiorstw. W notach wyjaśniających opisano zasady obowiązujące od 1 stycznia 2025 r., obejmujące zarówno te z dotychczasowych zasad, które będą nadal obowiązywać po 1 stycznia 2025 r., jak i nowe zasady.

Odniesienia do artykułów dyrektywy VAT dotyczą przepisów mających zastosowanie od 1 stycznia 2025 r., o ile nie określono inaczej.

W niniejszych notach wyjaśniających znajdują się m.in. odpowiedzi na następujące pytania:

- Czym jest procedura MŚP i jak działa?
 - Jakie są różnice między procedurą MŚP a standardowym systemem VAT?
 - Co się zmieni od 1 stycznia 2025 r. dla podmiotów już stosujących procedurę MŚP w swoim państwie członkowskim?
 - Co powinien zrobić podmiot, który nie stosuje procedury MŚP, ale chciałby zacząć ją stosować w swoim państwie członkowskim od 1 stycznia 2025 r.?
 - Czym jest „transgraniczna” procedura MŚP i jakie są warunki jej stosowania?
 - Co powinien zrobić podmiot, który nie chce już stosować procedury MŚP?
 - Jakie zmiany nastąpią w przypadku korzystania z punktu kompleksowej obsługi (OSS)?
-

- **Cechy not wyjaśniających**

Noty wyjaśniające stanowią efekt działań podejmowanych na zasadzie współpracy: publikuje je Dyrekcja Generalna ds. Podatków i Unii Celnej Komisji Europejskiej (DG TAXUD), ale są one konsultowane zarówno z państwami członkowskimi, jak i z przedsiębiorstwami w ramach odpowiednio Grupy ds. Przyszłości Podatku VAT oraz Grupy Ekspertów ds. VAT.

Niniejsze noty wyjaśniające nie są prawnie wiążące. Noty nie odzwierciedlają formalnego stanowiska Komisji Europejskiej i Komisja nie jest związana żadnymi wyrażonymi w nich poglądami.

Noty wyjaśniające nie zastępują wytycznych Komitetu ds. VAT, które pełnią odrębną rolę. Ponadto mają one odmienny charakter: noty wyjaśniające odzwierciedlają poglądy DG TAXUD, natomiast wytyczne Komitetu ds. VAT są uzgadniane przez Komitet ds. VAT, tj. komitet doradczy skupiający przedstawicieli państw członkowskich i Komisji. W celu przedstawienia wszystkich dostępnych informacji na ten temat uwzględniono jednak szereg wytycznych dotyczących procedury szczególnej dla małych przedsiębiorstw, które w momencie publikowania niniejszych not wyjaśniających zostały już uzgodnione przez Komitet ds. VAT.

Krajowe administracje podatkowe mogą również wydać własne wytyczne dotyczące stosowania nowych zasad VAT w odniesieniu do procedury szczególnej dla małych przedsiębiorstw.

Noty nie mają charakteru ostatecznego: nie stanowią produktu końcowego, lecz odzwierciedlają aktualną sytuację w danym momencie zgodnie z dostępną wówczas wiedzą i doświadczeniem.

Spis treści

Treść

Spis treści	4
Spis rysunków	7
Skróty	10
Glosariusz	11
Streszczenie	15
1. Wprowadzenie	18
1.1. Ogólne funkcjonowanie standardowego systemu VAT	18
1.2. Procedura szczególna dla małych przedsiębiorstw.....	19
1.2.1. Pojęcie „małego przedsiębiorstwa”	19
1.2.2. Zwolnienie z VAT i odliczenie VAT	20
1.2.3. Zastosowanie fakultatywne.....	20
1.2.4. Mniej działań związanych z przestrzeganiem przepisów	22
1.3. Uzasadnienie przeglądu procedury MŚP	22
1.4. Kluczowy element nowej procedury MŚP: rozszerzenie jej zakresu terytorialnego	24
1.5. Nowa procedura MŚP: dwie płaszczyzny zastosowania	25
1.5.1. Płaszczyzna krajowa	25
1.5.2. Płaszczyzna transgraniczna.....	26
1.6. Odpowiednie akty prawne	29
2. Główne cechy nowej procedury MŚP	30
2.1. Pojęcie siedziby	30
2.1.1. Państwo członkowskie siedziby	30
2.1.2. Sytuacja małych przedsiębiorstw w UE mających stały zakład i zarejestrowanych do celów VAT	32
2.1.3. Sytuacja małych przedsiębiorstw spoza UE.....	32
2.2. Zakres zastosowania	33
2.2.1. Transakcje objęte procedurą.....	33
2.2.2. Transakcje wyłączone z procedury	34
2.2.3. Co ma pierwszeństwo: procedura MŚP czy standardowy system VAT?	35

2.3.	Roczny próg krajowy a progi sektorowe	41
2.4.	Obliczanie rocznego obrotu	41
3.	„Krajowa” procedura MŚP	45
3.1.	Warunki stosowania tej procedury	45
3.1.1.	Państwo członkowskie siedziby	45
3.1.2.	Transakcje objęte procedurą	46
3.1.3.	Roczny próg krajowy a progi sektorowe	46
3.2.	Uproszczenia w ramach przedmiotowej procedury	48
3.2.1.	Rejestracja	48
3.2.2.	Deklaracje VAT	49
3.2.3.	Rachunkowość	49
3.2.4.	Faktury	50
3.2.5.	Inne obowiązki administracyjne	50
3.3.	Rezygnacja z procedury	50
3.3.1.	Przejęcie na transgraniczną procedurę MŚP	50
3.3.2.	Przeniesienie siedziby działalności gospodarczej	51
3.3.3.	Dobrowolne zaprzestanie stosowania	51
3.3.4.	Wykluczenie	52
3.3.5.	Okres kwarantanny	57
4.	„Transgraniczna” procedura MŚP	59
4.1.	Roczny obrót w Unii: sprawdzanie kwalifikowalności	60
4.2.	Roczny próg krajowy	63
4.3.	Upřednie powiadomienie	69
4.3.1.	Treść	70
4.3.2.	Kwoty podlegające zgłoszeniu	74
4.3.3.	Wypełnienie upředniego powiadomienia: roczny obrót i progi	75
4.3.4.	Język	79
4.3.5.	Waluta	79
4.4.	Niepowtarzalny indywidualny numer identyfikacyjny (numer „EX”)	81
4.5.	Procedura rejestracji	82
4.5.1.	Ramy czasowe	82
4.5.2.	Data rozpoczęcia	84
4.6.	Aktualizacja upředniego powiadomienia	85
4.6.1.	Zmiana informacji dotyczących MŚP	86
4.6.2.	Rozszerzenie na dodatkowe państwo lub państwa członkowskie	86

4.6.3.	Istotne błędy stwierdzone przed przydzieleniem numeru EX.....	87
4.6.4.	Korekty oraz błędy stwierdzone po przydzieleniu numeru EX.....	87
4.7.	Sprawozdania kwartalne.....	88
4.7.1.	Wartości, które należy uwzględnić.....	91
4.7.2.	Przypadek szczególny – pierwsze sprawozdanie kwartalne.....	91
4.7.3.	Przypadek szczególny – przekroczenie progu rocznego obrotu w Unii: sprawozdanie końcowe	93
4.7.4.	Korekty	94
4.7.5.	Inne uproszczone obowiązki	95
4.7.6.	Konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków	95
4.8.	Rezygnacja z transgranicznej procedury MŚP.....	97
4.8.1.	Dobrowolne zaprzestanie stosowania	97
4.8.2.	Wykluczenie.....	99
4.9.	Procedury odwoławcze	106
5.	Odliczanie naliczonego VAT	108
5.1.	Krajowa procedura MŚP.....	108
5.2.	Transgraniczna procedura MŚP	109
6.	Interakcje ze standardowym systemem VAT.....	115
6.1.	Transakcje skutkujące obowiązkiem rejestracji do celów VAT	115
6.2.	Transakcje wyłączone z procedury MŚP	117
7.	Interakcje z innymi procedurami szczególnymi	119
7.1.	Interakcje między procedurą MŚP a procedurą punktu kompleksowej obsługi (OSS) ..	119
7.1.1.	Procedura MŚP i unijna procedura OSS: możliwość wspólnego stosowania	120
7.1.2.	Sprzedaż towarów na odległość oraz usługi telekomunikacyjne, nadawcze i elektroniczne (TBE) na rzecz nabywców: miejsce dostawy lub świadczenia usług.....	121
7.1.3.	Procedura MŚP i unijna procedura OSS: scenariusze przypadków	124
7.2.	Interakcje między procedurą MŚP a punktem kompleksowej obsługi importu (IOSS) .	128
7.3.	Procedura MŚP i procedura dotycząca rolników ryczałtowych	129
7.4.	Procedura MŚP, procedura dla biur podróży i procedura dotycząca towarów używanych	129
7.5.	Procedura MŚP i procedura dotycząca złota inwestycyjnego.....	130
8.	Rachunkowość oparta na zasadzie kasowej	131
	Załącznik – Funkcjonowanie stopniowego obniżania podatku	132

Spis rysunków

Rysunek 1:	Pobór VAT w standardowym systemie VAT	19
Rysunek 2:	Podstawowy mechanizm procedury MŚP	20
Rysunek 3:	Miejsce opodatkowania: miejsce pochodzenia a miejsce przeznaczenia.	22
Rysunek 4:	Zakres terytorialny procedury MŚP do dnia 31 grudnia 2024 r.	24
Rysunek 5:	Zakres terytorialny procedury MŚP od 1 stycznia 2025 r.	25
Rysunek 6:	Płaszczyzna krajowa zastosowania procedury MŚP	26
Rysunek 7:	Transgraniczna płaszczyna zastosowania procedury MŚP – scenariusz A1	26
Rysunek 8:	Transgraniczna płaszczyna zastosowania procedury MŚP – scenariusz A2	27
Rysunek 9:	Transgraniczna płaszczyna zastosowania procedury MŚP – scenariusz B...	28
Rysunek 10:	Miejsce siedziby w kontekście procedury MŚP	31
Rysunek 11:	Zwolnienie z VAT dostaw towarów dokonywanych między przedsiębiorstwami do innego państwa członkowskiego	36
Rysunek 12:	Świadczenie usług na rzecz nabywcy będącego przedsiębiorstwem znajdującego się w innym państwie członkowskim	38
Rysunek 13:	Sprzedaż na odległość towarów konsumentom końcowym.....	39
Rysunek 14:	Dostawy towarów transportowanych lub wysyłanych poza UE	40
Rysunek 15:	Obliczanie rocznego obrotu – tabela podsumowująca	44
Rysunek 16:	Roczny próg krajowy – poprzedni i bieżący rok kalendarzowy.....	47
Rysunek 17:	Roczny próg krajowy – bieżący rok kalendarzowy i dwa poprzednie lata kalendarzowe	48
Rysunek 18:	Stosowanie okresu przejściowego – przykład A	53
Rysunek 19:	Stosowanie okresu przejściowego – przykład B.....	54
Rysunek 20:	Data wykluczenia z procedury MŚP – scenariusz A.....	55
Rysunek 21:	Data wykluczenia z procedury MŚP – scenariusz B.....	56
Rysunek 22:	Data wykluczenia z procedury MŚP – scenariusz C.....	57
Rysunek 23:	Okres kwarantanny obejmujący jeden rok kalendarzowy	58
Rysunek 24:	Okres kwarantanny obejmujący dwa lata kalendarzowe	58
Rysunek 25:	Zastosowanie zabezpieczenia dotyczącego rocznego obrotu w Unii – scenariusz A	61

Rysunek 26: Zastosowanie zabezpieczenia dotyczącego rocznego obrotu w Unii – scenariusz B	62
Rysunek 27: Zastosowanie zabezpieczenia dotyczącego rocznego obrotu w Unii – scenariusz C	63
Rysunek 28: Stosowanie rocznego progu krajowego – scenariusz A	64
Rysunek 29: Stosowanie rocznego progu krajowego – scenariusz B	65
Rysunek 30: Stosowanie rocznego progu krajowego – scenariusz C	66
Rysunek 31: Stosowanie rocznego progu krajowego – scenariusz D	67
Rysunek 32: Stosowanie rocznego progu krajowego – scenariusz E	68
Rysunek 33: PCzSiedz, pojedynczy punkt kontaktowy między MŚP a pozostałymi państwami członkowskimi.....	69
Rysunek 34: Upřednie powiadomienie – jeden próg krajowy	76
Rysunek 35: Upřednie powiadomienie – różne progi sektorowe, scenariusz 1	77
Rysunek 36: Upřednie powiadomienie – różne progi sektorowe, scenariusz 2	78
Rysunek 37: Upřednie powiadomienie – waluta krajowa inna niż euro	80
Rysunek 38: Niepowtarzalny indywidualny numer identyfikacyjny „EX”	81
Rysunek 39: Ramy czasowe zwykłej procedury rejestracji.....	83
Rysunek 40: Data rozpoczęcia	85
Rysunek 41: Okresy sprawozdawcze i termin składania sprawozdań	88
Rysunek 42: Przykład sprawozdania kwartalnego.....	90
Rysunek 43: Wykluczenie – przekroczenie rocznego progu unijnego.....	100
Rysunek 44: Okres kwarantanny w przypadku przekroczenia progu rocznego obrotu w Unii	101
Rysunek 45: Wykluczenie – przekroczenie rocznego progu krajowego.....	103
Rysunek 46: Okres kwarantanny obejmujący jeden rok kalendarzowy	105
Rysunek 47: Okres kwarantanny obejmujący dwa lata kalendarzowe	105
Rysunek 48: Krajowa procedura MŚP a prawo do odliczenia VAT	108
Rysunek 49: Transgraniczna procedura MŚP a odliczanie VAT – scenariusz A	109
Rysunek 50: Procedura MŚP a odliczanie VAT – scenariusz B.....	110
Rysunek 51: Procedura MŚP a odliczanie VAT – scenariusz C.....	111
Rysunek 52: Transgraniczna procedura MŚP a odliczanie VAT – scenariusz D	112
Rysunek 53: Transgraniczna procedura MŚP a odliczanie VAT – scenariusz E.....	113
Rysunek 54: Transgraniczna procedura MŚP a odliczanie VAT – scenariusz F.....	114
Rysunek 55: Procedury MŚP i OSS	120

Rysunek 56: Sprzedaż towarów na odległość i świadczenie usług TBE na rzecz konsumentów końcowych.....	124
Rysunek 57: Standardowy system VAT a rachunkowość oparta na zasadzie kasowej	131

Skróty

B2B	między przedsiębiorcami
B2C	między przedsiębiorcami i konsumentami
TSUE	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
UE	Unia Europejska
IOSS	Punkt kompleksowej obsługi importu
PCz	Państwo członkowskie
PCzSiedz	Państwo członkowskie siedziby
PCzZwoln	Państwo członkowskie zwolnienia
OSS	Punkt kompleksowej obsługi
MŚP	Małe przedsiębiorstwo
Procedura MŚP	Procedura szczególna dla małych przedsiębiorstw
VAT	Podatek od wartości dodanej
Dyrektywa VAT	Dyrektywa Rady 2006/112/WE
Rozporządzenie wykonawcze w sprawie VAT	Rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) nr 282/2011

Glosariusz

Zwolnienie transgraniczne – oznacza zwolnienie przyznane w ramach transgranicznej procedury MŚP ⁽¹⁾.

Transgraniczna procedura MŚP – stanowi element procedury szczególnej dla małych przedsiębiorstw, który odnosi się do stosowania procedury wyłącznie w państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie siedziby ⁽²⁾ albo zarówno w państwie członkowskim siedziby, jak i w innych państwach członkowskich.

Transgraniczne dostawy towarów i świadczenie usług – oznaczają dostawy towarów i świadczenie usług, w przypadku gdy dostawca lub usługodawca znajduje się w państwie członkowskim, a VAT od tych dostaw lub usług jest należny w innym państwie członkowskim.

Sprzedaż towarów na odległość – odnosi się do dostaw towarów dokonywanych przez dostawcę mającego siedzibę w państwie członkowskim do konsumentów końcowych znajdujących się w innym państwie członkowskim.

Świadczenie usług na odległość – odnosi się do świadczenia usług dokonywanego przez usługodawcę mającego siedzibę w państwie członkowskim na rzecz konsumentów końcowych znajdujących się w innym państwie członkowskim.

Zwolnienie krajowe – odnosi się do zwolnienia przyznanego podatnikowi mającemu siedzibę w państwie członkowskim, w którym VAT jest należny ⁽³⁾.

Krajowa procedura MŚP – oznacza procedurę MŚP mającą zastosowanie tylko w państwie członkowskim siedziby.

Numer EX – oznacza niepowtarzalny indywidualny numer identyfikacyjny z przyrostkiem „EX” ⁽⁴⁾, za pomocą którego państwo członkowskie siedziby identyfikuje podatnika, który chce skorzystać ze zwolnienia transgranicznego.

Zwolnione małe przedsiębiorstwo – oznacza, w kontekście niniejszej procedury szczególnej, przedsiębiorcę indywidualnego lub przedsiębiorstwo korzystających ze zwolnienia z VAT w ramach procedury MŚP w państwie członkowskim, w którym VAT byłby należny w standardowym systemie VAT.

⁽¹⁾ Art. 284 ust. 2 dyrektywy VAT.

⁽²⁾ Art. 284 ust. 2 dyrektywy VAT.

⁽³⁾ Art. 284 ust. 1 dyrektywy VAT.

⁽⁴⁾ Art. 284 ust. 3 dyrektywy VAT.

Eksport towarów – odnosi się do dostaw towarów transportowanych z państwa członkowskiego do państwa niebędącego członkiem UE.

Transakcje powodujące naliczenie podatku – obejmują krajowe zakupy towarów i usług (również te objęte mechanizmem odwrotnego obciążenia), zakupy towarów pochodzących z innego państwa członkowskiego, zakupy usług od usługodawcy mającego siedzibę w innym państwie członkowskim, import towarów oraz zakupy usług z państw niebędących członkami UE.

Wewnętrzna dostawa towarów – odnosi się do dostawy towarów, które są przemieszczane z jednego państwa członkowskiego do innego.

Roczny obrót w państwie członkowskim – oznacza całkowitą roczną wartość dostaw towarów i świadczenia usług, z wyłączeniem VAT, dokonanych przez małe przedsiębiorstwo na terytorium tego państwa członkowskiego w danym roku kalendarzowym.

Państwo członkowskie siedziby (PCzSiedz) – oznacza państwo członkowskie, w którym małe przedsiębiorstwo kwalifikujące się do zwolnienia w ramach procedury MŚP w odniesieniu do jego dostaw towarów i świadczenia usług ma siedzibę ⁽⁵⁾; jest to państwo członkowskie, w którym wykonywane są funkcje naczelnego zarządu tego małego przedsiębiorstwa lub, w przypadku osoby fizycznej, w którym osoba ta ma stałe miejsce zamieszkania ⁽⁶⁾.

Państwo członkowskie zwolnienia (PCzZwoln) – oznacza każde państwo członkowskie inne niż państwo członkowskie siedziby, w którym dostawy towarów i świadczenie usług małego przedsiębiorstwa kwalifikują się do zwolnienia w ramach procedury MŚP.

Roczny próg krajowy – oznacza górną granicę określoną przez państwo członkowskie do celów stosowania zwolnienia z VAT w ramach procedury MŚP. Roczny próg krajowy nie może być wyższy niż 85 000 EUR (lub równowartość tej kwoty w walucie krajowej).

⁽⁵⁾ Informacje na temat tego, co powinien zrobić podmiot, aby być postrzeganym jako mający siedzibę w państwie członkowskim można znaleźć w wytycznych opracowanych w wyniku 123. posiedzenia, które odbyło się 20 listopada 2023 r. – dokument A – taxud.c.1(2024)794997 – dokument roboczy nr 1075 (s. 295).

⁽⁶⁾ Informacje na temat tego, co powinien zrobić podmiot, aby być postrzeganym jako mający siedzibę w państwie członkowskim można znaleźć w wytycznych opracowanych w wyniku 123. posiedzenia, które odbyło się 20 listopada 2023 r. - dokument A - taxud.c.1(2024)794997 - dokument roboczy nr 1075 (s. 295).

Transakcje objęte podatkiem należnym – obejmują lokalne dostawy towarów i świadczenie usług, transgraniczne dostawy towarów i świadczenie usług, eksport towarów oraz świadczenie usług na rzecz nabywców mających siedzibę w państwach niebędących członkami UE.

Miejsce siedziby – oznacza miejsce, w którym znajduje się siedziba prowadzenia działalności małego przedsiębiorstwa. Miejszem siedziby osoby fizycznej jest miejsce jej stałego zamieszkania.

Progi sektorowe – odnosi się do sytuacji, w której państwo członkowskie stosuje więcej niż jeden roczny próg krajowy. Progi sektorowe oznaczają progi rocznego obrotu określone przez państwo członkowskie, poniżej których małe przedsiębiorstwo może kwalifikować się do stosowania procedury MŚP i może zostać mu przyznane zwolnienie z VAT. Żaden z progów sektorowych nie może być wyższy niż 85 000 EUR (lub równowartość tej kwoty w walucie krajowej).

Małe przedsiębiorstwo – obejmuje osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, przedsiębiorców, podmioty prawne itp.

Procedura MŚP – oznacza procedurę szczególną dla małych przedsiębiorstw określoną w tytule XII rozdział 1 dyrektywy VAT ⁽⁷⁾.

Standardowy system VAT – oznacza zasady ogólne VAT określone w dyrektywie VAT.

Terytorium Wspólnoty – oznacza terytoria państw członkowskich zgodnie z definicją w tytule II art. 5 dyrektywy VAT.

Roczny obrót w Unii oznacza całkowitą roczną wartość dostaw towarów i świadczenia usług, z wyłączeniem VAT, dokonanych przez małe przedsiębiorstwo na terytorium Wspólnoty w danym roku kalendarzowym.

Roczny próg unijny – został ustalony na poziomie 100 000 EUR i tylko małe przedsiębiorstwa, których roczny obrót w Unii nie przekracza progu unijnego, będą kwalifikowały się do stosowania transgranicznej procedury MŚP. Dzięki rocznemu progowi unijnemu ze zwolnienia transgranicznego mogą korzystać tylko małe przedsiębiorstwa.

(7) Wszelkie odniesienia do przepisów regulujących procedurę MŚP, o których mowa w niniejszych notach wyjaśniających, traktuje się jako odniesienia do przepisów w ich brzmieniu z dnia 1 stycznia 2025 r.

Ustalenia dotyczące ram windsorskich – odnoszą się do ustaleń przyjętych przez Wspólny Komitet ustanowiony Umową o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, jak zapisano w decyzji nr 1/2023 z dnia 24 marca 2023 r. w sprawie ustaleń dotyczących ram windsorskich [2023/819].

Dni robocze – oznaczają wszystkie dni inne niż dni ustawowo wolne od pracy, soboty i niedziele zgodnie z art. 2 ust. 2 [rozporządzenia \(EWG, Euratom\) nr 1182/71](#) z dnia 3 czerwca 1971 r. określającego zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów.

Streszczenie

Kwestie ogólne

- Procedura MŚP to szczególny system VAT, który umożliwia małym przedsiębiorstwom nienaliczanie podatku VAT od dostaw towarów i świadczenia usług, a tym samym zmniejsza powiązane obowiązki w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących VAT. Konsekwencją zwolnienia z VAT jest utrata prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego od zakupów towarów i usług związanych ze zwolnionymi z VAT dostawami towarów lub zwolnionym z VAT świadczeniem usług.
- Procedura MŚP ma charakter fakultatywny i funkcjonuje w prawie wszystkich państwach członkowskich.
- Do 31 grudnia 2024 r. procedura MŚP jest dostępna wyłącznie dla małych przedsiębiorstw mających siedzibę w państwie członkowskim, w którym należy VAT (stosowanie procedury MŚP na szczeblu krajowym). Przeniesienie opodatkowania dostaw towarów i świadczenia usług z miejsca pochodzenia do miejsca przeznaczenia spowodowało pewne nierówności między małymi przedsiębiorstwami mającymi siedzibę i niemającymi siedziby w tym samym państwie członkowskim. Aby zapewnić równe traktowanie wszystkich małych przedsiębiorstw, zasady procedury MŚP poddano przeglądowi i dodano kilka nowych wspólnych zasad.
- Od 1 stycznia 2025 r. procedura MŚP jest zatem również dostępna dla małych przedsiębiorstw niemających siedziby w państwie członkowskim, w którym należy VAT (transgraniczne stosowanie procedury MŚP). Procedura MŚP nadal ma zastosowanie na poziomie krajowym. Procedurę MŚP mogą stosować wyłącznie małe przedsiębiorstwa mające siedzibę w Unii Europejskiej.
- Procedura MŚP jest kompatybilna z unijną procedurą punktu kompleksowej obsługi (OSS) i może z nią współistnieć.

Krajowa procedura MŚP

- Aby małe przedsiębiorstwo mogło zastosować krajową procedurę MŚP, jego roczny obrót nie może przekraczać rocznego progu krajowego lub mającego zastosowanie progu sektorowego określonego przez państwo członkowskie siedziby (PCzSiedz). Próg ten nie może być wyższy niż 85 000 EUR.
-

- W przypadku gdy małe przedsiębiorstwo stosuje wyłącznie krajową procedurę MŚP, musi skontaktować się ze swoim państwem członkowskim siedziby, aby uzyskać informacje na temat ewentualnych obowiązków w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących VAT (rejestracja, deklaracja VAT itp.), ponieważ każde państwo członkowskie może ustanowić własne zasady i zwolnić małe przedsiębiorstwa z jednego lub większej liczby tych obowiązków w zakresie VAT.
- Jeżeli MŚP chce stosować procedurę MŚP zarówno w swoim państwie członkowskim siedziby, jak i w co najmniej jednym państwie członkowskim, będzie musiało stosować zasady określone do celów transgranicznej procedury MŚP.

Transgraniczna procedura MŚP

- Aby MŚP kwalifikowało się do stosowania transgranicznej procedury MŚP, jego całkowity roczny obrót w 27 państwach członkowskich nie może przekroczyć rocznego progu unijnego ustalonego na poziomie 100 000 EUR lub równowartości tej kwoty w walucie krajowej.
 - Ponadto roczny obrót MŚP w każdym z państw członkowskich, w którym chce ono stosować transgraniczną procedurę MŚP, nie może przekroczyć rocznego progu krajowego lub odpowiedniego progu sektorowego mającego zastosowanie w każdym z tych państw.
 - MŚP musi złożyć tylko jedno uprzednie powiadomienie w PCzSiedz, aby ubiegać się o dostęp do transgranicznej procedury MŚP. PCzSiedz pełni funkcję punktu kontaktowego między małym przedsiębiorstwem a innym państwem członkowskim lub innymi państwami członkowskimi.
 - Obowiązki małych przedsiębiorstw w zakresie VAT są uproszczone: konieczne jest złożenie w PCzSiedz jednego sprawozdania kwartalnego na temat obrotów MŚP w 27 państwach członkowskich. MŚP może wystawiać faktury uproszczone.
 - MŚP może także dobrowolnie zrezygnować ze stosowania transgranicznej procedury MŚP w co najmniej jednym państwie członkowskim.
 - MŚP zostanie wykluczone z transgranicznej procedury MŚP we wszystkich państwach członkowskich, jeżeli jego roczny obrót w Unii przekroczy 100 000 EUR. Ponadto MŚP zostanie wykluczone z tej procedury w co najmniej jednym państwie członkowskim objętym zwolnieniem w sytuacji, gdy nie przekroczy progu rocznego obrotu w Unii wynoszącego 100 000 EUR, ale jego roczny obrót w co najmniej jednym PCzZwlnn przekroczy roczny próg krajowy określony przez dane PCzZwlnn (lub upłynie okres przejściowy).
-

- Wykluczenie z transgranicznej procedury MŚP nie powinno uniemożliwiać małemu przedsiębiorstwu stosowania krajowej procedury MŚP, pod warunkiem że spełnia ono warunki określone w PCzSiedz.
 - Możliwe jest jednoczesne stosowanie procedury MŚP i procedury OSS. Małe przedsiębiorstwo może stosować procedurę MŚP w niektórych państwach członkowskich (w tym w PCzSiedz) i procedurę OSS w innych państwach członkowskich (przy czym procedury OSS nie można stosować w PCzSiedz). Jeżeli małe przedsiębiorstwo zostało wykluczone z transgranicznej procedury MŚP w jednym państwie członkowskim lub w większej ich liczbie, może ono zastosować procedurę punktu kompleksowej obsługi w odniesieniu do tych państw członkowskich.
-

1. Wprowadzenie

Noty wyjaśniające odnoszą się do **zasad mających zastosowanie od dnia 1 stycznia 2025 r.**; obejmują one zarówno **dotychczasowe zasady**, które będą miały nadal zastosowanie, jak i wszystkie **nowe zasady**.

W poniższej sekcji omówiono następujące kwestie:

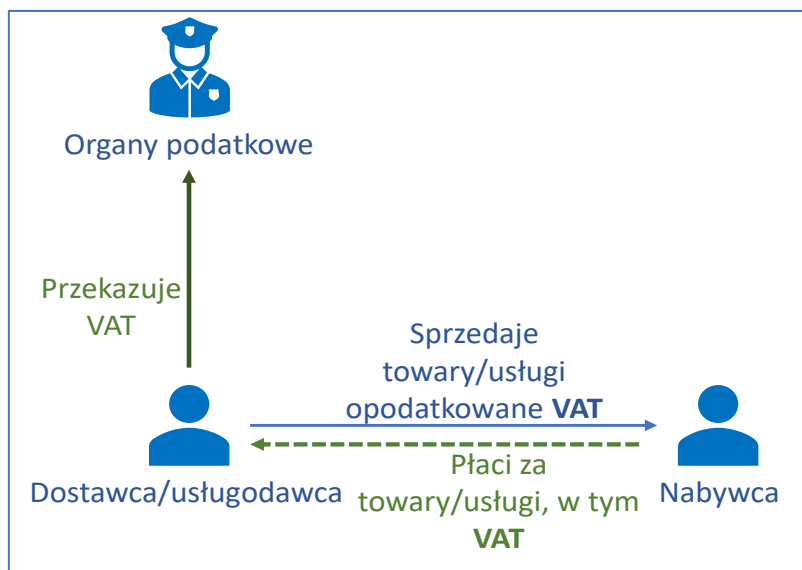
- a) Jak działa standardowy system VAT w skrócie?
- b) Czym jest procedura szczególna dla małych przedsiębiorstw („procedura MŚP”)?
- c) Dlaczego zmieniono zasady procedury MŚP?

1.1. Ogólne funkcjonowanie standardowego systemu VAT

Co do zasady przedsiębiorstwo sprzedające towary lub świadczące usługi (zwane dalej „dostawcą lub usługodawcą”) musi naliczać VAT wobec nabywcy. Nabywca płaci VAT dostawcy lub usługodawcy, który przekazuje ten podatek organom podatkowym. Co do zasady **naliczenie podatku VAT wobec nabywców daje dostawcy lub usługodawcy prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego od zakupów** towarów i usług wykorzystywanych do dokonywania tych opodatkowanych dostaw towarów lub tego opodatkowanego świadczenia usług ⁽⁸⁾.

Na poniższym rysunku podsumowano, w jaki sposób w ramach standardowego systemu VAT dostawca lub usługodawca pobiera VAT od nabywcy w imieniu organów podatkowych.

⁽⁸⁾ Art. 168 dyrektywy VAT.

Rysunek 1: Pobór VAT w standardowym systemie VAT

Aby pomóc organom podatkowym w poborze VAT, w dyrektywie VAT ⁽⁹⁾ ustanowiono szereg zasad, których muszą przestrzegać przedsiębiorstwa (np. rejestracja VAT, fakturowanie, rachunkowość i sprawozdawczość). Przestrzegając tych zasad, małe przedsiębiorstwa (zwane dalej „MŚP”) ponoszą proporcjonalnie wyższe koszty przestrzegania przepisów niż duże przedsiębiorstwa ze względu na to, że dysponują one bardziej ograniczonymi zasobami oraz ze względu na złożoność i różnice między krajowymi systemami VAT.

1.2. Procedura szczególna dla małych przedsiębiorstw

Procedura szczególna dla małych przedsiębiorstw (zwana dalej „procedurą MŚP”), o której mowa w tytule XII rozdział 1 dyrektywy VAT, ma na celu zmniejszenie obciążenia MŚP związanego z przestrzeganiem przepisów w zakresie VAT poprzez stosowanie **zwolnienia z VAT** w odniesieniu do dostaw towarów i świadczenia usług, a co za tym idzie do **ograniczenia działań w zakresie przestrzegania przepisów**.

1.2.1. Pojęcie „małego przedsiębiorstwa”

Procedurę MŚP opracowano z myślą o małych przedsiębiorstwach. W kontekście niniejszych not wyjaśniających małe przedsiębiorstwa odnoszą się do każdej osoby

⁽⁹⁾ Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 347 z 11.12.2006, s. 1).

uznawanej za podatnika VAT ⁽¹⁰⁾, niezależnie od jej formy (osoby samozatrudnione, freelancerzy, przedsiębiorstwa typu start-up, spółki kapitałowe, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą itp.) i której roczny obrót w Unii Europejskiej nie przekracza kwoty 100 000 EUR (transgraniczna procedura MŚP), rocznego progu krajowego lub progu sektorowego państwa członkowskiego siedziby (krajowa procedura MŚP).

1.2.2. Zwolnienie z VAT i odliczenie VAT

W ramach procedury MŚP małe przedsiębiorstwo może **zwolnić z VAT ⁽¹¹⁾ dostawy** towarów i świadczenie usług na rzecz nabywców – przedsiębiorstw lub konsumentów końcowych – pod warunkiem że jego roczny obrót nie przekracza określonego rocznego progu ustalonego przez zainteresowane państwa członkowskie. Zwolnienie z VAT oznacza, że małe przedsiębiorstwo **nie nalicza VAT wobec nabywców**. Zwolnienie z VAT w ramach procedury MŚP oznacza, że małe przedsiębiorstwo **nie może odliczać podatku VAT naliczonego ⁽¹²⁾ przy nabyciu** towarów i usług wykorzystywanych do dokonywania tych dostaw towarów lub świadczenia usług zwolnionych z VAT, jak przedstawiono na rys. 2 poniżej.

Rysunek 2: Podstawowy mechanizm procedury MŚP

1.2.3. Zastosowanie fakultatywne

Stosowanie **procedury MŚP jest fakultatywne** zarówno dla państw członkowskich, jak i dla małych przedsiębiorstw.

⁽¹⁰⁾ Tytuł III dyrektywy VAT.

⁽¹¹⁾ Art. 284 dyrektywy VAT. Od 1 stycznia 2025 r. nie ma już możliwości stopniowego obniżania podatku.

⁽¹²⁾ Więcej informacji na temat prawa do odliczenia VAT znajduje się w sekcji 5.

Oznacza to, że **państwa członkowskie mogą, ale nie muszą zdecydować się** na wdrożenie procedury MŚP w ustawodawstwie krajowym. Jeżeli państwo członkowskie (PCz 1) zdecyduje się wdrożyć tę procedurę w odniesieniu do małych przedsiębiorstw mających siedzibę w jego jurysdykcji („zwolnienie krajowe”), jest ono zobowiązane do rozszerzenia stosowania zwolnienia z VAT na małe przedsiębiorstwa – które spełniają wymogi – mające siedzibę w innym państwie członkowskim („zwolnienie transgraniczne”) i które chciałyby stosować zwolnienie z VAT w PCz 1. Jeżeli państwo członkowskie (PCz 2) nie wdroży procedury MŚP, żadne z MŚP – mających lub nie mających siedziby w tym państwie – nie może stosować procedury MŚP w PCz 2.

W przypadku gdy państwo członkowskie postanowi nie wdrażać procedury MŚP w swojej jurysdykcji, pozostanie ono państwem członkowskim siedziby (PCzSiedz) i będzie działać jako punkt kontaktowy między MŚP mającymi siedzibę w jego jurysdykcji a wszelkimi pozostałymi państwami członkowskimi, w których te MŚP chcą stosować zwolnienie transgraniczne (zob. sekcja 4).

Fakultatywny charakter procedury oznacza, że **każde małe przedsiębiorstwo** spełniające warunki **może zdecydować**, czy zastosować procedurę MŚP ⁽¹³⁾ (jeżeli zostanie wdrożona przez państwo członkowskie, w którym małe przedsiębiorstwo chce skorzystać ze zwolnienia z VAT). Jeżeli małe przedsiębiorstwo podejmie decyzję o zastosowaniu procedury MŚP, zwolnienie z VAT będzie miało zastosowanie do wszystkich jego dostaw towarów lub świadczenia usług. Jeżeli małe przedsiębiorstwo podejmie decyzję o niestosowaniu procedury MŚP, do wszystkich dostaw towarów i świadczenia usług domyślnie zastosowanie będzie miał standardowy system VAT. Państwa członkowskie mogą jednak stosować uproszczone zasady VAT ⁽¹⁴⁾ do małych przedsiębiorstw, które nie stosują procedury MŚP.

MŚP spełniające wszystkie warunki mogą wybrać moment, od którego będą stosować procedurę MŚP, czy to krajową, czy transgraniczną. Małe przedsiębiorstwo rozpoczynające działalność gospodarczą może stosować procedurę MŚP, jeżeli spełnia stosowne warunki. Małe przedsiębiorstwo stosujące standardowy system VAT i naliczające VAT wobec nabywców może również zdecydować się na zmianę i stosować zwolnienie z VAT w odniesieniu do dostaw towarów i świadczenia usług. W każdym przypadku małe przedsiębiorstwo, które chce stosować procedurę MŚP, powinno mieć zamiar jej stosowania w sposób ciągły. Oznacza to, że małe przedsiębiorstwo nie może zdecydować się na przystąpienie do procedury MŚP i zrezygnować z niej w każdym dogodnym dla siebie przypadku.

⁽¹³⁾ Art. 290 dyrektywy VAT.

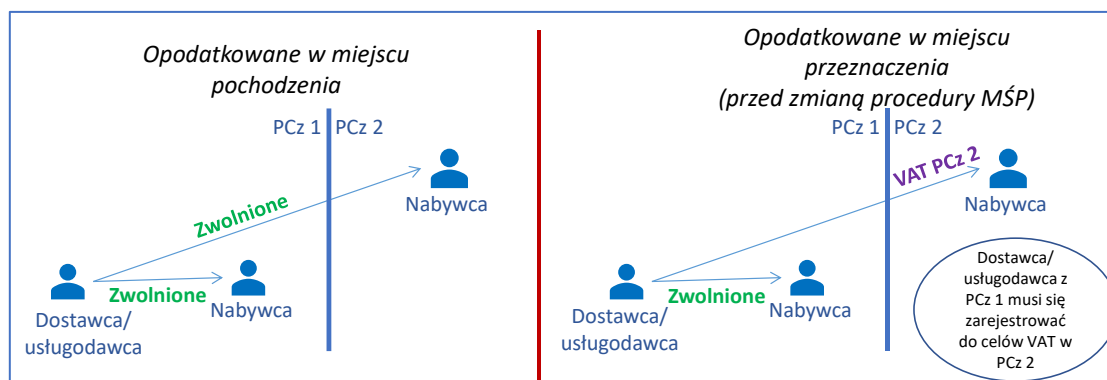
⁽¹⁴⁾ Art. 281 dyrektywy VAT.

1.2.4. Mniej działań związanych z przestrzeganiem przepisów

Aby zmniejszyć obciążenie administracyjne MŚP, uproszczono obowiązki w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących VAT, a uproszczenia te omówiono szczegółowo w poniższych sekcjach niniejszych not wyjaśniających. W niektórych przypadkach, w których małe przedsiębiorstwo postanawia stosować procedurę MŚP wyłącznie w swoim państwie członkowskim siedziby (zwolnienie „krajowe”), to państwo członkowskie może zwolnić to przedsiębiorstwo ze wszystkich lub niektórych obowiązków w zakresie VAT, takich jak na przykład obowiązek rejestracji do celów VAT, składania deklaracji VAT, wystawiania faktur, prowadzenia rachunkowości i wypełniania innych obowiązków administracyjnych⁽¹⁵⁾ (zob. sekcja 3). Małe przedsiębiorstwo zwalnia się również z niektórych obowiązków w zakresie zgodności w ramach transgranicznej procedury MŚP (zob. sekcja 4).

1.3. Uzasadnienie przeglądu procedury MŚP

Procedura MŚP została wprowadzona w 1977 r. Jej przegląd wynika ze zmiany miejsca opodatkowania dostaw towarów i świadczenia usług z **miejsca pochodzenia** (w którym dostawca lub usługodawca ma siedzibę) na **miejsca przeznaczenia** (w którym towary i usługi są konsumowane). Zmiana ta spowodowała zakłócenia konkurencji między MŚP mającymi siedzibę w jednym i tym samym państwie członkowskim a MŚP niemającymi siedziby w jednym i tym samym państwie członkowskim na potrzeby stosowania procedury MŚP. Na poniższym rysunku przedstawiono dalsze szczegółowe informacje na temat wpływu opodatkowania w miejscu pochodzenia w porównaniu z opodatkowaniem w miejscu przeznaczenia.

Rysunek 3: Miejsce opodatkowania: miejsce pochodzenia a miejsce przeznaczenia

⁽¹⁵⁾ Art. 292b i 292c dyrektywy VAT. Więcej informacji na temat uproszczeń mających zastosowanie w każdym państwie członkowskim znajduje się na portalu SME web (<https://sme-vat-rules.ec.europa.eu>).

Wyjaśnienie opodatkowania w miejscu pochodzenia (po lewej stronie rysunku):

Chociaż miejsce dostawy towarów lub świadczenia usług znajdowało się w miejscu siedziby dostawcy/usługodawcy, dostawa towarów lub świadczenie usług podlegały opodatkowaniu w PCz 1. W związku z tym dostawy towarów lub świadczenie usług na rzecz nabywców lub konsumentów końcowych zlokalizowanych zarówno w PCz 1, jak i w PCz 2 mogły być zwolnione z VAT w ramach procedury MŚP. Oznacza to, że obowiązki dostawcy lub usługodawcy w zakresie VAT zostały w tamtym czasie złączone.

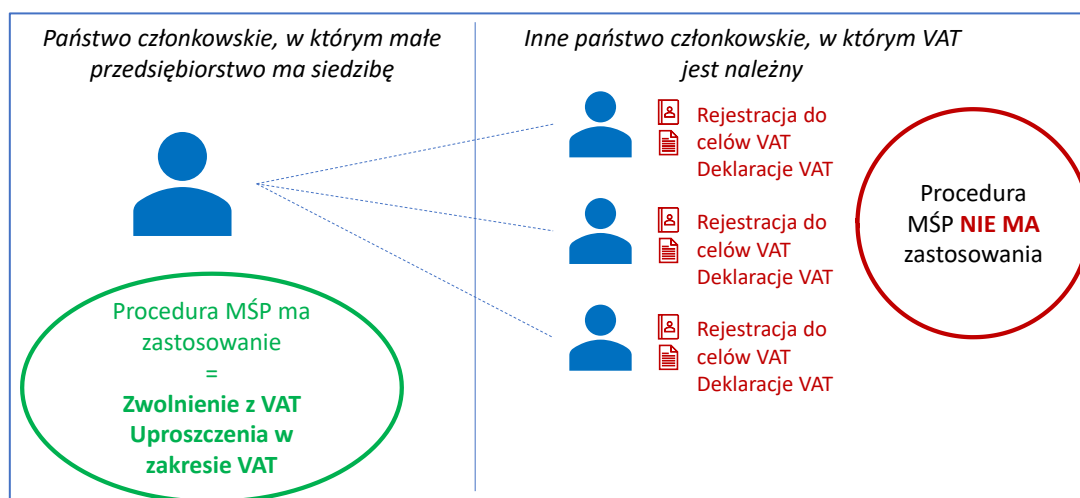
Wyjaśnienie opodatkowania w miejscu przeznaczenia przed przeglądem procedury MŚP (obraz po prawej stronie rysunku):

W przypadku świadczenia usług zasada ogólna stanowi, że miejscem świadczenia usług jest miejsce siedziby usługobiorcy⁽¹⁶⁾ (opodatkowanie w miejscu przeznaczenia). Do 31 grudnia 2024 r. procedurę MŚP można stosować wyłącznie w państwie członkowskim, w którym dostawca lub usługodawca ma siedzibę. W związku z tym do tego czasu dostawa towarów lub świadczenie usług dokonywane na rzecz nabywcy lub konsumenta końcowego w PCz 1 mogą być zwolnione z VAT w ramach procedury MŚP, ponieważ zarówno dostawca lub usługodawca, jak i nabywca lub konsument (opodatkowanie w miejscu przeznaczenia) znajdują się w PCz 1. Jednakże dostawa towarów lub świadczenie usług dokonywane na rzecz nabywcy lub konsumenta końcowego w PCz 2 nie mogą być zwolnione z VAT, ponieważ procedura MŚP może być stosowana wyłącznie w państwie członkowskim, w którym dostawca lub usługodawca ma siedzibę. W przypadku opodatkowania w miejscu przeznaczenia VAT mający zastosowanie do dostawy towarów lub świadczenia usług na rzecz nabywcy znajdującego się w PCz 2 jest podatkiem VAT obowiązującym w PCz 2. Oznacza to, że aby móc naliczyć VAT mający zastosowanie w PCz 2 wobec konsumenta końcowego i zapłacić go organom podatkowym, dostawca musi zarejestrować się do celów VAT i wywiązać się z obowiązków w zakresie VAT w PCz 2. W związku z tym obowiązki dostawcy lub usługodawcy w zakresie VAT zostały uproszczone jedynie w jego państwie członkowskim siedziby, ale nie w innych państwach członkowskich, w których VAT jest należny.

W związku z tym **do 31 grudnia 2024 r.**, chociaż procedura MŚP zmniejsza obciążenie administracyjne związane z VAT dla dostawcy lub usługodawcy mającego siedzibę w państwie członkowskim, w którym należny jest VAT (które jest równoznaczne z państwem członkowskim siedziby), obciążenie administracyjne związane z VAT może być znaczne, jeżeli dostawca lub usługodawca jest zobowiązany do rejestracji do celów VAT i naliczania lokalnego podatku VAT we wszystkich pozostałych państwach członkowskich, w których VAT jest należny, jak przedstawiono na rys. 4 poniżej. Jest to szczególnie istotne w przypadku dostawców lub usługodawców zajmujących się

⁽¹⁶⁾ Art. 44 dyrektywy VAT.

świadczeniem usług i dostarczaniem towarów konsumentom końcowym (handel elektroniczny i sprzedaż na odległość).

Rysunek 4: Zakres terytorialny procedury MŚP do dnia 31 grudnia 2024 r.

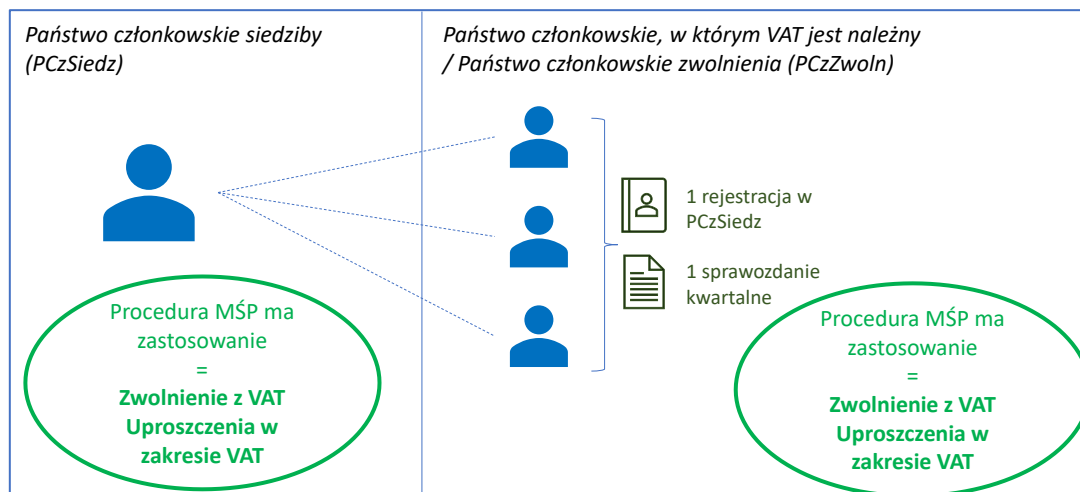
Sytuacja ta powoduje zakłócenie konkurencji między małymi przedsiębiorstwami mającymi siedzibę w państwie członkowskim, w którym VAT jest należny, a tymi, które nie mają siedziby w tym państwie. Podczas gdy małe przedsiębiorstwo mające siedzibę w państwie członkowskim, w którym VAT jest należny, może korzystać ze zwolnienia z VAT w ramach procedury MŚP i zostać zwolnione z niektórych lub wszystkich obowiązków związanych z VAT, małe przedsiębiorstwo niemające siedziby w tym samym państwie członkowskim może być zobowiązane do rejestracji do celów VAT i wypełniania obowiązków w zakresie VAT, w tym do zapłaty VAT.

1.4. Kluczowy element nowej procedury MŚP: rozszerzenie jej zakresu terytorialnego

Umożliwienie stosowania procedury MŚP przez MŚP niemające siedziby w państwie członkowskim, w którym należny jest VAT, było konieczne, aby wszystkie MŚP – mające siedzibę i niemające siedziby w państwie członkowskim – były traktowane na równych zasadach, a tym samym aby zaradzić zakłóceniom konkurencji wynikającym z przejścia na opodatkowanie w miejscu przeznaczenia.

W praktyce od dnia 1 stycznia 2025 r. małe przedsiębiorstwo **może również wybrać procedurę MŚP w państwach członkowskich, w których przedsiębiorstwo to nie ma**

siedziby ⁽¹⁷⁾ i w których VAT jest należny, pod warunkiem że spełnia warunki (zwolnienie transgraniczne). Oznacza to, że małe przedsiębiorstwo korzystające z procedury MŚP w dowolnym państwie członkowskim innym niż jego państwo członkowskie siedziby może zwolnić z VAT dostawę towarów i świadczenie usług dokonywane w tym państwie członkowskim, jak przedstawiono na rys. 5 poniżej. Małe przedsiębiorstwo mające siedzibę w tym samym państwie członkowskim ma już możliwość skorzystania z tego zwolnienia z VAT.

Rysunek 5: Zakres terytorialny procedury MŚP od 1 stycznia 2025 r.

Możliwość stosowania procedury MŚP w państwie członkowskim lub państwach członkowskich, w których VAT jest należny, ale w których MŚP nie ma siedziby (zwanym dalej „państwem członkowskim zwolnienia” lub „PCzZwoln”), powoduje również powstanie uproszczonych „transgranicznych” obowiązków w zakresie VAT, które opisano w poniższych sekcjach.

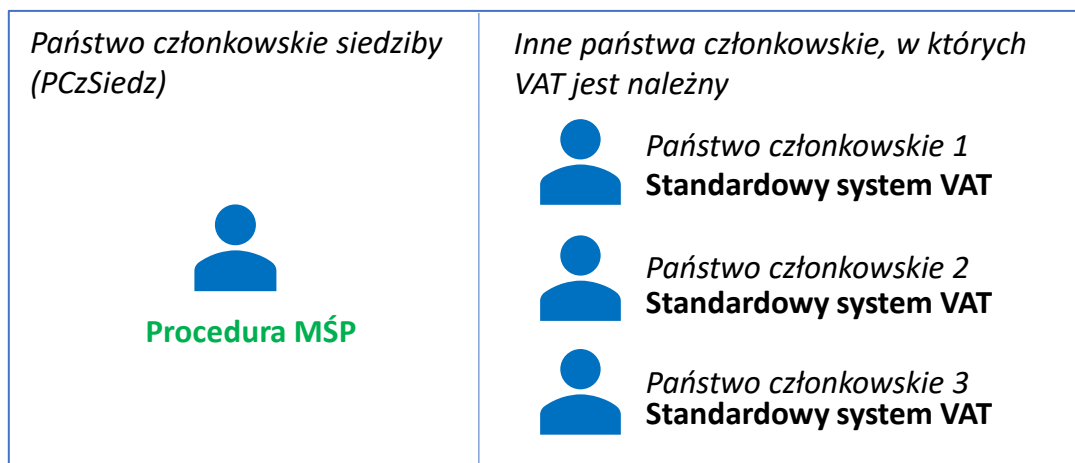
1.5. Nowa procedura MŚP: dwie płaszczyzny zastosowania

Procedurę MŚP stosuje się na **dwóch płaszczyznach**: krajowej i transgranicznej.

1.5.1. Płaszczyzna krajowa

Płaszczyzna krajowa obejmuje przypadek, w którym małe przedsiębiorstwo stosuje procedurę MŚP wyłącznie w swoim państwie członkowskim siedziby.

⁽¹⁷⁾ Art. 283 ust. 1 lit. c) dyrektywy VAT, uchylony z dniem 1 stycznia 2025 r.

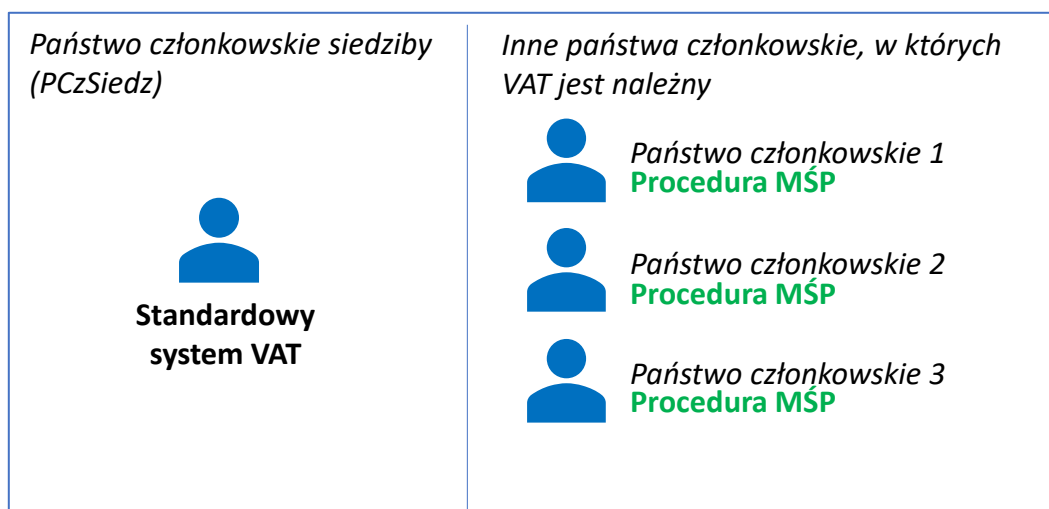
Rysunek 6: Płaszczyzna krajowa zastosowania procedury MŚP

W pozostałych państwach członkowskich (PCz 1, PCz 2, PCz 3), w których VAT jest należny i w których małe przedsiębiorstwo prowadzi działalność, stosuje ono standardowy system VAT (lub procedury uproszczone) z wyboru (procedura MŚP jest fakultatywna) albo dlatego, że nie spełnia wymogów stosowania procedury MŚP w tych państwach członkowskich.

1.5.2. Płaszczyzna transgraniczna

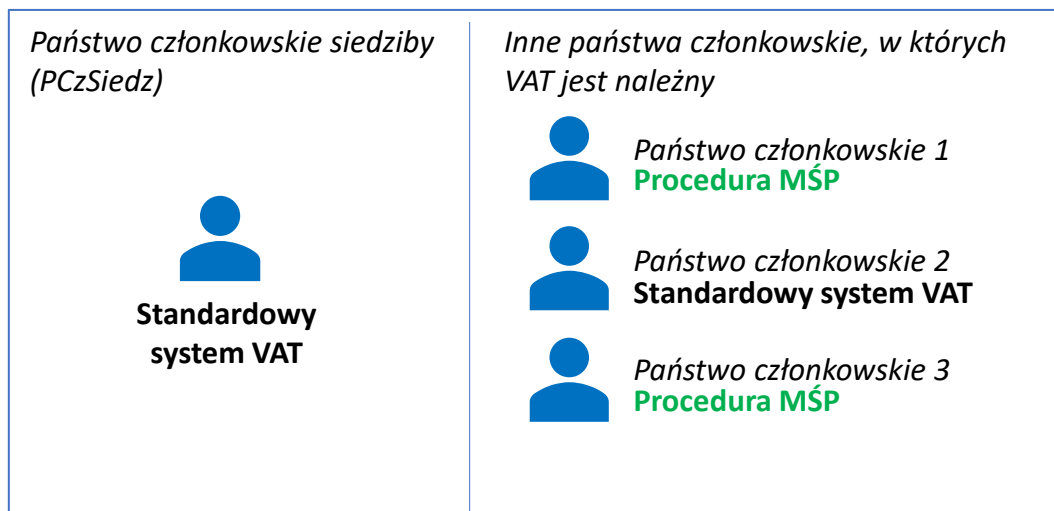
Płaszczyzna transgraniczna obejmuje następujące dwa scenariusze:

- a) Małe przedsiębiorstwo stosuje procedurę MŚP wyłącznie w państwie członkowskim (państwach członkowskich) innym niż jego państwo członkowskie siedziby (z wyłączeniem państwa członkowskiego siedziby).

Rysunek 7: Transgraniczna płaszczyzna zastosowania procedury MŚP – scenariusz A1

W scenariuszu A1, pod warunkiem że małe przedsiębiorstwo spełnia wymogi stosowania transgranicznej procedury MŚP we wszystkich państwach członkowskich, w których VAT jest należny, może ono zdecydować się na stosowanie transgranicznej procedury MŚP w każdym z nich.

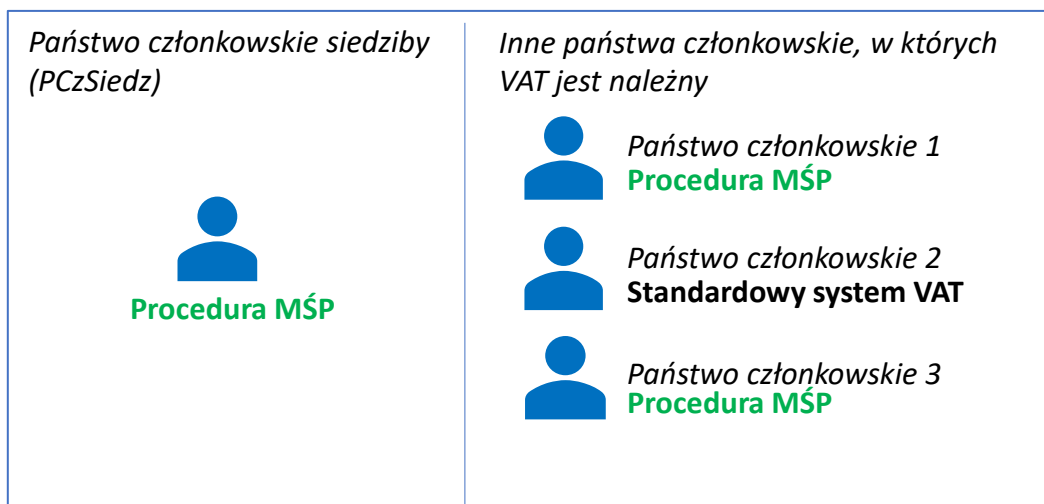

Rysunek 8: Transgraniczna płaszczyzna zastosowania procedury MŚP – scenariusz A2

W scenariuszu A2, chociaż małe przedsiębiorstwo spełnia wymogi stosowania transgranicznej procedury MŚP we wszystkich państwach członkowskich, w których należny jest VAT, może ono nadal zdecydować się na stosowanie transgranicznej procedury MŚP tylko w niektórych z tych państw członkowskich.

Jeżeli w niektórych państwach członkowskich, w których należny jest VAT, małe przedsiębiorstwo nie spełnia wymogów stosowania transgranicznej procedury MŚP, będzie ono musiało stosować tam standardowy system VAT, ale nadal może zdecydować się na stosowanie procedury MŚP w innych państwach członkowskich, w których spełnia wymogi.

- b) Małe przedsiębiorstwo stosuje procedurę MŚP zarówno w swoim państwie członkowskim siedziby, jak i w innym państwie członkowskim lub innych państwach członkowskich.

Rysunek 9: Transgraniczna płaszczyzna zastosowania procedury MŚP – scenariusz B

Jedyna różnica, jaka odróżnia scenariusz B od scenariuszy A1 i A2, polega na tym, że małe przedsiębiorstwo stosuje w nim procedurę MŚP również w swoim państwie członkowskim siedziby.

Stosowanie procedury MŚP i wynikające z niej obowiązki w zakresie zgodności z VAT różnią się w zależności od wariantu wybranego przez MŚP: procedury krajowej albo transgranicznej.

- **Krajowa** procedura MŚP ma zastosowanie w przypadku, gdy małe przedsiębiorstwo korzysta z procedury MŚP wyłącznie w swoim państwie członkowskim siedziby.
- **Transgraniczna** procedura MŚP obejmuje przypadki, w których małe przedsiębiorstwo korzysta z procedury MŚP: a) wyłącznie w państwie lub państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie siedziby lub b) w innym państwie członkowskim lub innych państwach członkowskich, jak również w swoim państwie członkowskim siedziby.

Ale lepiej zrozumieć funkcjonowanie każdej z płaszczyzn i obowiązków, które należy wypełniać w ramach danej płaszczyzny, w notach wyjaśniających zawarto sekcje dotyczące każdej z nich z osobna, a także sekcje odnoszące się do wszystkich płaszczyzn. Przy każdej sekcji określono, czy ma ona zastosowanie do warstwy krajowej czy transgranicznej.

1.6. Odpowiednie akty prawne

Komisja zapowiedziała w planie działania w sprawie VAT z dnia 7 kwietnia 2016 r. ⁽¹⁸⁾ kompleksowy pakiet uproszczeń dla MŚP sprzyjających ich wzrostowi i korzystnych dla handlu transgranicznego. W związku z tym konieczny był przegląd procedury MŚP. Następnie 18 stycznia 2018 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę VAT w odniesieniu do procedury MŚP.

Akty prawne wprowadzające zmiany w zakresie podatku VAT, o których mowa w tych niniejszych wyjaśniających to:

- a) dyrektywa Rady (UE) 2020/285 z dnia 18 lutego 2020 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w odniesieniu do procedury szczególnej dla małych przedsiębiorstw oraz rozporządzenie Rady (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do współpracy administracyjnej i wymiany informacji między państwami członkowskimi do celów monitorowania i prawidłowego stosowania procedury szczególnej dla małych przedsiębiorstw;
- b) dyrektywa Rady (UE) 2022/542 z dnia 5 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany dyrektyw 2006/112/WE i (UE) 2020/285 w zakresie stawek podatku od wartości dodanej;
- c) rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/2007 z dnia 16 listopada 2021 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do procedury szczególnej dla małych przedsiębiorstw.

⁽¹⁸⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12764-2016-INIT/pl/pdf>.

2. Główne cechy nowej procedury MŚP

W niniejszej sekcji omówiono kwestie **wspólne dla wszystkich płaszczyzn**, niezależnie od tego, czy małe przedsiębiorstwo chce stosować procedurę MŚP wyłącznie w swoim państwie członkowskim siedziby (procedura krajowa), tylko w innym państwie lub w innych państwach członkowskich (procedura transgraniczna), czy zarówno w państwie członkowskim siedziby, jak i w innym państwie lub innych państwach członkowskich (procedura transgraniczna). Aby wiedzieć, jak działa procedura MŚP, **konieczne** jest zrozumienie jej podstawowych elementów.

2.1. Pojęcie siedziby

Procedura MŚP wprowadza rozróżnienie między małymi przedsiębiorstwami, które mają siedzibę, a tymi, które nie mają siedziby na terytorium państwa członkowskiego.

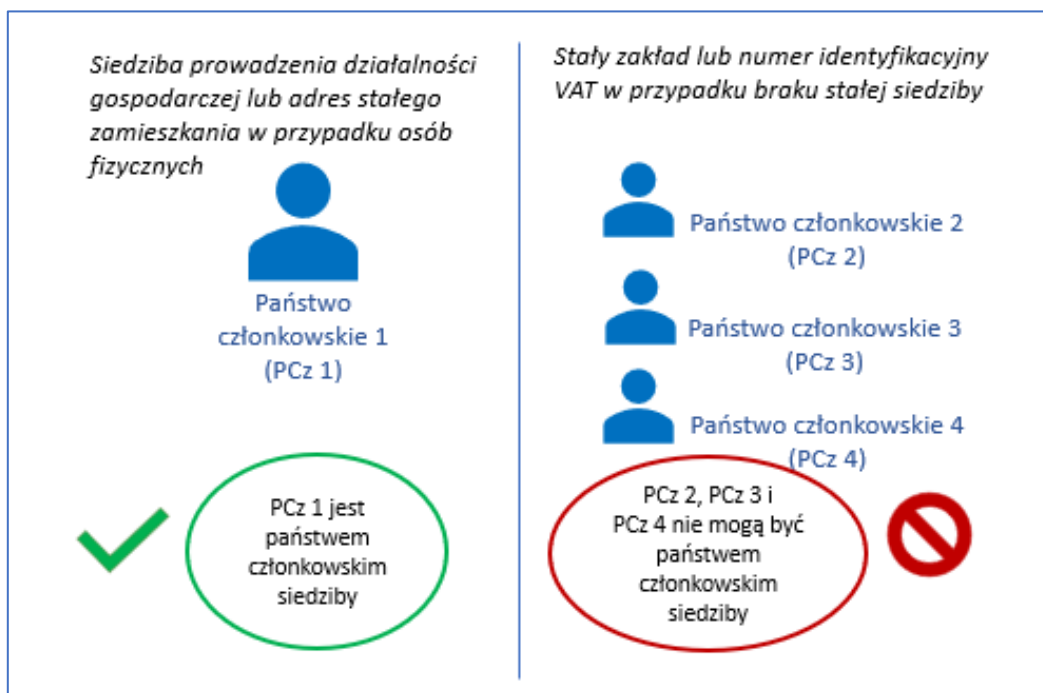
W celu prawidłowego stosowania procedury MŚP może istnieć **tylko jedno państwo członkowskie siedziby (PCzSiedz)**. Pozostałe państwa członkowskie, w których MŚP chce stosować procedurę MŚP, nazywane są „państwami członkowskimi zwolnienia” (PCzZwoln).

2.1.1. Państwo członkowskie siedziby

Uznaje się, że przedsiębiorstwo ma siedzibę w państwie członkowskim, w którym znajduje się **siedziba jego działalności gospodarczej** ⁽¹⁹⁾: jest to miejsce, w którym wykonywane są funkcje naczelnego zarządu przedsiębiorstwa. W przypadku osób fizycznych miejscem siedziby może być państwo członkowskie, w którym osoba ta ma stałe miejsce zamieszkania. Aby zapewnić skuteczne stosowanie procedury, **może istnieć tylko jedno państwo członkowskie siedziby**. To właśnie w tym państwie członkowskim małe przedsiębiorstwo musi posiadać numer identyfikacyjny, aby móc skorzystać ze zwolnienia transgranicznego. Pojęcie MŚP mającego siedzibę w danym

⁽¹⁹⁾ Art. 10 ust. 2 i 3 rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 282/2011 z dnia 15 marca 2011 r. ustanawiającego środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (przekształcenie) (Dz.U. L 77 z 23.3.2011, s. 1).

państwie członkowskim nie obejmuje miejsc, w których ma ono stały zakład ⁽²⁰⁾, ponieważ mogłoby to prowadzić do wielokrotnych identyfikacji.

Rysunek 10: Miejsce siedziby w kontekście procedury MŚP

Jak wskazano na rys. 10, państwem członkowskim siedziby (PCzSiedz) jest państwo członkowskie, w którym małe przedsiębiorstwo ma siedzibę działalności gospodarczej: PCz 1. W przypadku osoby fizycznej siedzibą działalności gospodarczej może być stałe miejsce zamieszkania tej osoby.

Państwa członkowskiego, w którym małe przedsiębiorstwo ma stały zakład lub w którym jest ono zidentyfikowane do celów VAT bez stałego zakładu (w tym przypadku PCz 2, PCz 3 i PCz 4), nie można uznać za państwo członkowskie siedziby. Jeżeli małe przedsiębiorstwo chce stosować procedurę MŚP w PCz 2, PCz 3 lub PCz 4, jest to możliwe od 1 stycznia 2025 r. w ramach transgranicznej procedury MŚP (pod warunkiem, że MŚP spełnia wszystkie warunki). W takim przypadku PCz 2, PCz 3 i PCz 4 uznaje się za państwa członkowskie zwolnienia (PCzZwoln).

⁽²⁰⁾ Kwestię tę omówiono podczas 121. posiedzenia Komitetu ds. VAT z uwzględnieniem dokumentu roboczego nr 1051 „Nowa procedura szczególna dla małych przedsiębiorstw i stałych zakładów” oraz podczas 123. posiedzenia z uwzględnieniem dokumentu roboczego nr 1073 „Procedura MŚP zaktualizowana z dniem 1 stycznia 2025 r.”.

2.1.2. Sytuacja małych przedsiębiorstw w UE mających stały zakład i zarejestrowanych do celów VAT

W przypadku gdy małe przedsiębiorstwo ma stały zakład lub numer identyfikacyjny VAT bez stałego zakładu w co najmniej jednym państwie członkowskim, w którym stosuje ono standardowy system VAT i w którym chciałoby wprowadzić zmianę i zastosować zwolnienie z VAT (transgraniczne zwolnienie z VAT), dane małe przedsiębiorstwo będzie musiało wyrejestrować się do celów VAT w tych państwach członkowskich po przyznaniu dostępu do transgranicznej procedury MŚP.

Jeżeli małe przedsiębiorstwo ma stały zakład w państwie członkowskim, w którym już stosuje procedurę MŚP (procedura krajowa), i chce nadal stosować procedurę MŚP (procedura transgraniczna) po 1 stycznia 2025 r., dane małe przedsiębiorstwo będzie musiało przestrzegać zasad rejestracji w odniesieniu do transgranicznej procedury MŚP określonych w sekcji 4, a następnie wyrejestrować się do celów VAT w tym państwie członkowskim.

W przypadku gdy małe przedsiębiorstwo ma stały zakład lub numer identyfikacyjny VAT bez stałego zakładu w co najmniej jednym państwie członkowskim, w którym nie chce ono stosować zwolnienia z VAT (transgraniczna procedura MŚP), nowe przepisy mające zastosowanie od 1 stycznia 2025 r. nie będą miały żadnego skutku.

2.1.3. Sytuacja małych przedsiębiorstw spoza UE

Przedsiębiorstwo spoza UE to przedsiębiorstwo, którego siedziba działalności gospodarczej, stały adres itp. znajduje się poza UE. **Przedsiębiorstwa spoza UE nie mogą stosować (krajowej/transgranicznej) procedury MŚP.** Przedsiębiorstwo spoza UE, które ma **stały zakład lub tymczasową siedzibę na terytorium UE, również nie może stosować procedury MŚP.**

Małe przedsiębiorstwa mające siedzibę w Zjednoczonym Królestwie, w tym w Irlandii Północnej⁽²¹⁾, należy uznać za przedsiębiorstwa spoza UE do celów stosowania procedury MŚP. W związku z tym procedura MŚP nie ma zastosowania do następujących transakcji:

- a) dostaw towarów dokonywanych przez podatnika mającego siedzibę w państwie członkowskim, jeżeli miejsce tej dostawy znajduje się w Irlandii Północnej;

(21) Zob. [Komunikat prasowy dotyczący Nowego kierunku działań dla Protokołu w sprawie Irlandii/Irlandii Północnej](#) oraz [Nota informacyjna dotycząca ram windsorskich](#).

- b) dostaw towarów dokonywanych przez podatnika mającego siedzibę w Irlandii Północnej, jeżeli miejsce tej dostawy znajduje się w państwie członkowskim.

Tylko małe przedsiębiorstwa, których miejsce siedziby znajduje się w **państwie członkowskim UE**, mogą stosować procedurę MŚP.

2.2. Zakres zastosowania

2.2.1. Transakcje objęte procedurą

W ramach procedury MŚP zwolnienie z VAT ma zastosowanie do następujących dostaw towarów i świadczenia usług dokonywanych na rzecz nabywców będących przedsiębiorstwami lub konsumentów końcowych:

- Krajowa dostawa towarów
Przykład: dostawy „pamiątek”, w przypadku gdy zarówno dostawca, jak i konsument końcowy znajdują się w jednym państwie członkowskim, a VAT jest należny w tym państwie członkowskim.
- Wewnątrzspółnotowa sprzedaż towarów na odległość ⁽²²⁾
Przykład: dostawca mający siedzibę w państwie członkowskim 1 sprzedaje książki i wysyła je konsumentom końcowym znajdującym się w państwie członkowskim 2.
- Krajowe świadczenie usług (usługodawca ma siedzibę w państwie członkowskim, w którym należny jest VAT)
Przykład: usługodawca prowadzi restaurację, w której klienci jedzą na miejscu.
- Usługi świadczone drogą elektroniczną
Przykład: małe przedsiębiorstwo mające siedzibę w państwie członkowskim 1 świadczy internetowe usługi projektowania wewnątrz nabywcom będącym przedsiębiorstwami lub konsumentom końcowym znajdującym się w państwie członkowskim 2.
- Dostawy towarów wysyłanych lub transportowanych z jednego państwa członkowskiego do nabywcy będącego przedsiębiorstwem znajdującego się w innym państwie członkowskim (wewnątrzspółnotowe dostawy towarów)
Przykład: dostawy części zamiennych do samochodów transportowanych od dostawcy mającego siedzibę w państwie członkowskim 1 do nabywcy znajdującego się w państwie członkowskim 2.

⁽²²⁾ Art. 33 dyrektywy VAT.

- Dostawy towarów wysyłanych lub transportowanych z państwa członkowskiego do państwa niebędącego członkiem UE (eksport)

Przykład: dostawy części zamiennych do samochodów transportowanych od dostawcy mającego siedzibę w państwie członkowskim 1 do nabywcy znajdującego się w państwie niebędącym członkiem UE.

Jeżeli MŚP zdecyduje się na zastosowanie procedury MŚP, zwolnienie z VAT ma zastosowanie do wszystkich dostaw towarów i świadczenia usług (chyba że są to transakcje wyłączone ze stosowania procedury, jak wyjaśniono w sekcji 2.2.2 poniżej). Jeżeli dostawy towarów lub świadczenie usług wchodzi w zakres stosowania tego zwolnienia, MŚP nie może zdecydować się na stosowanie procedury MŚP tylko do niektórych poszczególnych transakcji, a do innych standardowego systemu VAT.

Zwolnienie z VAT ma zastosowanie wyłącznie do dostaw towarów lub świadczenia usług. Oznacza to, że nie stosuje się go do zakupów towarów i usług objętych odwrotnym obciążeniem ⁽²³⁾ ani do importu towarów. W przypadku tych transakcji małe przedsiębiorstwo może być nadal zobowiązane do zapłaty VAT, dokonania rejestracji do celów VAT oraz do wypełnienia obowiązków zgodności wynikających ze standardowych zasad VAT ⁽²⁴⁾ w państwie członkowskim, w którym transakcje te są zawierane. Interakcje między procedurą MŚP a standardowym systemem VAT wyjaśniono bardziej szczegółowo w sekcji 6.

2.2.2. Transakcje wyłączone z procedury

Następujące transakcje są wyłączone ⁽²⁵⁾ ze stosowania procedury MŚP:

- transakcje sporadyczne ⁽²⁶⁾, takie jak dostawa, przed pierwszym zasiedleniem, budynku lub jego części lub dostawa terenu budowlanego,
- zwolnione transgraniczne dostawy nowych środków transportu dokonywane z jednego państwa członkowskiego do drugiego ⁽²⁷⁾.

Oprócz wyżej wymienionych transakcji państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o wyłączeniu wszelkich innych dostaw towarów i świadczenia usług według własnego uznania z zakresu stosowania procedury MŚP ⁽²⁸⁾. Chociaż zgodnie z dyrektywą VAT ⁽²⁹⁾

⁽²³⁾ Art. 196 oraz – w stosownych przypadkach – art. 194 lub 199 dyrektywy VAT.

⁽²⁴⁾ Dokument roboczy nr 1049 „Nowa procedura szczególna dla małych przedsiębiorstw: interakcje z przepisami dotyczącymi nabycia wewnątrzspółnotowego”.

⁽²⁵⁾ Art. 283 ust. 1 dyrektywy VAT.

⁽²⁶⁾ O których mowa w art. 12 dyrektywy VAT.

⁽²⁷⁾ O których to transakcjach mowa w art. 2 ust. 2 dyrektywy VAT i które są realizowane na warunkach określonych w art. 138 ust. 1 i ust. 2 lit. a).

⁽²⁸⁾ <https://sme-vat-rules.ec.europa.eu>

⁽²⁹⁾ Art. 283 ust. 2 dyrektywy VAT.

możliwość ta jest dozwolona, może być ona źródłem komplikacji dla małych przedsiębiorstw, ponieważ pozbawia ona procedurę MŚP zamierzonego uproszczenia, zmuszając MŚP, które w przeciwnym razie kwalifikują się do zwolnienia z VAT, do stosowania standardowego systemu VAT w odniesieniu do wyłączonych transakcji.

Jeżeli nie wszystkie transakcje są objęte procedurą MŚP, małe przedsiębiorstwo może znaleźć się w sytuacji, w której będzie musiało zarejestrować się do celów VAT i wypełniać obowiązki w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących VAT w odniesieniu do transakcji wyłączonych z procedury, a jednocześnie nadal kwalifikować się do stosowania procedury MŚP w odniesieniu do transakcji objętych jej zakresem (pod warunkiem że małe przedsiębiorstwo spełnia stosowne warunki). Ponieważ procedura MŚP jest fakultatywna, małe przedsiębiorstwo zawsze ma możliwość oceny, czy taka sytuacja byłaby odpowiednia z punktu widzenia przedsiębiorczości.

2.2.3. Co ma pierwszeństwo: procedura MŚP czy standardowy system VAT?

Zwolnienie z VAT w ramach procedury MŚP ma pierwszeństwo przed opodatkowaniem VAT w ramach standardowego systemu VAT, jak wyjaśniono poniżej.

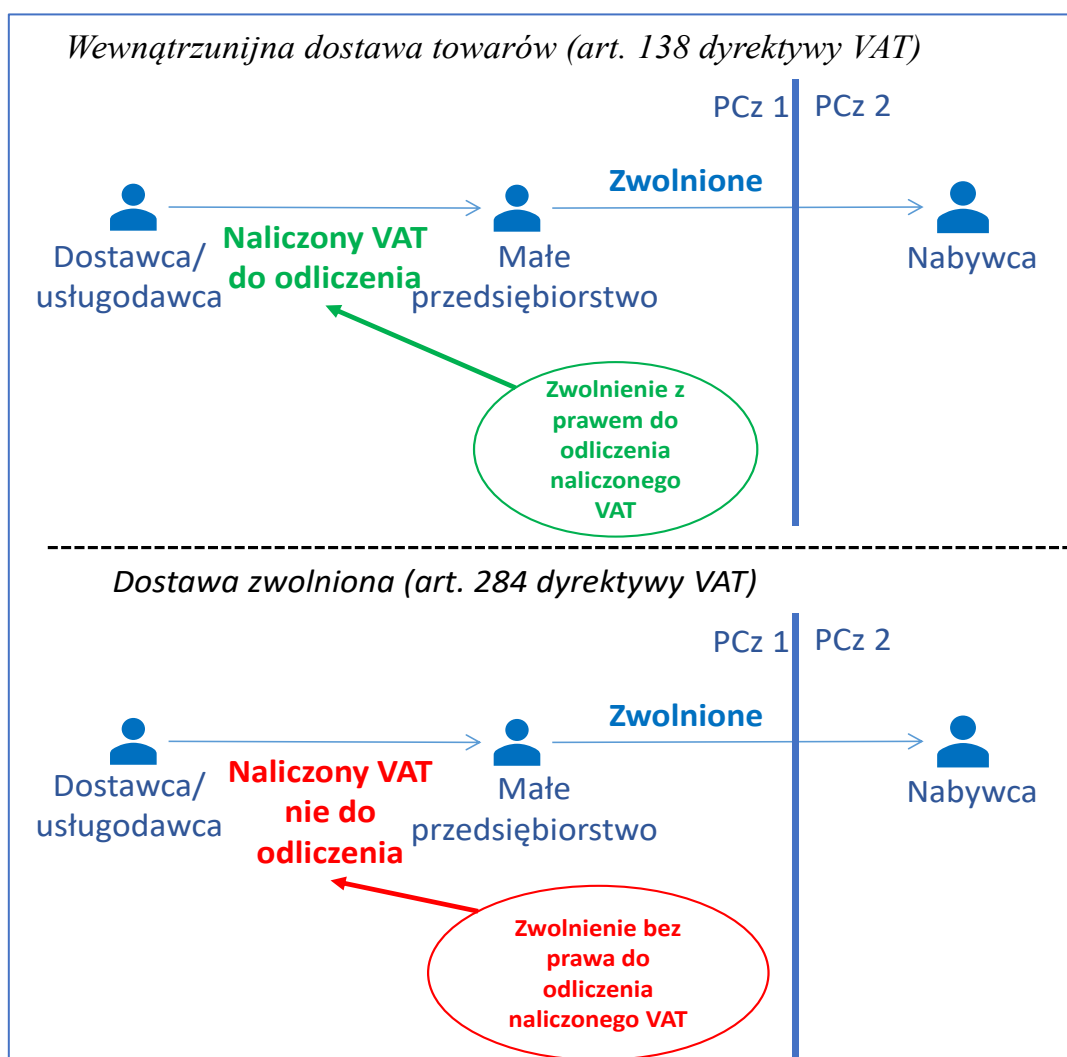
Przykład 1

Małe przedsiębiorstwo dostarcza towary nabywcy będącego przedsiębiorstwem, a towary są transportowane z państwa członkowskiego 1 (PCz 1) do państwa członkowskiego 2 (PCz 2).

W ramach standardowego systemu VAT **wewnątrzspółnotowa dostawa towarów** jest zwolniona z VAT zgodnie z art. 138 dyrektywy VAT i daje dostawcy (małemu przedsiębiorstwu) prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego w związku z tą dostawą w PCz 1.

Jeżeli małe przedsiębiorstwo dokonuje tej samej dostawy towarów w ramach procedury MŚP, zasady tej procedury mają pierwszeństwo przed standardowym systemem VAT. Dostawa jest zwolniona z VAT zgodnie z art. 284 dyrektywy VAT, a małe przedsiębiorstwo nie ma prawa do odliczenia VAT naliczonego od zakupów związanych z tą dostawą w PCz 1.

W ramach procedury MŚP po dostawie zwolnionej z podatku nie następuje wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów podlegające opodatkowaniu VAT ⁽³⁰⁾. Dla nabywcy będącego przedsiębiorstwem oznacza to, że nie powinien on rozliczać się z podatku VAT z tytułu tego zakupu. Nabywca będący przedsiębiorstwem jest odpowiedzialny za sprawdzenie statusu małego przedsiębiorstwa pod względem zwolnienia z VAT za pośrednictwem aplikacji SME-on-the-Web ⁽³¹⁾.

Rysunek 11: Zwolnienie z VAT dostaw towarów dokonywanych między przedsiębiorstwami do innego państwa członkowskiego

⁽³⁰⁾ Art. 2 ust. 1 lit. b) ppkt (i) oraz art. 139 dyrektywy VAT.

⁽³¹⁾ Link jest dostępny od stycznia 2025 r.: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sme-verification

Przykład 2

Małe przedsiębiorstwo mające siedzibę w państwie członkowskim 1 (PCz 1) świadczy usługi reklamowe na rzecz nabywcy będącego przedsiębiorstwem znajdującego się w państwie członkowskim 2 (PCz 2). Zgodnie z ogólną zasadą dotyczącą miejsca świadczenia usług⁽³²⁾ świadczenie to podlega opodatkowaniu w państwie członkowskim, w którym znajduje się usługobiorca: PCz 2 (opodatkowanie w miejscu przeznaczenia). Oznacza to, że to świadczenie usług jest nieobjęte zakresem stosowania podatku VAT w PCz 1.

W ramach standardowego systemu VAT to świadczenie usług zlokalizowane w PCz 2 nadal daje dostawcy (małemu przedsiębiorstwu) prawo do odliczenia VAT naliczonego w PCz 1 w odniesieniu do zakupów związanych z tym świadczeniem usług. Ponieważ miejsce świadczenia usługi znajduje się w PCz 2, nabywca będący przedsiębiorstwem rozliczy się z VAT w PCz 2 w oparciu o mechanizm odwrotnego obciążenia⁽³³⁾.

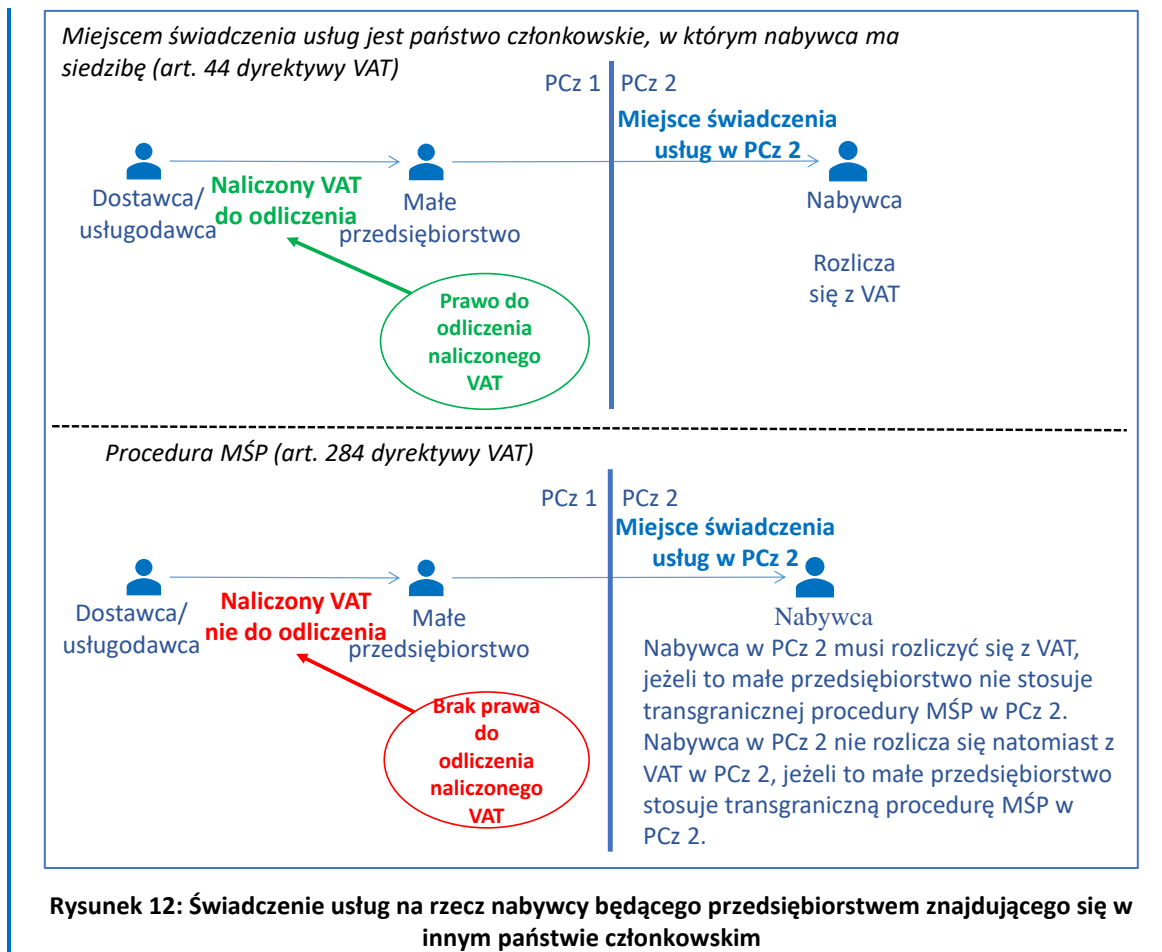
W ramach procedury MŚP to świadczenie usługi będzie zlokalizowane również w PCz 2. Jeżeli małe przedsiębiorstwo nie stosuje transgranicznej procedury MŚP w PCz 2 (państwo członkowskie, w którym należy VAT), nabywca będący przedsiębiorstwem nadal będzie zobowiązany do rozliczania się z VAT w PCz 2 w ramach mechanizmu odwrotnego obciążenia.

Jeżeli małe przedsiębiorstwo stosuje transgraniczną procedurę MŚP w PCz 2, dostawa jest objęta zwolnieniem transgranicznym w PCz 2, w związku z czym nabywca nie ma obowiązku rozliczania się z VAT. Nabywca będący przedsiębiorstwem jest odpowiedzialny za sprawdzenie statusu małego przedsiębiorstwa pod względem zwolnienia z VAT w aplikacji SME-on-the-Web⁽³⁴⁾.

⁽³²⁾ Art. 44 dyrektywy VAT.

⁽³³⁾ Art. 196 dyrektywy VAT.

⁽³⁴⁾ Link jest dostępny od stycznia 2025 r.: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sme-verification

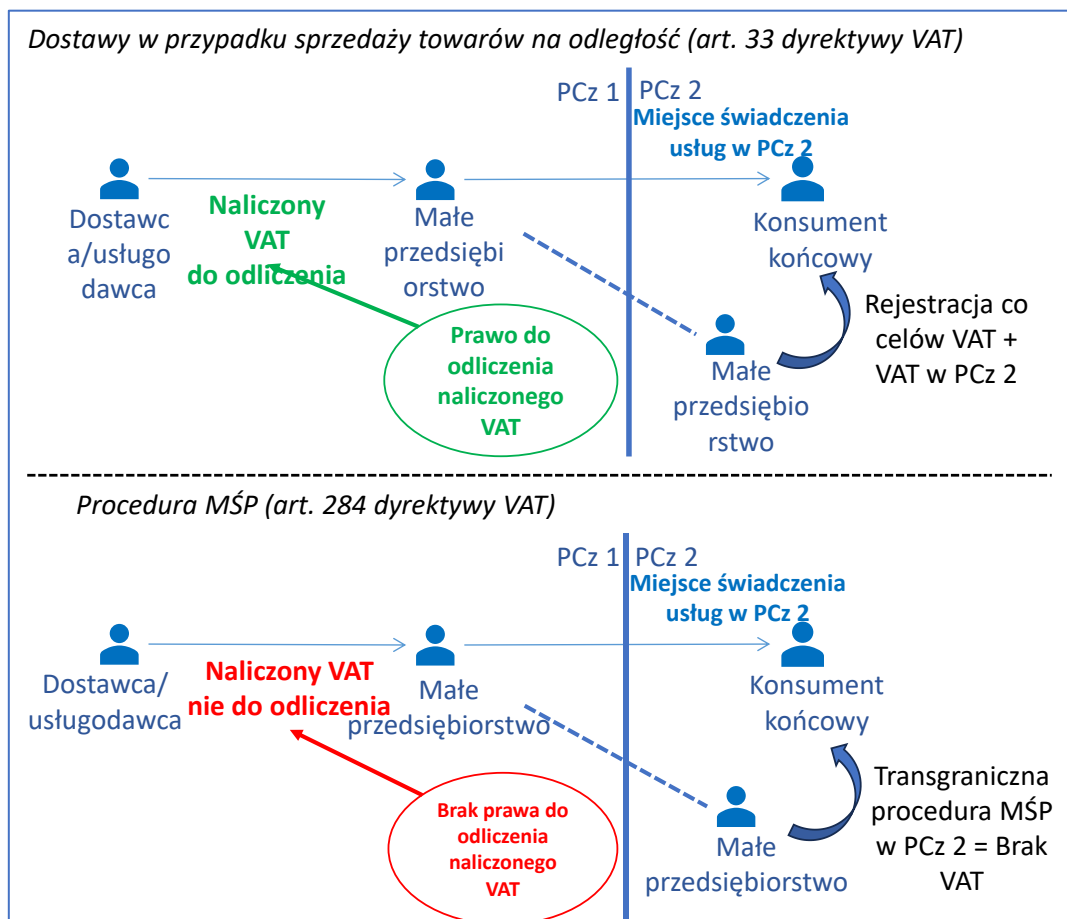
Przykład 3

Małe przedsiębiorstwo dostarcza towary z państwa członkowskiego 1 (PCz 1) konsumentom końcowym znajdującym się w państwie członkowskim 2 (PCz 2). Miejscem tej dostawy jest PCz 2 ⁽³⁵⁾.

Jeżeli małe przedsiębiorstwo nie korzysta z transgranicznej procedury MŚP w PCz 2, zastosowanie ma standardowy system VAT. W tym scenariuszu małe przedsiębiorstwo musiałoby zarejestrować się w PCz 2 do celów VAT i pobierać od konsumentów końcowych podatek VAT mający zastosowanie w PCz 2. Alternatywą dla standardowego systemu VAT może być stosowanie unijnej procedury punktu kompleksowej obsługi (OSS) (zob. sekcja 7). Dostawa ta powinna dawać małemu przedsiębiorstwu (dostawcy) prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego w związku z tą dostawą.

⁽³⁵⁾ Art. 33 i 139 dyrektywy VAT.

Jeżeli małe przedsiębiorstwo stosuje transgraniczną procedurę MŚP w PCz 2, dostawa będzie zwolniona z VAT, a zatem nie należy naliczać VAT wobec konsumenta końcowego w PCz 2. Taka dostawa nie daje prawa do odliczenia naliczonego podatku VAT. Małe przedsiębiorstwo nie jest zobowiązane do rejestracji w PCz 2, ponieważ jest już zarejestrowane w ramach transgranicznej procedury MŚP.

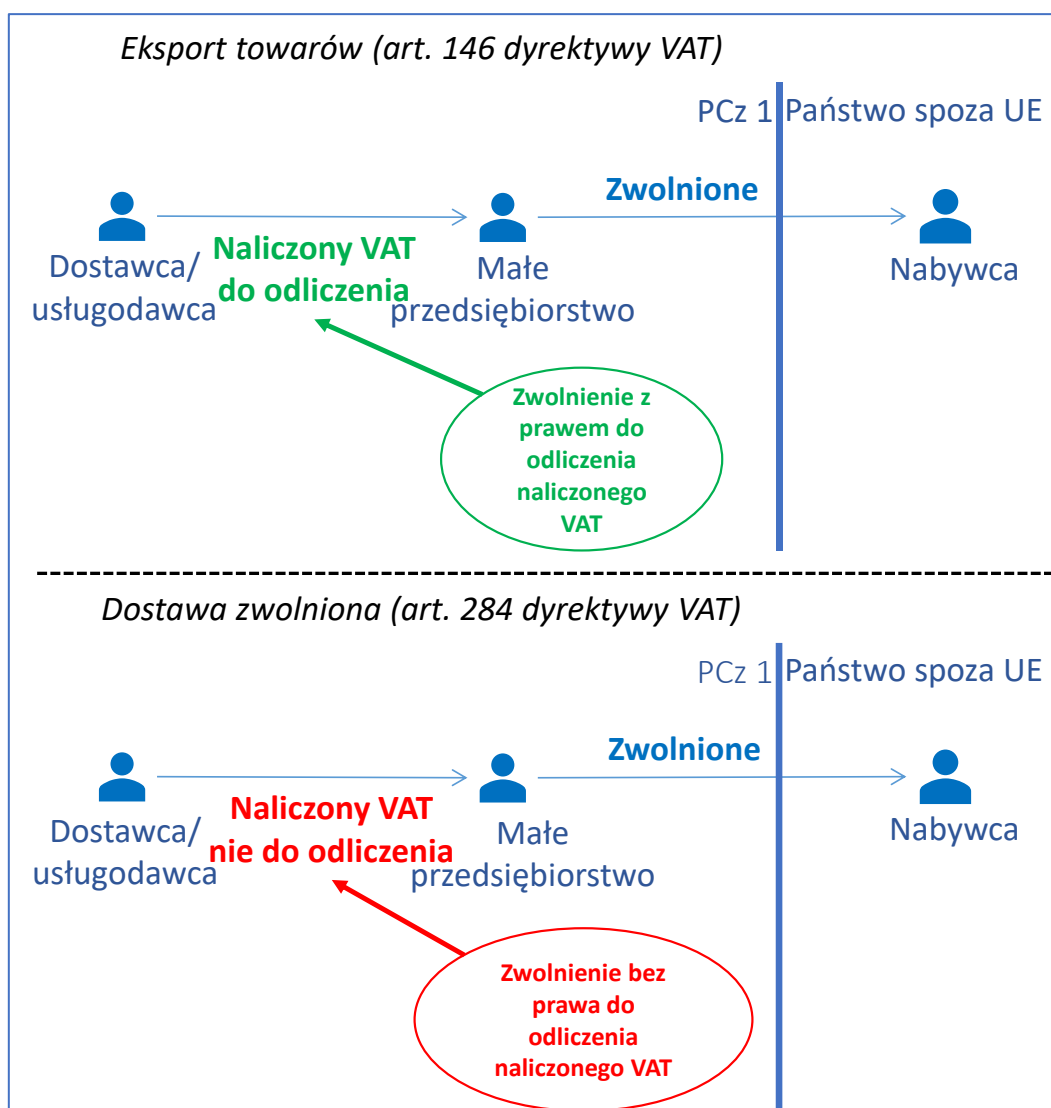
Rysunek 13: Sprzedaż na odległość towarów konsumentom końcowym

Przykład 4

Małe przedsiębiorstwo dostarcza towary, które są transportowane z państwa członkowskiego 1 (PCz 1) do państwa niebędącego członkiem UE.

W ramach standardowego systemu VAT eksport towarów jest zwolniony z VAT zgodnie z art. 146 dyrektywy VAT i daje dostawcy (małemu przedsiębiorstwu) prawo do odliczenia VAT naliczonego w związku z tym eksportem towarów poza UE.

Jeżeli małe przedsiębiorstwo dokonuje tej samej dostawy towarów w ramach procedury MŚP, zasady tej procedury mają pierwszeństwo przed standardowym systemem VAT. Dostawa towarów jest zwolniona z VAT zgodnie z art. 284 dyrektywy VAT, co nie daje dostawcy (małemu przedsiębiorstwu) prawa do odliczenia naliczonego VAT.

Rysunek 14: Dostawy towarów transportowanych lub wysyłanych poza UE

2.3. Roczny próg krajowy a progi sektorowe

We wspólnych ramach ⁽³⁶⁾ dotyczących zwolnienia określono maksymalny **próg rocznego obrotu krajowego na poziomie 85 000 EUR** dla wszystkich państw członkowskich (lub równowartość tej kwoty w walucie krajowej). Zgodnie z dyrektywą VAT państwa członkowskie nie mogą ustalić wyższego rocznego progu krajowego. Państwa członkowskie muszą stosować taki sam roczny próg krajowy do MŚP mających siedzibę w ich jurysdykcjach oraz do MŚP mających siedzibę poza ich jurysdykcją, w innym państwie członkowskim. Roczny próg krajowy nie powinien obejmować podatku VAT.

Państwa członkowskie mogą posiadać więcej niż jeden próg. Mogą one określić zróżnicowane progi dla poszczególnych sektorów działalności gospodarczej. Stosowanie więcej niż jednego progu stanowi wyjątek od ogólnej zasady. Istnienie progów sektorowych musi opierać się na obiektywnych kryteriach i żaden z tych progów nie może przekroczyć 85 000 EUR (lub ich równowartości w walucie krajowej). Małe przedsiębiorstwa kwalifikujące się do korzystania z więcej niż jednego progu sektorowego w danym państwie członkowskim mogą jednak stosować tylko **jeden z tych progów w odniesieniu do wszystkich dostaw towarów i świadczenia usług w tym państwie członkowskim**. W tym konkretnym przypadku każde państwo członkowskie stosujące więcej niż jeden próg jest odpowiedzialne za udzielenie małemu przedsiębiorstwu jasnych wskazówek, jaki próg powinno ono stosować. Informacje na temat progów stosowanych przez państwa członkowskie można znaleźć na portalu SME web ⁽³⁷⁾. Aby uniknąć niepewności prawa w przypadku małego przedsiębiorstwa, którego działalność odpowiadająca więcej niż jednemu progowi może podlegać wahaniom w ciągu roku, dane państwo członkowskie powinno mieć ubiegać się o zmianę jednego progu na inny tylko raz w roku na początku każdego roku kalendarzowego na podstawie działalności zgłoszonej przez małe przedsiębiorstwo w poprzednim roku kalendarzowym.

2.4. Obliczanie rocznego obrotu

Kwota rocznego obrotu stanowiąca punkt odniesienia dla zastosowania procedury MŚP obejmuje następujące kwoty, z wyłączeniem VAT ⁽³⁸⁾:

⁽³⁶⁾ Art. 284 ust. 1 dyrektywy VAT.

⁽³⁷⁾ <https://sme-vat-rules.ec.europa.eu>

⁽³⁸⁾ Art. 288 dyrektywy VAT.

- a) wartość dostaw towarów i świadczenia usług, które mają zostać opodatkowane, jeżeli nie są realizowane w ramach procedury MŚP,
Przykład: usługi fryzjerskie, dostawa odzieży sprzedawanej przez internet itp.
- b) wartość transakcji zwolnionych, z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie, zgodnie z art. 98 ust. 2 lub art. 105a dyrektywy VAT,
Przykład: sprzedaż biletów na koncerty, usługi sprzątnia w prywatnych gospodarstwach domowych itp.
- c) wartość transakcji związanych z eksportem zwolnionym, transportem międzynarodowym i pokrewnym świadczeniem usług przez pośredników ⁽³⁹⁾,
Przykład: dostawy towarów transportowanych lub wysyłanych do nabywców znajdujących się w państwie niebędącym członkiem UE.
- d) wartość zwolnionych wewnątrzwspólnotowych dostaw towarów ⁽⁴⁰⁾,
Przykład: dostawy towarów transportowanych lub wysyłanych do nabywców znajdujących się w państwie członkowskim innym niż państwo rozpoczęcia transportu lub wysyłki towarów.
- e) wartość transakcji związanych z nieruchomościami, transakcji finansowych, o których mowa w art. 135 ust. 1 lit. b)–g) dyrektywy VAT, oraz usług ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, chyba że transakcje te mają charakter transakcji pomocniczych.
Przykład: dzierżawa nieruchomości, dostawy związane z loteriami i grami hazardowymi itp.

Przemieszczenie towarów stanowiących część majątku małego przedsiębiorstwa do innego państwa członkowskiego należy traktować jako odpłatną dostawę towarów ⁽⁴¹⁾. Wartość przemieszczonych towarów uwzględnia się przy obliczaniu rocznego obrotu MŚP w państwie członkowskim, w którym towary opuściły magazyn. Odpowiada ona cenie nabycia lub, w przypadku braku ceny nabycia, kosztowi wytworzenia tych towarów ⁽⁴²⁾.

W rocznym obrocie nie uwzględnia się następujących transakcji:

- przemieszczanie towarów do państwa niebędącego członkiem UE: w przypadku eksportu towarów bez dostawy, co może mieć miejsce w przypadku, gdy są one po prostu przemieszczane **do magazynu w państwie niebędącym członkiem UE**,

⁽³⁹⁾ Art. 146–149 oraz art. 151, 152 i 153 dyrektywy VAT.

⁽⁴⁰⁾ Art. 138 dyrektywy VAT.

⁽⁴¹⁾ Art. 17 dyrektywy VAT.

⁽⁴²⁾ Art. 76 dyrektywy VAT.

nie zostanie wygenerowany obrót. W tym konkretnym przypadku przy obliczaniu obrotu nie należy zatem uwzględniać kwot z tytułu przemieszczonych towarów.

Przykład: małe przedsiębiorstwo z UE przenosi część zapasów surowców w UE do magazynu w państwie niebędącym członkiem UE.

- **Zbycie materialnych lub niematerialnych dóbr inwestycyjnych**MŚP: nie powinno być brane pod uwagę przy obliczaniu rocznego obrotu,

Przykład: materialnym dobrem inwestycyjnym może być na przykład komputer lub maszyna wykorzystywana przez małe przedsiębiorstwo do prowadzenia działalności gospodarczej. Wartość materialnego lub niematerialnego dobra inwestycyjnego małego przedsiębiorstwa, które zostało usunięte, nie uwzględnia się przy obliczaniu rocznego obrotu.

- **Zwolnione dostawy towarów lub świadczenie usług w przypadku niektórych rodzajów działalności prowadzonej w interesie publicznym ⁽⁴³⁾**

Przykład: zwolnione dostawy towarów lub świadczenie usług dokonywane przez uniwersytety lub szpitale nie są uwzględniane przy obliczaniu rocznego obrotu.

Co do zasady obrót obejmuje wartość wszystkich dostaw towarów lub świadczenia usług. Nie uwzględnia się kwot związanych z zakupami. W związku z tym wewnętrznego nabycia i importu towarów dokonywanego przez MŚP nie powinno się uwzględniać w tych obliczeniach. Podobnie nie uwzględnia się wartości usług, w odniesieniu do których MŚP jest zobowiązane do rozliczania się z VAT w ramach mechanizmu odwrotnego obciążenia ⁽⁴⁴⁾.

⁽⁴³⁾ Art. 132 dyrektywy VAT.

⁽⁴⁴⁾ Art. 196 dyrektywy VAT.

Przykład 5

Małe przedsiębiorstwo ma siedzibę w państwie członkowskim 1 (PCz 1) i produkuje ceramikę (talerze, kubki itp.), które następnie sprzedaje nabywcom będącym przedsiębiorcami w państwie członkowskim 1 i w państwie członkowskim 2 (PCz 2). Stosuje ono procedurę MŚP w PCz 1, ale nie w PCz 2. Nie prowadzi ono działalności gospodarczej w żadnym innym państwie członkowskim. Czasami sprzedaje ono towary konsumentom końcowym znajdującym się w państwie niebędącym członkiem UE. Na potrzeby swojej działalności przedsiębiorstwo przeniosło zapasy z PCz 1 do PCz 2. W bieżącym roku przedsiębiorstwo pozbyło się również ze swojego majątku maszyny, którą wykorzystywało do produkcji ceramiki, i zastąpiło ją nową maszyną zakupioną od dostawcy mającego siedzibę w PCz 1. Przedsiębiorstwo to kupuje surowce dostarczane mu w PCz 1 od dostawcy mającego siedzibę w PCz 3 (wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów). W poniższej tabeli przedstawiono sposób obliczania obrotu tego małego przedsiębiorstwa w PCz 1.

Obliczanie obrotu rocznego w PCz 1	
Transakcje	Do uwzględnienia w rocznym obrocie?
Krajowe dostawy towarów do nabywców będących przedsiębiorstwami w PCz 1	Tak
Dostawy towarów do nabywców będących przedsiębiorstwami w PCz 2	Tak
Dostawy towarów do konsumentów końcowych w państwie niebędącym członkiem UE	Tak
Przemieszczenie własnych zapasów z PCz 1 do PCz 2	Tak
Pozbycie się zużytej maszyny	Nie
Zakup nowej maszyny od dostawcy w PCz 1	Nie
Zakup surowca od dostawcy w PCz 3	Nie

Rysunek 15: Obliczanie rocznego obrotu – tabela podsumowująca

Przykład 6

Uniwersytet świadczy zwolnione usługi (kształcenie uniwersyteckie) oraz usługi opodatkowane (działalność badawcza). Chociaż wartości zwolnionych dostaw nie powinno się wliczać do rocznego obrotu uniwersytetu, opodatkowane świadczenie usług może być objęte procedurą MŚP, a zatem ich wartość powinno się uwzględnić przy obliczaniu rocznego obrotu. Jeżeli uczelnia podejmie decyzję o zastosowaniu procedury MŚP, nie będzie mogła odliczyć naliczonego podatku VAT, jak wyszczególniono w sekcji 5.

3. „Krajowa” procedura MŚP

W niniejszej sekcji wyjaśniono, w jaki sposób funkcjonuje **krajowa procedura MŚP** i jakie są obowiązki w zakresie zapewnienia przestrzegania przepisów. Procedura ta ma zastosowanie do MŚP, które chcą stosować procedurę MŚP **wyłącznie** w państwie członkowskim siedziby.

Jeżeli MŚP chce stosować procedurę MŚP w państwie członkowskim siedziby oraz w innym państwie lub innych państwach członkowskich, powinno zapoznać się z sekcją 4 dotyczącą transgranicznej procedury MŚP, ponieważ w takim przypadku zastosowanie mają zasady i obowiązki w zakresie przestrzegania przepisów przewidziane w transgranicznej procedurze MŚP.

3.1. Warunki stosowania tej procedury

3.1.1. Państwo członkowskie siedziby

Jak wyszczególniono w sekcji 2.1, krajowa procedura MŚP ma zastosowanie wyłącznie w państwie członkowskim siedziby. Jest to państwo członkowskie, w którym MŚP posiada **siedzibę swojej działalności gospodarczej** ⁽⁴⁵⁾: miejsce, w którym wykonywane są funkcje naczelnego zarządu przedsiębiorstwa. W przypadku osób fizycznych miejscem siedziby może być stałe miejsce zamieszkania. Aby zapewnić skuteczne stosowanie procedury, **MŚP może mieć tylko jedno państwo członkowskie siedziby**. W związku z tym pojęcie MŚP mającego siedzibę w danym państwie członkowskim nie obejmuje stałych zakładów ani posiadania numeru identyfikacyjnego VAT ⁽⁴⁶⁾ (zob. rys. 10).

Z uwagi na fakt, że państwa członkowskie nie mają obowiązku wprowadzenia procedury MŚP, krajowa procedura MŚP ma zastosowanie wyłącznie w tych państwach członkowskich, które wdrożyły procedurę MŚP w swojej jurysdykcji. Jeżeli państwo członkowskie nie wdrożyło procedury MŚP, krajowa procedura MŚP nie będzie miała zastosowania, w związku z czym małe przedsiębiorstwo nie będzie miało możliwości zwolnienia z VAT dostaw towarów i świadczenia usług w tym państwie członkowskim. Małe przedsiębiorstwo mające siedzibę w takim państwie członkowskim może jednak

⁽⁴⁵⁾ Art. 10 ust. 2 i 3 rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 282/2011 z dnia 15 marca 2011 r. ustanawiającego środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (przekształcenie) (Dz.U. L 77 z 23.3.2011, s. 1).

⁽⁴⁶⁾ Kwestię tę omówiono podczas 121. posiedzenia Komitetu ds. VAT z uwzględnieniem dokumentu roboczego nr 1051 „Nowa procedura szczególna dla małych przedsiębiorstw i stałych zakładów”.

nadal stosować transgraniczną procedurę MŚP w innych państwach członkowskich, które ją wdrożyły (państwo członkowskie lub państwa członkowskie objęte zwolnieniem), pod warunkiem że dane małe przedsiębiorstwo spełnia stosowne warunki (zob. sekcja 4).

3.1.2. Transakcje objęte procedurą

MŚP może stosować krajową procedurę MŚP w odniesieniu do wszystkich dostaw towarów lub świadczenia usług, które wchodzą w zakres stosowania procedury MŚP (sekcja 2.2). Procedura MŚP nie będzie miała zastosowania do transakcji z niej wyłączonych (sekcja 2.2.2). Te ostatnie będą objęte standardowym systemem VAT lub, w stosownych przypadkach, uproszczonymi procedurami w PCzSiedz.

Przykład 7

MŚP świadczy usługi projektowania wewnątrz przez internet. Jest ono również właścicielem gruntu, który chce sprzedać. Chociaż do usług projektowania wewnątrz przez internet zastosowanie ma krajowa procedura MŚP, to do sprzedaży gruntu będzie miał zastosowanie standardowy system VAT.

3.1.3. Roczny próg krajowy a progi sektorowe

Aby zastosować krajową procedurę MŚP, roczny obrót MŚP w jego państwie członkowskim siedziby **nie może przekraczać rocznego progu krajowego lub mającego zastosowanie progu sektorowego** określonego w tym państwie członkowskim, w bieżącym roku kalendarzowym i w poprzednim roku kalendarzowym (sekcja 2.3).

Przykład 8

Roczny próg krajowy określony przez państwo członkowskie siedziby (PCzSiedz) wynosi 65 000 EUR. Oznacza to, że MŚP mające siedzibę w tym państwie członkowskim i którego roczny obrót w bieżącym roku kalendarzowym i w poprzednim roku kalendarzowym nie przekracza 65 000 EUR, może stosować krajową procedurę MŚP. Z drugiej strony, jeżeli roczny obrót MŚP przekracza 65 000 EUR w bieżącym roku kalendarzowym lub w poprzednim roku kalendarzowym, nie może ono stosować krajowej procedury MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby.

Scenariusze przypadków	Roczny próg krajowy (w EUR)	Roczny obrót w poprzednim roku kalendarzowym (R-1) (w EUR)	Roczny obrót w bieżącym roku kalendarzowym (R) (w EUR)	Możliwość zastosowania krajowej procedury MŚP
Scenariusz 1	65 000	55 000	61 000	Dozwolone
Scenariusz 2		67 000	52 000	Niedozwolone
Scenariusz 3		40 000	75 000	Niedozwolone
Scenariusz 4		70 000	66 000	Niedozwolone

Rysunek 16: Roczny próg krajowy – poprzedni i bieżący rok kalendarzowy

W *scenariuszu 1* roczny obrót zarówno w bieżącym roku kalendarzowym (R), jak i w poprzednim roku kalendarzowym (R-1) nie przekracza rocznego progu krajowego wynoszącego 65 000 EUR. W związku z tym MŚP może stosować krajową procedurę MŚP w państwie członkowskim siedziby.

W *scenariuszach 2, 3 i 4* roczny obrót przekracza roczny próg krajowy albo w poprzednim roku kalendarzowym (R-1) (scenariusz 2), w bieżącym roku kalendarzowym (R) (scenariusz 3), albo zarówno w poprzednim, jak i bieżącym roku kalendarzowym (R-1 i R) (scenariusz 4). W związku z tym w żadnym z tych scenariuszy MŚP nie może zastosować krajowej procedury MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby w bieżącym roku kalendarzowym (R).

Niektóre państwa członkowskie mogą wymagać od MŚP chcących stosować procedurę MŚP, aby ich roczny obrót nie przekraczał rocznego progu krajowego w bieżącym roku kalendarzowym i w **dwóch poprzednich latach kalendarzowych** ⁽⁴⁷⁾.

⁽⁴⁷⁾ Art. 288a ust. 1 dyrektywy VAT.

Przykład 9

Aby móc stosować procedurę MŚP, roczny obrót małego przedsiębiorstwa nie może przekraczać rocznego progu krajowego w bieżącym roku kalendarzowym (R) ani w dwóch poprzednich latach kalendarzowych (R-1 i R-2), jak ma to miejsce w przypadku scenariusza 1.

Scenariusze przypadków	Roczny próg krajowy (w EUR)	Roczny obrót w roku poprzedzającym poprzedni rok kalendarzowy (R-2) (w EUR)	Roczny obrót w poprzednim roku kalendarzowym (R-1) (w EUR)	Roczny obrót w bieżącym roku kalendarzowym (R) (w EUR)	Możliwość zastosowania krajowej procedury MŚP
Scenariusz 1	65 000	55 000	61 000	56 000	Dozwolone
Scenariusz 2		64 000	52 000	67 000	Nieozwolone
Scenariusz 3		40 000	75 000	63 000	Nieozwolone
Scenariusz 4		66 000	70 000	68 000	Nieozwolone
Scenariusz 5		70 000	56 000	60 000	Nieozwolone

Rysunek 17: Roczny próg krajowy – bieżący rok kalendarzowy i dwa poprzednie lata kalendarzowe

Więcej informacji na temat zasad obowiązujących w państwie członkowskim siedziby znajduje się na portalu SME web ⁽⁴⁸⁾.

MŚP rozpoczynające działalność gospodarczą może również stosować krajową procedurę MŚP w państwie członkowskim siedziby. W takim przypadku jego roczny obrót w poprzednim roku kalendarzowym (lub dwóch poprzednich latach kalendarzowych) lub w bieżącym roku będzie wynosił zero „0”.

3.2. Uproszczenia w ramach przedmiotowej procedury

3.2.1. Rejestracja

Państwa członkowskie mają możliwość zwolnienia MŚP mających siedzibę na ich terytorium z obowiązku zgłoszenia rozpoczęcia działalności, rejestracji do celów VAT i przyznania numeru identyfikacyjnego VAT w państwie członkowskim siedziby, **jeżeli stosują one wyłącznie krajową procedurę MŚP** ⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴⁸⁾ <https://sme-vat-rules.ec.europa.eu>

⁽⁴⁹⁾ Art. 292b dyrektywy VAT.

Jeżeli państwo członkowskie siedziby postanowi nie zwalniać MŚP z obowiązku rejestracji, powinno zapewnić, aby procedura przyznania numeru identyfikacyjnego nie trwała dłużej niż 15 dni roboczych. Procedura ta może trwać dłużej, jeżeli – w szczególnych przypadkach – państwo członkowskie siedziby potrzebuje dodatkowego czasu na przeprowadzenie dochodzeń, aby zapobiec uchylaniu się od opodatkowania lub unikaniu opodatkowania. Procedura rejestracji i obowiązki mogą się różnić w zależności od sytuacji MŚP i zasad mających zastosowanie w państwie członkowskim siedziby. Więcej informacji na temat wymogów określonych przez państwa członkowskie można znaleźć na portalu SME web ⁽⁵⁰⁾.

Ponieważ jednak procedura MŚP obejmuje dostawy towarów lub świadczenie usług, a nie zakupy, MŚP może być nadal zobowiązane do stosowania standardowego systemu VAT lub uproszczonych procedur do zakupów, w odniesieniu do których jest zobowiązane złożyć deklarację i zapłacić podatek VAT (zob. sekcja 6). Jeżeli MŚP przeprowadza transakcje, które są wyłączone ze stosowania procedury MŚP (zob. sekcja 2.2.2), do tych transakcji MŚP również będzie musiało zastosować standardowy system VAT.

3.2.2. Deklaracje VAT

Państwa członkowskie mają możliwość zwolnienia MŚP mających siedzibę na ich terytorium, które stosują procedurę MŚP **wyłącznie** na poziomie krajowym, z obowiązku składania deklaracji VAT ⁽⁵¹⁾.

W przypadku gdy państwo członkowskie siedziby nie skorzysta z tej możliwości i zamiast tego wymaga od MŚP złożenia deklaracji VAT, deklaracja ta musi mieć formę uproszczoną i obejmować okres jednego roku kalendarzowego. MŚP mogą jednak również wybrać inny okres rozliczeniowy ⁽⁵²⁾. Więcej informacji na temat zasad obowiązujących w państwie członkowskim siedziby znajduje się na portalu SME web ⁽⁵³⁾.

3.2.3. Rachunkowość

Państwa członkowskie mają możliwość zwolnienia MŚP mających siedzibę na ich terytorium, które stosują procedurę MŚP na poziomie krajowym, z obowiązku

⁽⁵⁰⁾ <https://sme-vat-rules.ec.europa.eu>

⁽⁵¹⁾ Art. 292c dyrektywy VAT.

⁽⁵²⁾ Okres rozliczeniowy należy ustalić zgodnie z art. 252 dyrektywy VAT.

⁽⁵³⁾ <https://sme-vat-rules.ec.europa.eu>

prowadzenia rachunkowości ⁽⁵⁴⁾. Więcej informacji na temat zasad obowiązujących w państwie członkowskim siedziby znajduje się na portalu SME web ⁽⁵⁵⁾.

3.2.4. Faktury

Państwa członkowskie mają możliwość zwolnienia MŚP mających siedzibę na ich terytorium, które stosują procedurę MŚP na poziomie krajowym, z obowiązku wystawiania faktur ⁽⁵⁶⁾. Jeżeli PCzSiedz nakłada obowiązek wystawiania faktur, MŚP powinny mieć możliwość wystawiania faktur uproszczonych ⁽⁵⁷⁾. Więcej informacji na temat zasad obowiązujących w państwie członkowskim siedziby znajduje się na portalu SME web ⁽⁵⁸⁾.

3.2.5. Inne obowiązki administracyjne

Państwa członkowskie mogą zwolnić z innych obowiązków administracyjnych MŚP, które mają siedzibę na ich terytorium i które stosują krajową procedurę MŚP ⁽⁵⁹⁾. Więcej informacji na temat zasad obowiązujących w państwie członkowskim siedziby znajduje się na portalu SME web ⁽⁶⁰⁾.

Jeżeli małe przedsiębiorstwo stosuje **procedurę MŚP wyłącznie na poziomie krajowym**, państwo członkowskie siedziby może zwolnić je z niektórych lub wszystkich obowiązków związanych z VAT. Więcej informacji na temat przepisów obowiązujących w państwie członkowskim siedziby znajduje się na portalu SME web.

3.3. Rezygnacja z procedury

3.3.1. Przejście na transgraniczną procedurę MŚP

Jeżeli małe przedsiębiorstwo stosujące krajową procedurę MŚP chce rozszerzyć stosowanie procedury MŚP na inne państwa członkowskie i zastosować zwolnienie transgraniczne, musi ono spełnić warunki i przestrzegać zasad wyjaśnionych w sekcji 4.

⁽⁵⁴⁾ Art. 292d dyrektywy VAT.

⁽⁵⁵⁾ <https://sme-vat-rules.ec.europa.eu>

⁽⁵⁶⁾ Art. 292d dyrektywy VAT.

⁽⁵⁷⁾ Art. 220a ust. 1 lit. c) i 226b dyrektywy VAT.

⁽⁵⁸⁾ <https://sme-vat-rules.ec.europa.eu>

⁽⁵⁹⁾ Art. 292d dyrektywy VAT.

⁽⁶⁰⁾ <https://sme-vat-rules.ec.europa.eu>

Przykład 10

Małe przedsiębiorstwo stosuje tylko procedurę krajową w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz): państwo członkowskie 1. W pewnym momencie podejmuje ono decyzję o stosowaniu procedury MŚP również w państwie członkowskim 2. Małe przedsiębiorstwo będzie musiało złożyć uprzednie powiadomienie z wnioskiem o zastosowanie procedury MŚP w państwie członkowskim 2. Więcej informacji znajduje się w sekcji 4.

3.3.2. Przeniesienie siedziby działalności gospodarczej

Jeżeli MŚP przeniesie siedzibę swojej działalności gospodarczej (lub adres stałego zamieszkania w przypadku osoby fizycznej) do innego państwa członkowskiego lub do państwa niebędącego członkiem UE, krajowa procedura MŚP przestanie obowiązywać w „pierwotnym” PCzSiedz.

Przykład 11

Małe przedsiębiorstwo przenosi siedzibę swojej działalności gospodarczej (lub adres stałego zamieszkania) ze swojego państwa członkowskiego siedziby (państwo członkowskie 1) do innego państwa członkowskiego (państwo członkowskie 2). W takim przypadku krajowa procedura MŚP przestanie obowiązywać w państwie członkowskim 1.

Jeżeli MŚP chce stosować krajową procedurę MŚP w swoim „nowym” państwie członkowskim siedziby (państwo członkowskie 2), musi przestrzegać zasad mających zastosowanie w tym państwie członkowskim.

3.3.3. Dobrowolne zaprzestanie stosowania

MŚP stosujące krajową procedurę MŚP mogą zdecydować o dobrowolnej rezygnacji z tej procedury. Bezpośrednim skutkiem będzie zastosowanie standardowego systemu VAT lub ⁽⁶¹⁾ procedur uproszczonych⁽⁶²⁾.

⁽⁶¹⁾ Art. 290 dyrektywy VAT.

⁽⁶²⁾ Art. 281 dyrektywy VAT.

Małe przedsiębiorstwo musi zapoznać się z zasadami mającymi zastosowanie w jego państwie członkowskim siedziby w odniesieniu do procedury dobrowolnej rezygnacji z krajowej procedury MŚP (jeżeli taka istnieje) oraz z obowiązkami w zakresie VAT, które należy spełnić po rezygnacji z procedury.

Państwa członkowskie, choć nie są zobowiązane, mogą nałożyć okres kwarantanny na MŚP, które dobrowolnie rezygnują z procedury⁽⁶³⁾. MŚP musi skontaktować się ze swoim państwem członkowskim siedziby, jeżeli po dobrowolnej rezygnacji z krajowej procedury MŚP chce ponownie zastosować tę procedurę.

3.3.4. Wykluczenie

Jeżeli MŚP **przekroczy roczny próg krajowy (lub mający zastosowanie próg sektorowy) w ciągu roku kalendarzowego**, zostanie ono **wykluczone z krajowej procedury MŚP**. Jeżeli do tego dojdzie, małe przedsiębiorstwo musi zapoznać się z zasadami obowiązującymi w państwie członkowskim siedziby w odniesieniu do stosowanej w takiej sytuacji procedury (jeżeli taka istnieje).

Państwa członkowskie mogą zdecydować, czy po przekroczeniu rocznego progu krajowego lub mającego zastosowanie progu sektorowego będzie obowiązywał okres przejściowy. W przypadku braku okresu przejściowego wyłączenie z krajowej procedury MŚP staje się skuteczne od momentu przekroczenia rocznego progu krajowego lub mającego zastosowanie progu sektorowego. W praktyce moment ten odpowiada transakcji, w wyniku której roczny obrót przekracza próg.

W przypadku zastosowania okresu przejściowego państwa członkowskie mogą wybrać jeden z następujących pułapów:

- a) umożliwienie MŚP dalszego stosowania zwolnienia z VAT w ramach krajowej procedury MŚP, o ile roczny próg krajowy (lub mający zastosowanie próg sektorowy) zostanie przekroczony o nie więcej niż 10%, jednak nie dłużej niż do końca roku kalendarzowego, albo
- b) umożliwienie MŚP dalszego stosowania zwolnienia z VAT w ramach krajowej procedury MŚP, o ile roczny próg krajowy (lub mający zastosowanie próg sektorowy) zostanie przekroczony o nie więcej niż 25%, jednak nie dłużej niż do końca roku kalendarzowego, albo

⁽⁶³⁾ Art. 290 dyrektywy VAT.

- c) w przypadku gdy nie stosuje się konkretnego pułapu – umożliwienie MŚP dalszego stosowania zwolnienia w ramach krajowej procedury MŚP do momentu, gdy jego roczny obrót osiągnie limit 100 000 EUR, jednak nie dłużej niż do końca roku kalendarzowego.

Przykład 12

Roczny próg krajowy mający zastosowanie w państwie członkowskim siedziby wynosi 65 000 EUR. W poniższej tabeli przedstawiono, w odniesieniu do każdego wariantu związanego z okresami przejściowymi, sytuację, w której MŚP może nadal stosować zwolnienie z VAT i kiedy musi ono zaprzestać jego stosowania.

Opcje stosowania okresu przejściowego	Roczny obrót, do którego MŚP może nadal stosować zwolnienie z VAT w ramach procedury MŚP w roku kalendarzowym (EUR)	Roczny obrót, od którego MŚP musi zaprzestać stosowania zwolnienia z VAT w ramach procedury MŚP w ciągu roku kalendarzowego (EUR)
Brak okresu przejściowego	65 000	65 001
Pułap 10%	71 500	71 501
Pułap 25%	81 250	81 251
Roczny obrót nieprzekraczający 100 000 EUR	100 000	100 001

Rysunek 18: Stosowanie okresu przejściowego – przykład A

Na przykład PCzSiedz stosuje pułap w wysokości 25%. Jeżeli roczny obrót MŚP w bieżącym roku kalendarzowym (R) przekroczył 65 000 EUR, ale nie przekroczył 81 250 EUR do 31/12/R, MŚP może stosować procedurę MŚP do końca bieżącego roku kalendarzowego (R), po czym zostanie wykluczone z krajowej procedury MŚP od 1 stycznia następnego roku kalendarzowego (R+1).

Jeżeli roczny obrót MŚP przekracza 81 250 EUR w dniu 01.09.R, MŚP zostaje tego dnia wykluczone z procedury MŚP, licząc od dostawy, w wyniku której roczny obrót przekroczył pułap 25%.

Przykład 13

Roczny próg krajowy mający zastosowanie w PCzSiedz wynosi 85 000 EUR. W poniższej tabeli przedstawiono, w odniesieniu do każdego wariantu, sytuację, w której MŚP może nadal stosować zwolnienie z VAT i kiedy musi ono zaprzestać jego stosowania.

Opcje stosowania okresu przejściowego	Roczny obrót, do którego MŚP może nadal stosować zwolnienie z VAT w ramach procedury MŚP w roku kalendarzowym (EUR)	Roczny obrót, od którego MŚP musi zaprzestać stosowania zwolnienia z VAT w ramach procedury MŚP w ciągu roku kalendarzowego (EUR)
Brak okresu przejściowego	85 000	85 001
Pułap 10%	93 500	93 501
Pułap 25%	100 000*	100 001
Roczny obrót nieprzekraczający 100 000 EUR	100 000	100 001

Rysunek 19: Stosowanie okresu przejściowego – przykład B

* Pułap w wysokości 25% wynosi 106 250 EUR. Maksymalny roczny obrót w Unii dozwolony na mocy dyrektywy VAT ⁽⁶⁴⁾, pozwalający na korzystanie ze zwolnienia z VAT w ramach procedury MŚP, wynosi jednak 100 000 EUR. W związku z tym nawet w przypadku gdy państwo członkowskie ma wysoki próg i stosuje okres przejściowy z pułapem 25%, MŚP zostanie wykluczone z procedury MŚP, gdy jego roczny obrót przekroczy 100 000 EUR.

Bezpośrednią konsekwencją wyłączenia z procedury MŚP jest zastosowanie standardowego systemu VAT lub procedur uproszczonych. Małe przedsiębiorstwa powinny zapoznać się z zasadami VAT mającymi zastosowanie w państwie członkowskim siedziby, aby poznać swoje obowiązki w przypadku wykluczenia ich z krajowej procedury MŚP.

Małe przedsiębiorstwo zostaje wykluczone z krajowej procedury MŚP od momentu, w którym roczny obrót przekroczy roczny próg krajowy (lub mający zastosowanie próg sektorowy) lub – w przypadku gdy PCzSiedz stosuje okres przejściowy – zastosowany pułap.

⁽⁶⁴⁾ Art. 284 ust. 2 lit. a) dyrektywy VAT.

Przykład 14

Roczny próg krajowy wynosi 65 000 EUR. Państwo członkowskie siedziby nie stosuje żadnego okresu przejściowego, w związku z czym MŚP zostaje wykluczone z procedury MŚP, gdy tylko jego roczny obrót przekroczy 65 000 EUR.

Od 01.01.R do 26.09.R roczny obrót małego przedsiębiorstwa wyniósł 64 800 EUR. W dniu 27.09.R małe przedsiębiorstwo dokonuje pierwszej dostawy towarów lub pierwszego świadczenia usług o wartości 100 EUR i drugiej dostawy towarów lub drugiego świadczenia usług na kwotę w wysokości 300 EUR.

Małe przedsiębiorstwo zostaje wykluczone z procedury MŚP 27.09.R od drugiej dostawy towarów lub drugiego świadczenia usług o wartości 300 EUR, ponieważ ta dostawa towarów lub to świadczenie usług powoduje, że roczny obrót przekracza próg.

Dostawa towarów lub świadczenie usług 1 są nadal zwolnione z VAT w ramach krajowej procedury MŚP. Do dostawy towarów lub świadczenia usług 2 mają zastosowanie zasady opodatkowania w ramach standardowego systemu VAT (lub procedur uproszczonych).

Okresy	Kwota rocznego obrotu w bieżącym roku (EUR)	Wynik
Dostawy towarów lub świadczenie usług ogółem od 01.01.R do 26.09.R	64 800	Data wykluczenia: 27.09.R, począwszy od dostawy towarów lub świadczenia usług 2
Dostawa towarów lub świadczenie usług 1 z 27.09.R	100	
Dostawa towarów lub świadczenie usług 2 z 27.09.R	300	
Suma całkowita	65 200	

Rysunek 20: Data wykluczenia z procedury MŚP – scenariusz A

Przykład 15

Roczny próg krajowy w PCzSiedz wynosi 65 000 EUR i ma do niego zastosowanie okres przejściowy z pułapem 25%. W takim przypadku MŚP zostaje wykluczone z krajowej procedury MŚP, gdy tylko jego roczny obrót przekroczy 81 250 EUR.

W dniu 26.09.R roczny obrót małego przedsiębiorstwa wynosi 81 100 EUR, a zatem przekroczył roczny próg krajowy (65 000 EUR), ale pozostaje poniżej pułapu 25% (81 250 EUR). W dniu 27.09.R małe przedsiębiorstwo dokonuje kolejnej dostawy towarów lub świadczenia usług na kwotę 300 EUR. Ponieważ w dniu 27.09.R roczny obrót przekracza 81 250 EUR, MŚP zostaje tego dnia wykluczone z krajowej procedury MŚP od dostawy towarów lub świadczenia usług na kwotę w wysokości 300 EUR i musi od tego momentu stosować standardowy system VAT (lub procedury uproszczone).

Okresy	Kwota rocznego obrotu w bieżącym roku (EUR)	Wynik
Dostawy towarów lub świadczenie usług ogółem od 01.01.R do 26.09.R	81 100	Data wykluczenia: 27.09.R, począwszy od dostawy towarów lub świadczenia usług na kwotę w wysokości 300 EUR
Dostawa towarów lub świadczenie usług z 27.09.R	300	
Suma całkowita	81 400	

Rysunek 21: Data wykluczenia z procedury MŚP – scenariusz B

Przykład 16

Roczny próg krajowy w PCzSiedz wynosi 65 000 EUR i ma do niego zastosowanie okres przejściowy z pułapem 25%. MŚP zostanie wykluczone z krajowej procedury MŚP, jeżeli jego roczny obrót przekroczy 81 250 EUR. MŚP przekroczyło roczny próg krajowy wynoszący 65 000 EUR w dniu 20.10.R, ale nie przekroczyło progu 81 250 EUR do końca roku (31.12.R).

W takim przypadku MŚP może stosować krajową procedurę MŚP do końca roku kalendarzowego R, czyli do 31.12.R. Od dnia 01.01.R+1 zostanie ono wykluczone z procedury MŚP i powinno od tego dnia stosować standardowy system VAT lub procedury uproszczone.

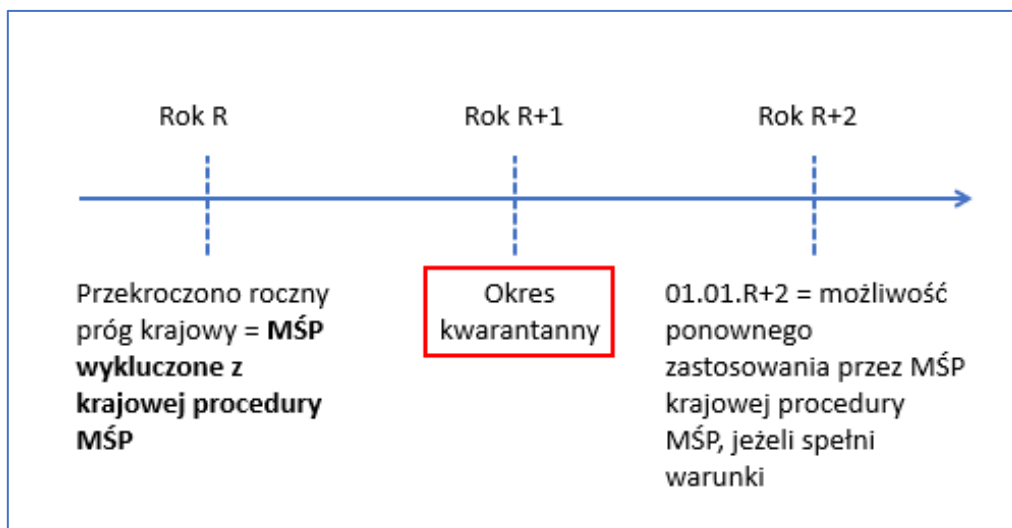
Okresy	Kwota rocznego obrotu w bieżącym roku (EUR)	Wynik
Dostawa towarów lub świadczenie usług ogółem od 01.01.R do 19.10.R	64 800	Data wykluczenia: 01.01.R+1 Dostawy towarów lub świadczenie usług od 20.10.R do 31.12.R są nadal zwolnione z VAT
Dostawa towarów lub świadczenie usług z 20.10.R	300	
Dostawy towarów lub świadczenie usług od 21.10.R do 31.12.R	10 000	
Suma całkowita 31.12.R	75 100	

Rysunek 22: Data wykluczenia z procedury MŚP – scenariusz C

3.3.5. Okres kwarantanny

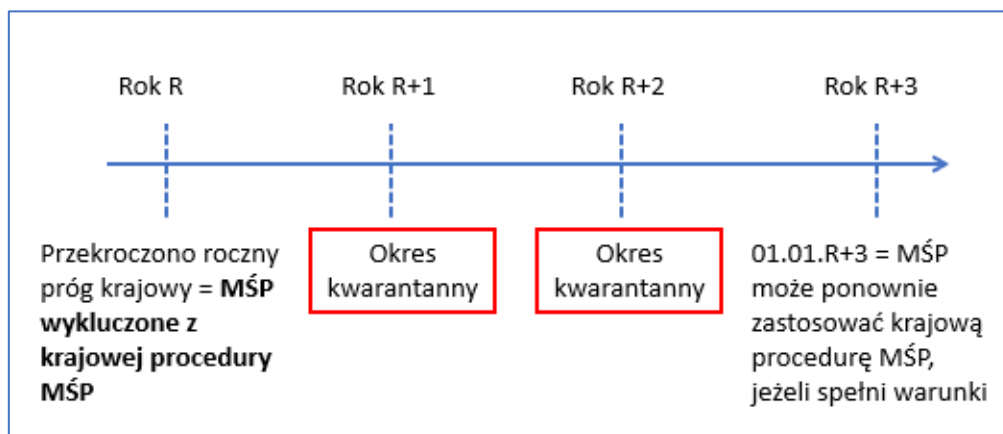
MŚP **wykluczone** z krajowej procedury MŚP **nie będzie mogło ponownie zastosować krajowej procedury MŚP w okresie jednego roku kalendarzowego (R+1).**

W praktyce, jeżeli małe przedsiębiorstwo chciałoby ponownie przystąpić do krajowej procedury MŚP, będzie musiało poczekać na jej zastosowanie do 01.01.R+2 i przejść procedurę rejestracji (jeżeli taka obowiązuje) w swoim PCzSiedz. W każdym przypadku małe przedsiębiorstwo powinno skontaktować się z organami podatkowymi swojego państwa członkowskiego w celu uzyskania informacji na temat wszelkich możliwych formalności, które należy spełnić, aby móc ponownie przystąpić do procedury MŚP.

Rysunek 23: Okres kwarantanny obejmujący jeden rok kalendarzowy

Państwa członkowskie mogą przedłużyć ten okres wykluczenia do dwóch lat kalendarzowych⁽⁶⁵⁾ (R+1 i R+2). W takim przypadku małe przedsiębiorstwo musiałyby czekać do 01.01.R+3 na ponowne zastosowanie procedury, pod warunkiem że spełni stosowne warunki.

Rysunek 24: Okres kwarantanny obejmujący dwa lata kalendarzowe

⁽⁶⁵⁾ Art. 288a ust. 1 dyrektywy VAT.

4. „Transgraniczna” procedura MŚP

W niniejszej sekcji wyjaśniono, w jaki sposób funkcjonuje **transgraniczna procedura MŚP** i jakie są obowiązki w zakresie przestrzegania przepisów. Procedura ta ma zastosowanie do:

- a) MŚP chcących stosować procedurę MŚP wyłącznie w państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie siedziby, oraz
- b) MŚP chcących stosować procedurę MŚP zarówno w państwie członkowskim siedziby, jak i w innych państwach członkowskich.

Małe przedsiębiorstwo chcące stosować transgraniczną procedurę MŚP musi w pierwszej kolejności **kwalifikować się** do jej stosowania. W tym celu **roczny obrót w Unii MŚP** w bieżącym roku kalendarzowym i w poprzednim roku kalendarzowym nie może przekroczyć 100 000 EUR (zob. sekcja 4.1).

Ponadto MŚP musi spełnić następujące warunki:

1. **siedziba jego działalności gospodarczej (lub adres stałego zamieszkania w przypadku osoby fizycznej) znajduje się w państwie członkowskim** (zob. sekcja 2.1),
2. realizuje **transakcje, które wchodzą w zakres procedury MŚP** (zob. sekcja 2). Małe przedsiębiorstwo może realizować dostawy towarów lub świadczyć usługi objęte procedurą MŚP oraz inne, które są wyłączone z procedury MŚP,
3. **wartość dostaw towarów i świadczenia usług dokonanych w państwie członkowskim lub państwach członkowskich, w których państwo lub państwa członkowskie chcą skorzystać z transgranicznego zwolnienia z VAT**, nie przekracza rocznego progu krajowego lub sektorowego mającego zastosowanie w danym państwie lub danych państwach członkowskich ani w bieżącym roku kalendarzowym, ani w poprzednim roku kalendarzowym (lub w dwóch poprzednich latach kalendarzowych, jeżeli tak określiło dane państwo członkowskie) (zob. sekcja 4.2).

Ponadto MŚP musi spełnić wymóg formalny:

4. musi ono złożyć uprzednie powiadomienie w państwie członkowskim siedziby (sekcja 4.3), w którym określi państwa członkowskie, w których chce stosować transgraniczne zwolnienie MŚP z VAT.
-

MŚP może rozpocząć stosowanie zwolnienia z VAT w odniesieniu do dostaw towarów lub świadczenia usług w państwach członkowskich objętych uprzednim powiadomieniem, gdy jego państwo członkowskie siedziby – po potwierdzeniu kwalifikowalności do stosowania transgranicznej procedury MŚP – nada mu niepowtarzalny **indywidualny numer identyfikacyjny** („numer EX”) do celów procedury MŚP i potwierdzi, że dane państwo lub państwa członkowskie zatwierdziły dostęp do procedury w swojej jurysdykcji.

4.1. Roczny obrót w Unii: sprawdzanie kwalifikowalności

Aby MŚP kwalifikowało się do zwolnienia transgranicznego w ramach procedury MŚP, jego **roczny obrót w Unii nie może przekraczać 100 000 EUR** w bieżącym roku kalendarzowym (R) i w poprzednim roku kalendarzowym (R-1) ⁽⁶⁶⁾. Roczny obrót w Unii odpowiada **sumie rocznych obrotów ⁽⁶⁷⁾ we wszystkich 27 państwach członkowskich**: państwo członkowskie siedziby (PCzSiedz), państwo członkowskie lub państwa członkowskie, w których MŚP chce stosować procedurę MŚP („państwo członkowskie (państwa członkowskie) objęte zwolnieniem” lub „PCzZwoln”) oraz wszystkie pozostałe państwa członkowskie.

Roczny obrót w Unii jest sumą rocznych obrotów we wszystkich 27 państwach członkowskich niezależnie od tego, czy małe przedsiębiorstwo chce stosować procedurę MŚP we wszystkich państwach członkowskich, czy też nie. Środek ten służy jako **zabezpieczenie**, które ma zagwarantować, że procedura MŚP będzie stosowana wyłącznie przez małe przedsiębiorstwa. Są to przedsiębiorstwa, których całkowity roczny obrót w Unii Europejskiej nie przekracza 100 000 EUR.

Jeżeli roczny obrót w Unii przekracza 100 000 EUR, małe przedsiębiorstwo nie może zastosować transgranicznego zwolnienia z VAT w żadnym państwie członkowskim, z wyjątkiem swojego państwa członkowskiego siedziby. Może ono nadal stosować krajową procedurę MŚP, pod warunkiem że jego roczny obrót nie przekracza rocznego progu krajowego ustalonego przez PCzSiedz (zob. sekcja 3).

⁽⁶⁶⁾ Art. 284 ust. 2 lit. a) dyrektywy VAT.

⁽⁶⁷⁾ Zob. sekcja 2.4 not wyjaśniających dotycząca obliczania rocznego obrotu.

Przekroczenie rocznego progu unijnego skutkuje wykluczeniem MŚP z transgranicznej procedury MŚP. MŚP może jednak nadal stosować krajową procedurę MŚP, jeżeli jego roczny obrót nie przekracza rocznego progu krajowego obowiązującego w jego państwie członkowskim siedziby.

Przykład 17

Państwa członkowskie	Roczny obrót (w EUR) w poprzednim roku kalendarzowym (R-1)	Roczny obrót (w EUR) w bieżącym roku kalendarzowym (R)	Wynik
PCzSiedz	30 000	15 000	DECYZJA POZYTYWNA Roczny obrót w Unii nie przekracza 100 000 EUR w bieżącym roku kalendarzowym ani w poprzednich latach kalendarzowych.
PCzZwoln 1	35 000	30 000	
PCzZwoln 2	15 000	20 000	
Pozostałe 24 państwa członkowskie, w których procedura MŚP nie jest stosowana	15 000	17 000	
Wszystkie 27 państw członkowskich	95 000	82 000	

Rysunek 25: Zastosowanie zabezpieczenia dotyczącego rocznego obrotu w Unii – scenariusz A

W tym scenariuszu MŚP kwalifikowałyby się do stosowania procedury transgranicznej, ponieważ roczny obrót w Unii nie przekracza zabezpieczenia w wysokości 100 000 EUR.

Przykład 18

Państwa członkowskie	Roczny obrót (w EUR) w poprzednim roku kalendarzowym (R-1)	Roczny obrót (w EUR) w bieżącym roku kalendarzowym (R)	Wynik
PCzSiedz	30 000	20 000	DECYZJA NEGATYWNA MŚP nie kwalifikuje się do stosowania transgranicznej procedury MŚP w bieżącym roku kalendarzowym R, ponieważ roczny obrót w Unii przekroczył 100 000 EUR w bieżącym roku kalendarzowym (R).
PCzZwoln 1	35 000	30 000	
PCzZwoln 2	15 000	40 000	
Pozostałe 24 państwa członkowskie, w których procedura MŚP nie jest stosowana	15 000	17 000	
Wszystkie 27 państw członkowskich	95 000	107 000	

Rysunek 26: Zastosowanie zabezpieczenia dotyczącego rocznego obrotu w Unii – scenariusz B

W tym scenariuszu MŚP nie kwalifikuje się do stosowania procedury transgranicznej. MŚP może nadal stosować krajową procedurę MŚP, jeżeli jego roczny obrót nie przekracza rocznego progu krajowego obowiązującego w jego państwie członkowskim siedziby.

Przykład 19

Państwa członkowskie	Roczny obrót (w EUR) w poprzednim roku kalendarzowym (R-1)	Roczny obrót (w EUR) w bieżącym roku kalendarzowym (R)	Wynik
PCzSiedz	30 000	15 000	DECYZJA NEGATYWNA MŚP nie może stosować transgranicznej procedury MŚP w bieżącym roku kalendarzowym R, ponieważ roczny obrót w Unii przekroczył 100 000 EUR w poprzednim roku kalendarzowym (R-1).
PCzZwoln 1	35 000	30 000	
PCzZwoln 2	15 000	20 000	
Pozostałe 24 państwa członkowskie, w których procedura MŚP nie jest stosowana	35 000	17 000	
Wszystkie 27 państw członkowskich	115 000	82 000	

Rysunek 27: Zastosowanie zabezpieczenia dotyczącego rocznego obrotu w Unii – scenariusz C

W tym scenariuszu MŚP może nadal stosować krajową procedurę MŚP, jeżeli jego roczny obrót nie przekracza rocznego progu krajowego obowiązującego w jego państwie członkowskim siedziby.

4.2. Roczny próg krajowy

Oprócz tego, że roczny obrót małego przedsiębiorstwa w Unii nie może przekroczyć 100 000 EUR, jego roczny obrót w państwie członkowskim lub państwach członkowskich, w których chce skorzystać ze zwolnienia transgranicznego, nie może przekroczyć rocznego progu krajowego (lub mającego zastosowanie progu sektorowego) w danym państwie członkowskim w bieżącym roku kalendarzowym (R) i w poprzednim roku kalendarzowym (R-1).

Państwa członkowskie mogą rozszerzyć ten warunek o rok poprzedzający poprzedni rok kalendarzowy (R-2) ⁽⁶⁸⁾. Państwa członkowskie muszą stosować ten sam warunek – albo poprzedni rok kalendarzowy (R-1), albo dwa poprzednie lata kalendarzowe (R-1 i R-2) – zarówno w odniesieniu do MŚP mających siedzibę, jak i tych niemających siedziby na ich terytorium.

⁽⁶⁸⁾ Informacje na temat państw członkowskich, które wymagają spełnienia tego warunku przez MŚP, można znaleźć na portalu SME web.

Przykład 20

Poniżej przedstawiono praktyczny przykład kwalifikowalności MŚP do stosowania transgranicznej procedury MŚP. Sytuacja MŚP jest zawsze następująca:

MŚP chce skorzystać z transgranicznego zwolnienia z VAT w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz) oraz w dwóch innych państwach członkowskich – PCzZwoln 1 i PCzZwoln 2. Ponadto MŚP prowadzi działalność gospodarczą w czwartym państwie członkowskim, PCz 4, w którym nie chce korzystać ze zwolnienia z VAT. MŚP nie prowadzi działalności gospodarczej w którymkolwiek z pozostałych 23 państw członkowskich.

Państwa Członkowskie / Unia	Roczny próg (w EUR)	Roczny obrót (w EUR) w poprzednim roku kalendarzowym (R-1)	Roczny obrót (w EUR) w bieżącym roku kalendarzowym (R)	Możliwość zastosowania transgranicznej procedury MŚP
PCzSiedz	85 000	30 000	10 000	Tak
PCzZwoln 1	20 000	15 000	5 000	Tak
PCzZwoln 2	30 000	20 000	10 000	Tak
PCz 4	nd.	20 000	10 000	-
Pozostałe 23 państwa członkowskie	nd.	0	0	-
Unia	100 000	85 000	35 000	Tak

Rysunek 28: Stosowanie rocznego progu krajowego – scenariusz A

W tym scenariuszu MŚP postanawia stosować procedurę MŚP od połowy bieżącego roku kalendarzowego. Roczny obrót w Unii w poprzednim roku kalendarzowym (85 000 EUR) i w bieżącym roku kalendarzowym (35 000 EUR) nie przekracza 100 000 EUR. Krajowe roczne obroty w PCzSiedz, PCzZwoln 1 i PCzZwoln 2 w bieżącym roku kalendarzowym i w poprzednim roku kalendarzowym nie przekraczają krajowych progów w tych państwach członkowskich. W związku z tym MŚP może stosować transgraniczną procedurę MŚP w PCzSiedz, PCzZwoln 1 i PCzZwoln 2.

Przykład 21

Państwa Członkowskie / Unia	Próg krajowy (w EUR)	Roczny obrót (w EUR) w poprzednim roku kalendarzowym (R-1)	Roczny obrót (w EUR) w bieżącym roku kalendarzowym (R)	Możliwość zastosowania procedury MŚP
PCzSiedz	35 000	36 000	0	Nie
PCzZwoln 1	85 000	20 000	0	Tak
PCzZwoln 2	60 000	10 000	0	Tak
PCz 4	nd.	15 000	0	-
Pozostałe 23 państwa członkowskie	nd.	0	0	-
Unia	100 000	81 000	0	-

Rysunek 29: Stosowanie rocznego progu krajowego – scenariusz B

W tym scenariuszu 1 stycznia bieżącego roku kalendarzowego (R) MŚP składa uprzednie powiadomienie o zastosowaniu transgranicznej procedury MŚP. MŚP nie może stosować procedury MŚP w PCzSiedz, ponieważ jego roczny obrót w poprzednim roku kalendarzowym (36 000 EUR) przekracza roczny próg krajowy w PCzSiedz (35 000 EUR). MŚP może jednak nadal stosować transgraniczną procedurę MŚP w PCzZwoln 1 i PCzZwoln 2, ponieważ roczny próg unijny nie został przekroczony ani w bieżącym roku kalendarzowym (0 EUR), ani w poprzednim roku kalendarzowym (81 000 EUR), a jego roczne obroty w PCzZwoln 1 i PCzZwoln 2 nie przekraczają rocznych progów krajowych tych państw członkowskich ani w bieżącym roku kalendarzowym, ani w poprzednim roku kalendarzowym.

Przykład 22

Państwa Członkowskie / Unia	Próg krajowy (w EUR)	Roczny obrót (w EUR) w poprzednim roku kalendarzowym (R-1)	Roczny obrót (w EUR) w bieżącym roku kalendarzowym (R)	Możliwość zastosowania procedury MŚP
PCzSiedz	35 000	30 000	20 000	Tak
PCzZwoln 1	85 000	20 000	25 000	Tak
PCzZwoln 2	15 000	15 000	30 000	Nie
PCz 4	nd.	15 000	20 000	-
Pozostałe 23 państwa członkowskie	nd.	0	0	-
Unia	100 000	80 000	95 000	-

Rysunek 30: Stosowanie rocznego progu krajowego – scenariusz C

W tym scenariuszu MŚP postanawia zastosować procedurę MŚP w połowie bieżącego roku kalendarzowego (R). MŚP nie może stosować transgranicznej procedury MŚP w PCzZwoln 2, ponieważ jego roczny obrót w bieżącym roku kalendarzowym (30 000 EUR) przekracza roczny próg krajowy w PCzZwoln 2 (15 000 EUR). MŚP może jednak nadal stosować procedurę MŚP w PCzSiedz i PCzZwoln 1, ponieważ roczny próg unijny nie został przekroczony ani w bieżącym roku kalendarzowym (95 000 EUR), ani w poprzednim roku kalendarzowym (80 000 EUR), a jego roczne obroty w PCzSiedz i PCzZwoln 1 nie przekraczają rocznych progów krajowych tych państw członkowskich ani w bieżącym roku kalendarzowym, ani w poprzednim roku kalendarzowym.

Przykład 23

Państwa Członkowskie / Unia	Próg krajowy (w EUR)	Roczny obrót (w EUR) w poprzednim roku kalendarzowym (R-1)	Roczny obrót (w EUR) w bieżącym roku kalendarzowym (R)	Możliwość zastosowania procedury MŚP
PCzSiedz	35 000	30 000	0	Tak
PCzZwoln 1	85 000	50 000	0	Nie
PCzZwoln 2	60 000	15 000	0	Nie
PCz 4	nd.	15 000	0	-
Pozostałe 23 państwa członkowskie	nd.	0	0	-
Unia	100 000	110 000	0	-

Rysunek 31: Stosowanie rocznego progu krajowego – scenariusz D

W tym scenariuszu MŚP nie może stosować transgranicznej procedury MŚP w PCzZwoln 1 i PCzZwoln 2, ponieważ w poprzednim roku kalendarzowym (110 000 EUR) został przekroczony roczny próg unijny. Ten unijny próg służy jako zabezpieczenie, które ma zagwarantować, że dostęp do zwolnienia transgranicznego mogą uzyskać wyłącznie małe przedsiębiorstwa. **Jeżeli roczny próg unijny zostanie przekroczony, małe przedsiębiorstwo zostaje wykluczone ze zwolnienia transgranicznego we wszystkich państwach członkowskich innych niż jego PCzSiedz**, nawet jeżeli roczne obroty w państwach członkowskich, w których chce ono stosować transgraniczną procedurę MŚP (PCzZwoln 1 i PCzZwoln 2) są niższe od rocznego progu krajowego.

Jedynym państwem członkowskim, w którym MŚP może nadal stosować procedurę MŚP, jest jego państwo członkowskie siedziby, pod warunkiem że spełniono warunki zwolnienia krajowego (zob. sekcja 3). Przekroczenie rocznego progu unijnego nie powoduje bowiem wykluczenia MŚP ze stosowania procedury MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby (krajowa procedura MŚP). Jedynie przekroczenie rocznego progu krajowego ustalonego przez państwo członkowskie siedziby może spowodować wykluczenie MŚP z krajowej procedury MŚP.

Przykład 24

W tym scenariuszu PCzZwoln 1 i PCz 4 wymagają od małych przedsiębiorstw przedstawienia informacji dotyczących ich rocznego obrotu za bieżący rok kalendarzowy (R) i dwa poprzednie lata kalendarzowe (R-1 i R-2). Małe przedsiębiorstwo nadal nie chce stosować procedury MŚP w PCz 4.

Państwa Członkowskie / Unia	Próg krajowy (w EUR)	Roczny obrót (w EUR) w roku poprzedzającym poprzedni rok kalendarzowy (R-2)	Roczny obrót (w EUR) w poprzednim roku kalendarzowym (R-1)	Roczny obrót (w EUR) w bieżącym roku kalendarzowym (R)	Możliwość zastosowania procedury MŚP
PCzSiedz	35 000	nd.	30 000	20 000	Tak
PCzZwoln 1	85 000	80 000	20 000	25 000	Tak
PCzZwoln 2	15 000	nd.	15 000	12 000	Tak
PCz 4	nd.	13 000	15 000	20 000	-
Pozostałe 23 państwa członkowskie	nd.	nd.	0	0	-
Unia	100 000	nd.	80 000	77 000	-

Rysunek 32: Stosowanie rocznego progu krajowego – scenariusz E

W tym scenariuszu MŚP kwalifikuje się do stosowania transgranicznej procedury MŚP w PCzSiedz, PCzZwoln 1 i PCzZwoln 2, ponieważ roczny próg unijny nie został przekroczony w bieżącym roku kalendarzowym (77 000 EUR) ani w poprzednim roku kalendarzowym (80 000 EUR). MŚP może stosować transgraniczną procedurę MŚP w PCzSiedz i PCzZwoln 2, ponieważ jego roczne obroty nie przekraczają odpowiedniego rocznego progu krajowego tych państw członkowskich ani w bieżącym roku kalendarzowym, ani w poprzednim roku kalendarzowym.

W tym przykładzie MŚP może stosować transgraniczną procedurę MŚP w PCzZwoln 1, ponieważ jego roczny obrót unijny za bieżący rok kalendarzowy i za poprzedni rok kalendarzowy nie przekracza rocznego progu unijnego oraz ponieważ jego roczny obrót w bieżącym roku kalendarzowym i w dwóch poprzednich latach kalendarzowych nie przekracza rocznego progu krajowego PCzZwoln 1.

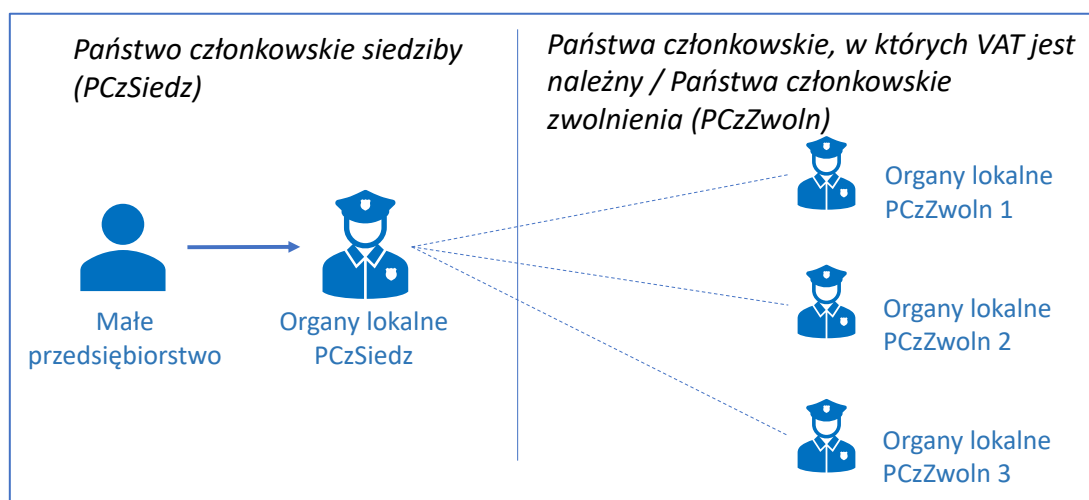
Chociaż małe przedsiębiorstwo nie chce stosować procedury MŚP w PCz 4, to i tak musi poinformować o swoim rocznym obrocie za rok poprzedzający poprzedni rok kalendarzowy (R-2) w uprzednim powiadomieniu, ponieważ PCz 4 wymaga takich informacji.

Małe przedsiębiorstwa mogą sprawdzić możliwość stosowania procedury MŚP na portalu SME web, korzystając z symulatora ⁽⁶⁹⁾. Symulator ten dostarcza wyłącznie informacji orientacyjnych i w związku z tym nie daje prawa do ubiegania się o dostęp do procedury MŚP w żadnym z państw członkowskich.

4.3. Upřednie powiadomienie

Aby przystąpić do **transgranicznej procedury MŚP**, małe przedsiębiorstwo musi najpierw zarejestrować się poprzez złożenie **upředniego powiadomienia** w państwie członkowskim siedziby ⁽⁷⁰⁾.

W ramach uproszczonych obowiązków administracyjnych małe przedsiębiorstwo musi złożyć **tylko jeden** formularz rejestracyjny – **upřednie powiadomienie** – w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz), które pełni funkcję **pojedynczy punkt kontaktowy**. PCzSiedz współpracuje z organami podatkowymi w innych państwach członkowskich, w których MŚP chce stosować zwolnienie z VAT, jak przedstawiono poniżej.

Rysunek 33: PCzSiedz, pojedynczy punkt kontaktowy między MŚP a pozostałymi państwami członkowskimi

Państwo członkowskie siedziby (PCzSiedz) weryfikuje, czy małe przedsiębiorstwo kwalifikuje się do stosowania procedury transgranicznej, sprawdzając, czy roczny obrót w Unii nie przekroczył 100 000 EUR. Państwo członkowskie lub państwa członkowskie objęte zwolnieniem (PCzZwoln) sprawdzają inne warunki, np. czy roczny obrót małego przedsiębiorstwa nie przekroczył ich rocznego progu krajowego.

⁽⁶⁹⁾ [Symulator - Komisja Europejska \(europa.eu\)](https://sme-vat-rules.ec.europa.eu)

⁽⁷⁰⁾ <https://sme-vat-rules.ec.europa.eu>

To państwo członkowskie zawsze decyduje, czy małe przedsiębiorstwo spełnia warunki stosowania procedury MŚP w jego jurysdykcji.

Jeżeli warunki zwolnienia zostały spełnione, organy podatkowe państwa członkowskiego zwolnienia przekazują te informacje organom podatkowym państwa członkowskiego siedziby. Państwo członkowskie siedziby nada wówczas małemu przedsiębiorstwu niepowtarzalny indywidualny numer identyfikacyjny⁽⁷¹⁾ z przyrostkiem „EX” (zwany dalej „numerem EX”). Ten niepowtarzalny numer „EX” będzie ważny we wszystkich państwach członkowskich wybranych przez MŚP, w których spełnia ono warunki stosowania procedury MŚP. Zwolnienie z VAT może być stosowane tylko wtedy, gdy małe przedsiębiorstwo otrzyma od państwa członkowskiego siedziby potwierdzenie, że może posługiwać się „numerem EX” w danym państwie członkowskim zwolnienia. Potwierdzenia tego dokonuje się oddzielnie dla każdego państwa członkowskiego, w którym małe przedsiębiorstwo chce stosować transgraniczną procedurę MŚP.

W przypadku gdy małe przedsiębiorstwo już stosuje procedurę MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby (krajowa procedura MŚP) i chce rozszerzyć zakres stosowania procedury na inne państwa członkowskie (transgraniczna procedura MŚP), będzie musiało złożyć uprzednie powiadomienie do swojego PCzSiedz. Jeżeli w wyniku identyfikacji PCzSiedz nie uzna małego przedsiębiorstwa za stosujące wyłącznie krajową procedurę MŚP, rozszerzenie procedury na inne państwa członkowskie będzie skutkowało identyfikacją do celów procedury MŚP we wszystkich państwach członkowskich, w których procedura ta ma zastosowanie, w tym w państwie członkowskim siedziby. Oznacza to, że „numer EX” będzie również obejmował dostawy towarów i świadczenie usług dokonywane w PCzSiedz w kontekście transgranicznej procedury MŚP.

4.3.1. Treść

Uprzednie powiadomienie należy złożyć wyłącznie w państwie członkowskim siedziby i powinno ono zawierać co najmniej następujące informacje⁽⁷²⁾:

- a) nazwa (imię i nazwisko), działalność, forma prawna i adres małego przedsiębiorstwa,
- b) państwo lub państwa członkowskie, w których małe przedsiębiorstwo chce zastosować zwolnienie z VAT w ramach transgranicznej procedury MŚP,

⁽⁷¹⁾ Art. 284 ust. 3 dyrektywy VAT.

⁽⁷²⁾ Art. 284a ust. 1 dyrektywy VAT.

- c) całkowita wartość dostaw towarów lub świadczenia usług dokonanych w państwie członkowskim siedziby oraz w każdym z pozostałych państw członkowskich w bieżącym roku kalendarzowym i w poprzednim roku kalendarzowym (lub w dwóch poprzednich latach kalendarzowych, jeżeli tak wymaga dane państwo członkowskie).

Poza informacjami umożliwiającymi identyfikację danego podatnika (lit. a) powyżej) w uprzednim powiadomieniu należy **określić, w którym państwie członkowskim lub państwach członkowskich zostanie zastosowane zwolnienie** (lit. b) powyżej). Pod warunkiem, że małe przedsiębiorstwo kwalifikuje się i spełnia wszystkie warunki zwolnienia, zwolnienie będzie miało zastosowanie tylko w tym państwie członkowskim lub w tych państwach członkowskich.

Ponadto jeżeli małe przedsiębiorstwo zostało już zidentyfikowane do celów VAT w państwie członkowskim, w którym chce stosować transgraniczną procedurę MŚP, musi ono podać każdy taki numer identyfikacyjny VAT w uprzednim powiadomieniu.

Przykład 25

MŚP nie stosuje procedury MŚP w żadnym państwie członkowskim. 1 stycznia 2025 r. podejmuje ono decyzję o stosowaniu transgranicznej procedury MŚP w państwie członkowskim 1 i państwie członkowskim 2, w których nie ma siedziby. Nie chce ono stosować transgranicznej procedury MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz).

MŚP musi złożyć uprzednie powiadomienie w swoim państwie członkowskim siedziby, aby poinformować, że chce stosować transgraniczną procedurę MŚP w państwach członkowskich 1 i 2. Państwo członkowskie siedziby sprawdzi, czy roczny obrót w Unii tego małego przedsiębiorstwa w 27 państwach członkowskich nie przekracza 100 000 EUR w bieżącym roku kalendarzowym i w poprzednim roku kalendarzowym. Jeżeli roczny obrót w Unii nie przekracza 100 000 EUR, PCzSiedz prześle wniosek do państw członkowskich 1 i 2. Jeżeli roczny obrót w Unii przekracza 100 000 EUR, wniosek MŚP zostanie odrzucony.

Jeżeli roczny obrót w Unii nie przekracza 100 000 EUR, państwa członkowskie 1 i 2 sprawdzą, czy spełnione zostały warunki stosowania transgranicznej procedury MŚP w ich odpowiednich jurysdykcjach, np. czy roczny obrót MŚP nie przekracza rocznego progu krajowego. W związku z tym poinformują one PCzSiedz, czy dane małe przedsiębiorstwo kwalifikuje się do stosowania transgranicznej procedury MŚP w ich jurysdykcji, czy też nie. PCzSiedz poinformuje małe przedsiębiorstwo o decyzji każdego państwa członkowskiego. Jeżeli małe przedsiębiorstwo kwalifikuje się do stosowania transgranicznej procedury MŚP, otrzyma ono niepowtarzalny numer EX oraz potwierdzenie, że może korzystać z tego numeru w państwach członkowskich 1 i 2. Jeżeli małe przedsiębiorstwo nie spełnia warunków stosowania transgranicznej procedury MŚP w państwie członkowskim 1 lub 2, PCzSiedz poinformuje o tym odpowiednio MŚP.

Państwo członkowskie siedziby zawsze uczestniczy w procedurze rejestracji i w kontrolach kwalifikowalności MŚP, nawet jeżeli MŚP nie chce stosować procedury w państwie członkowskim siedziby.

Przykład 26

MŚP nie stosuje procedury MŚP w żadnym państwie członkowskim. 1 stycznia 2025 r. podejmuje ono decyzję o stosowaniu transgranicznej procedury MŚP w państwie członkowskim 1 i państwie członkowskim 2 niebędącymi jego państwami członkowskimi siedziby, a także w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz).

MŚP musi złożyć uprzednie powiadomienie w swoim państwie członkowskim siedziby, aby poinformować, że chce stosować transgraniczną procedurę MŚP w państwach członkowskich 1 i 2 oraz w PCzSiedz. Państwo członkowskie siedziby sprawdzi, czy roczny obrót w Unii małego przedsiębiorstwa w 27 państwach członkowskich nie przekroczył 100 000 EUR w bieżącym i poprzednim roku kalendarzowym. Jeżeli roczny obrót w Unii nie jest przekroczony, PCzSiedz prześle wniosek do państw członkowskich 1 i 2.

Jeżeli roczny obrót w Unii jest przekroczony, wniosek MŚP zostanie odrzucony w odniesieniu do państw członkowskich 1 i 2. Jeżeli MŚP kwalifikuje się do stosowania procedury MŚP w PCzSiedz, postępuje ono zgodnie z zasadami i procedurami określonymi przez PCzSiedz w odniesieniu do krajowej procedury MŚP (zob. sekcja 3).

Jeżeli roczny obrót w Unii nie został przekroczony, państwa członkowskie 1 i 2 sprawdzają, czy spełnione są warunki stosowania transgranicznej procedury MŚP w ich odpowiedniej jurysdykcji, np. czy roczny obrót MŚP nie przekracza rocznego progu krajowego. Państwa członkowskie informują PCzSiedz, czy małe przedsiębiorstwo kwalifikuje się do stosowania transgranicznej procedury MŚP w ich jurysdykcji, czy też nie. PCzSiedz informuje małe przedsiębiorstwo o decyzji każdego państwa członkowskiego. PCzSiedz przeprowadzi również pewne kontrole stosowania procedury MŚP w PCzSiedz. Jeżeli małe przedsiębiorstwo kwalifikuje się do stosowania transgranicznej procedury MŚP, otrzyma ono niepowtarzalny numer EX oraz potwierdzenie, że może korzystać z tego numeru w państwach członkowskich 1 i 2 oraz w PCzSiedz. Jeżeli małe przedsiębiorstwo nie spełnia warunków stosowania transgranicznej procedury MŚP w państwie członkowskim 1 lub 2, PCzSiedz informuje o tym odpowiednio MŚP.

Uprzednie powiadomienie musi również zawierać informacje na temat **całkowitej wartości dostaw towarów i świadczenia usług, przeszłych i obecnych**, dokonanych nie tylko w państwie członkowskim siedziby i państwie członkowskim lub państwach członkowskich, w których małe przedsiębiorstwo chce stosować transgraniczną procedurę MŚP, ale również **we wszystkich pozostałych państwach członkowskich** (lit. c) powyżej). Dzięki temu państwo członkowskie siedziby ma możliwość sprawdzenia, czy próg rocznego obrotu w Unii nie został przekroczony w bieżącym roku kalendarzowym ani w poprzednim roku kalendarzowym.

4.3.2. Kwoty podlegające zgłoszeniu

Kwoty, które należy zgłosić w uprzednim powiadomieniu, są kwotami z tytułu rocznego obrotu małego przedsiębiorstwa, jak wyszczególniono w sekcji 2.4. Należy je podać z **wyłączeniem VAT** ⁽⁷³⁾:

- a) wartość dostaw towarów i świadczenia usług, które w przeciwnym razie zostałyby opodatkowane zgodnie ze standardowym systemem VAT,
- b) wartość transakcji zwolnionych, z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie, zgodnie z art. 98 ust. 2 lub art. 105a dyrektywy VAT,
- c) wartość transakcji związanych z eksportem zwolnionym, transportem międzynarodowym i pokrewnym świadczeniem usług przez pośredników ⁽⁷⁴⁾,
- d) wartość zwolnionych wewnątrzunijnych dostaw towarów ⁽⁷⁵⁾,
- e) wartość transakcji związanych z nieruchomościami, transakcji finansowych, o których mowa w art. 135 ust. 1 lit. b)–g) dyrektywy VAT, oraz usług ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, chyba że transakcje te mają charakter transakcji pomocniczych.

Przemieszczanie towarów stanowiących część majątku małego przedsiębiorstwa do innego państwa członkowskiego należy traktować jako odpłatną dostawę towarów ⁽⁷⁶⁾. Wartość przemieszczonych towarów odpowiada cenie nabycia lub, w przypadku braku ceny nabycia, kosztowi wytworzenia tych towarów ⁽⁷⁷⁾. Wartość tę należy uwzględnić w kwocie zgłoszonej w odniesieniu do dostaw towarów.

Transakcje, których nie należy uwzględniać w uprzednim powiadomieniu, obejmują:

- przemieszczanie towarów do państwa niebędącego członkiem UE: w przypadku eksportu towarów bez dostawy, co może mieć miejsce w przypadku, gdy są one po prostu przemieszczane do **magazynu w państwie niebędącym członkiem UE**, nie zostanie wygenerowany obrót, w związku z czym nie należy uwzględniać ilości towarów,
- **zbycie materialnych lub niematerialnych dóbr inwestycyjnych** MŚP: nie powinno być brane pod uwagę przy obliczaniu rocznego obrotu,
- **zwolnione dostawy w przypadku niektórych rodzajów działalności prowadzonej w interesie publicznym** ⁽⁷⁸⁾.

⁽⁷³⁾ Art. 288 dyrektywy VAT.

⁽⁷⁴⁾ Art. 146–149 oraz art. 151, 152 i 153 dyrektywy VAT.

⁽⁷⁵⁾ Art. 138 dyrektywy VAT.

⁽⁷⁶⁾ Art. 17 dyrektywy VAT.

⁽⁷⁷⁾ Art. 76 dyrektywy VAT.

⁽⁷⁸⁾ Art. 132 dyrektywy VAT.

4.3.3. Wypełnienie uprzedniego powiadomienia: roczny obrót i progi

Zgodnie z ogólną zasadą państwa członkowskie powinny ustanowić jeden roczny próg krajowy, który nie może być wyższy niż 85 000 EUR. Państwo członkowskie może jednak wprowadzić różne progi roczne w odniesieniu do różnych sektorów działalności gospodarczej⁽⁷⁹⁾. Jeżeli w danym państwie członkowskim obowiązuje więcej niż jeden roczny próg krajowy, progi te uznaje się za progi sektorowe. Muszą one opierać się na obiektywnych kryteriach i żaden z nich nie może być wyższy niż 85 000 EUR.

Poniżej przedstawiono kilka praktycznych przykładów tego, w jaki sposób MŚP powinno zgłaszać swój roczny obrót w ramach uprzedniego powiadomienia, w zależności od tego, czy państwa członkowskie stosują jeden roczny próg krajowy czy progi sektorowe.

Przykład 27

Uprzednie powiadomienie zostaje złożone w państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz) 1 września 2025 r. Małe przedsiębiorstwo chce zastosować transgraniczną procedurę MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby oraz w państwie członkowskim 1 (PCz 1). PCzSiedz wymaga od małych przedsiębiorstw przedstawienia informacji dotyczących rocznego obrotu za bieżący rok kalendarzowy (R) i poprzedni rok kalendarzowy (R-1). Państwo członkowskie 1 wymaga przedstawienia informacji dotyczących rocznego obrotu za bieżący rok kalendarzowy (R) i dwa poprzednie lata kalendarzowe (R-1 i R-2).

Spośród pozostałych 25 państw członkowskich, w których małe przedsiębiorstwo nie chce stosować procedury MŚP i w odniesieniu do których będzie musiało również przedstawić informacje dotyczące swojego rocznego obrotu w ramach uprzedniego powiadomienia, państwo członkowskie 4 (PCz 4) jest jedynym państwem członkowskim, które stosuje tę samą zasadę co państwo członkowskie 1 i wymaga od małych przedsiębiorstw przedstawienia informacji dotyczących rocznego obrotu za bieżący rok kalendarzowy (R) i dwa poprzednie lata kalendarzowe (R-1 i R-2).

W przypadku PCz 1 i PCz 4 małe przedsiębiorstwo musi podać w swoim uprzednim powiadomieniu całkowitą wartość dostaw towarów lub świadczenia usług dokonanych w całym 2023 r. (R-2), całym roku 2024 (R-1) oraz całkowitą wartość dostaw towarów lub świadczenia usług dokonanych w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2025 r. (R). Jeżeli w jednym lub w którymkolwiek z tych lat nie wygenerowano obrotu, całkowita wartość, jaką należy podać, wynosi „0”.

⁽⁷⁹⁾ Art. 284 ust. 1 dyrektywy VAT.

W odniesieniu do PCzSiedz i 24 innych państw członkowskich małe przedsiębiorstwo musi podać całkowitą wartość dostaw towarów lub świadczenia usług dokonanych w całym roku 2024 (R-1) oraz całkowitą wartość dostaw towarów lub świadczenia usług dokonanych w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2025 r. (R). Jeżeli w jednym lub w którymkolwiek z tych lat nie wygenerowano obrotu, całkowita wartość, jaką należy podać, wynosi „0”.

Przykład 28

Małe przedsiębiorstwo chce zastosować transgraniczną procedurę MŚP w państwie członkowskim 1 (PCz 1). To państwo członkowskie stosuje jeden roczny próg krajowy wynoszący 60 000 EUR. Państwo członkowskie 2 (PCz 2) stosuje roczny próg krajowy w wysokości 30 000 EUR, ale małe przedsiębiorstwo nie prowadzi żadnej działalności gospodarczej w tym państwie członkowskim i w związku z tym nie ma potrzeby korzystania w tym państwie z procedury MŚP.

W PCz 1 MŚP osiągnęło roczny obrót w wysokości 10 000 EUR w bieżącym roku kalendarzowym (R) oraz roczny obrót w wysokości 55 000 EUR w poprzednim roku kalendarzowym (R-1). MŚP powinno zgłosić swoje roczne obroty w uprzednim powiadomieniu w następujący sposób*:

Uprzednie powiadomienie			
<i>Państwa członkowskie</i>	<i>Roczny próg krajowy (w EUR)</i>	<i>Roczny obrót (w EUR) w poprzednim roku kalendarzowym (R-1)</i>	<i>Roczny obrót (w EUR) w bieżącym roku kalendarzowym (R)</i>
Państwo członkowskie 1	60 000	55 000	10 000
Państwo członkowskie 2	30 000	0	0

Rysunek 34: Uprzednie powiadomienie – jeden próg krajowy

* Przykład ten pokazuje tylko przypadek państw członkowskich 1 i 2. W uprzednim powiadomieniu należy również uwzględnić roczny obrót – lub jego brak („0”) w przypadku braku działalności gospodarczej – we wszystkich pozostałych 25 państwach członkowskich.

W przypadku każdego państwa członkowskiego stosującego więcej niż jeden próg łączna wartość, którą należy zgłosić w uprzednim powiadomieniu dla tego państwa członkowskiego, będzie musiała zostać podzielona zgodnie z tymi progami⁽⁸⁰⁾. Celem zgłaszania rocznego obrotu w podziale na progi sektorowe jest określenie, który próg sektorowy ma być stosowany przez małe przedsiębiorstwo, oraz monitorowanie jego wykorzystania.

Przykład 29

Państwo członkowskie 2 (PCz 2) stosuje różne progi w odniesieniu do następujących sektorów działalności: jeden próg dla sektora budowlanego (30 000 EUR) i jeden dla wszystkich pozostałych sektorów działalności (40 000 EUR). Całkowity roczny obrót MŚP w PCz 2 wynosi 30 000 EUR w bieżącym roku kalendarzowym (R) i 33 000 EUR w poprzednim roku kalendarzowym (R-1). Małe przedsiębiorstwo musi podać swój roczny obrót odpowiadający każdemu sektorowi oddzielnie w polach uprzedniego powiadomienia, jak przedstawiono poniżej.

Scenariusz 1

W tym scenariuszu całkowity roczny obrót MŚP w bieżącym roku kalendarzowym (30 000 EUR) i poprzednim roku kalendarzowym (33 000 EUR) jest generowany w sektorze budowlanym. W takim przypadku całkowity roczny obrót należy wskazać w polu odpowiadającym progowi dla „budownictwa”, a zero („0”) w polu odpowiadającym innej działalności gospodarczej „inne sektory”.

Uprzednie powiadomienie			
<i>Państwo członkowskie</i>	<i>Roczny próg krajowy (w EUR)</i>	<i>Roczny obrót (w EUR) w poprzednim roku kalendarzowym (R-1)</i>	<i>Roczny obrót (w EUR) w bieżącym roku kalendarzowym (R)</i>
Państwo członkowskie 2			
– Budownictwo	30 000	30 000	33 000
– Inne sektory	40 000	0	0

Rysunek 35: Uprzednie powiadomienie – różne progi sektorowe, scenariusz 1

⁽⁸⁰⁾ Art. 284c lit. c) dyrektywy VAT.

Scenariusz 2

W tym scenariuszu część rocznego obrotu MŚP jest generowana w sektorze budowlanym (10 000 EUR w poprzednim roku kalendarzowym i 15 000 EUR w bieżącym roku kalendarzowym), a pozostała część rocznego obrotu dotyczy innej działalności gospodarczej (20 000 EUR w poprzednim roku kalendarzowym i 18 000 EUR w bieżącym roku kalendarzowym). MŚP musi podzielić swój roczny obrót według progów, jak przedstawiono poniżej.

Upřednie powiadomienie			
<i>Państwo członkowskie</i>	<i>Roczny próg krajowy (w EUR)</i>	<i>Roczny obrót (w EUR) w poprzednim roku kalendarzowym (R-1)</i>	<i>Roczny obrót (w EUR) w bieżącym roku kalendarzowym (R)</i>
Państwo członkowskie 2			
– Budownictwo	30 000	10 000	15 000
– Inne sektory	40 000	20 00	18 000

Rysunek 36: Upřednie powiadomienie – różne progi sektorowe, scenariusz 2

Jeżeli PCz 2 uzna, że MŚP może stosować procedurę MŚP w jurysdykcji PCz 2, państwo to poinformuje PCzSiedz i wskaże, jaki próg sektorowy musi zastosować MŚP⁽⁸¹⁾, ponieważ MŚP, którego dostawy mogą wchodzić w zakres kilku progów sektorowych, może stosować tylko jeden próg. PCzSiedz przekaze odpowiednio informacje otrzymane od PCzZwoln małemu przedsiębiorstwu.

Każde państwo członkowskie siedziby może zdecydować, w jaki sposób należy złożyć upřednie powiadomienie w swojej jurysdykcji. Oznacza to, że upřednie powiadomienie należy co do zasady przekazywać drogą elektroniczną, ale państwo członkowskie siedziby nie musi nakładać takiego obowiązku⁽⁸²⁾. Jeżeli państwo członkowskie siedziby wymaga, aby upřednie powiadomienie składać drogą elektroniczną, takie złożenie podlega warunkom określonym przez dane państwo członkowskie.

⁽⁸¹⁾ Art. 284 ust. 1 dyrektywy VAT.

⁽⁸²⁾ Art. 284c ust. 2 dyrektywy VAT.

4.3.4. Język

Państwo członkowskie siedziby może zdecydować, w jakim języku MŚP mające siedzibę na jego terytorium muszą złożyć uprzednie powiadomienie.

4.3.5. Waluta

Obrót, na który składają się wartości dokonanych transakcji, należy podać w uprzednim powiadomieniu w euro ⁽⁸³⁾.

Państwa członkowskie, które nie przyjęły euro, mogą wymagać, aby wartości były wyrażane w ich walutach krajowych. Jeżeli dostawy zostały dokonane w innych walutach, przeliczeń dokonuje się zgodnie z kursem wymiany opublikowanym przez Europejski Bank Centralny w pierwszym dniu roku kalendarzowego lub – jeżeli w tym dniu kurs wymiany nie został opublikowany – stosując kurs wymiany z następnego dnia publikacji ⁽⁸⁴⁾.

⁽⁸³⁾ Art. 284c ust. 1 lit. b) dyrektywy VAT.

⁽⁸⁴⁾ Art. 284c ust. 1 lit. c) dyrektywy VAT.

Przykład 30

MŚP chce stosować transgraniczną procedurę MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz), którego walutą krajową jest „YYY”, oraz w państwie członkowskim 1, którego walutą krajową jest EUR. Małe przedsiębiorstwo nie musi stosować transgranicznej procedury MŚP w pozostałych 25 państwach członkowskich, ponieważ w żadnym z nich nie prowadzi działalności gospodarczej.

1 stycznia 20XX r. MŚP składa uprzednie powiadomienie w państwie członkowskim siedziby. Jego roczny obrót w PCzSiedz wynosi 200 000 „YYY” za poprzedni rok kalendarzowy 20XX–1 i zero („0”) za bieżący rok kalendarzowy 20XX. Jego roczny obrót w państwie członkowskim 1 wynosi 20 000 EUR w poprzednim roku kalendarzowym 20XX–1 i zero („0”) w bieżącym roku kalendarzowym 20XX.

PCzSiedz wymaga od MŚP przedstawienia stosownych wartości w walucie „YYY” w uprzednim powiadomieniu. Kurs wymiany na dzień 1 stycznia 20XX–1 r. wynosił 1 „YYY” = 0,25 EUR. W odniesieniu do bieżącego roku kalendarzowego nie zostanie dokonane żadne przeliczenie, ponieważ roczny obrót wynosi zero („0”), a w przypadku pozostałych państw członkowskich również nie zostanie dokonane żadne przeliczenie, ponieważ kwota, którą należy zgłosić dla każdego z nich za każdy rok kalendarzowy, wynosi zero („0”).

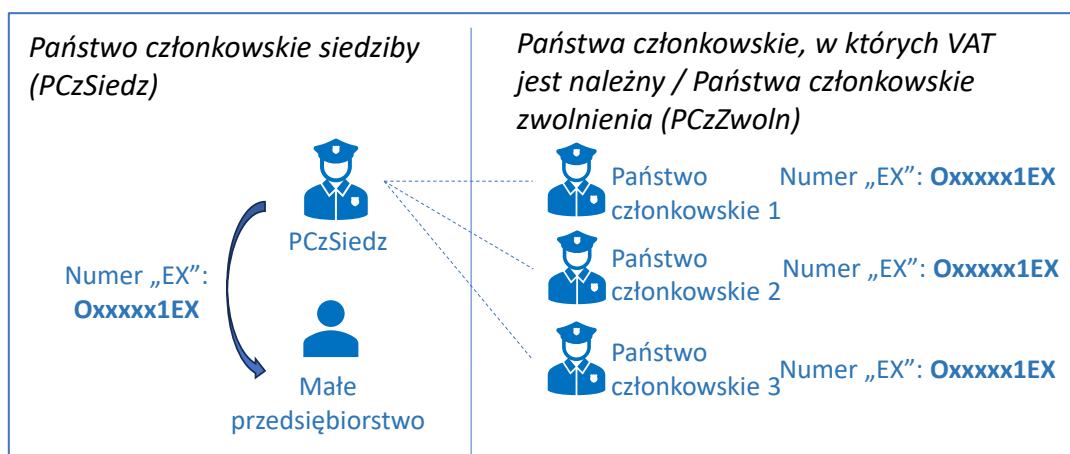
MŚP powinno złożyć uprzednie powiadomienie w następujący sposób:

<i>Państwo członkowskie</i>	<i>Wartość (RRR) za poprzedni rok kalendarzowy (R–1)</i>	<i>Wartość (RRR) w bieżącym roku kalendarzowym (R)</i>
PCzSiedz	200 000	0
Państwo członkowskie 1	80 000	0
Pozostałe 25 państw członkowskich	0	0

Rysunek 37: Uprzednie powiadomienie – waluta krajowa inna niż euro

4.4. Niepowtarzalny indywidualny numer identyfikacyjny (numer „EX”)

Państwo członkowskie siedziby jest zobowiązane ⁽⁸⁵⁾ do zidentyfikowania każdego małego przedsiębiorstwa, które po przedłożeniu uprzedniego powiadomienia zostanie uznane za kwalifikujące się do stosowania transgranicznej procedury MŚP i które spełnia warunki zwolnienia. Identyfikacja jest konieczna wyłącznie w przypadku transgranicznej procedury MŚP, a nie w przypadku krajowej procedury MŚP. Indywidualny numer identyfikacyjny przydzielony MŚP zawiera sufiks „EX”. Państwo członkowskie siedziby przydzieli małemu przedsiębiorstwu numer EX, którego to małe przedsiębiorstwo może używać we wszystkich tych państwach członkowskich, w których może ono stosować transgraniczną procedurę MŚP. Numer EX nie jest jako taki numerem identyfikacyjnym VAT. Jest on używany wyłącznie do celów funkcjonowania transgranicznej procedury MŚP.

Rysunek 38: Niepowtarzalny indywidualny numer identyfikacyjny „EX”

Numer EX będzie ważny we wszystkich państwach członkowskich, w których małe przedsiębiorstwo stosuje transgraniczną procedurę MŚP. Na powyższym rysunku numer EX będzie ważny w PCzSiedz, państwie członkowskim 1, państwie członkowskim 2 i państwie członkowskim 3.

W przypadku gdy małemu przedsiębiorstwu przyznano dostęp do procedury MŚP w państwie członkowskim, w którym zostało ono już zidentyfikowane do celów VAT, dane PCzZwoln podejmuje wszelkie niezbędne kroki w celu zapewnienia, aby to małe przedsiębiorstwo przestało być w tym państwie członkowskim identyfikowane do celów VAT – w odniesieniu do dokonanych w tym państwie członkowskim dostaw towarów i świadczenia usług objętych procedurą MŚP.

⁽⁸⁵⁾ Art. 284 ust. 3 lit. b) dyrektywy VAT.

4.5. Procedura rejestracji

4.5.1. Ramy czasowe

Procedurę rejestracji wszczyna małe przedsiębiorstwo, składając uprzednie powiadomienie w swoim państwie członkowskim siedziby. Zarówno państwo członkowskie siedziby, jak i państwo członkowskie lub państwa członkowskie, w których małe przedsiębiorstwo chce skorzystać ze zwolnienia z VAT, przeprowadzą następnie kontrole, aby ustalić, czy małe przedsiębiorstwo może uzyskać dostęp do transgranicznej procedury MŚP i stosować zwolnienie z VAT. Cały **proces rejestracji nie powinien trwać dłużej niż 35 dni roboczych** ⁽⁸⁶⁾ od daty otrzymania uprzedniego powiadomienia przez państwo członkowskie siedziby.

PCzSiedz ma 15 dni roboczych na przeprowadzenie kontroli. Jeżeli małe przedsiębiorstwo kwalifikuje się do stosowania transgranicznej procedury MŚP – roczny obrót w Unii w poprzednim roku kalendarzowym i w bieżącym roku kalendarzowym nie przekroczył 100 000 EUR – przekazuje ono wnioski do państwa członkowskiego lub państw członkowskich zwolnienia. Jeżeli małe przedsiębiorstwo nie kwalifikuje się do stosowania transgranicznej procedury MŚP, PCzSiedz wysyła do niego powiadomienie o odmowie. Odmowa objęcia transgraniczną procedurą MŚP oznacza, że małe przedsiębiorstwo nie może zwolnić z VAT swoich dostaw towarów lub świadczenia usług w żadnym z państw członkowskich, w których prowadzi działalność gospodarczą, i będzie musiało wypełniać obowiązki związane z VAT w ramach standardowego systemu VAT lub procedury uproszczonej. Alternatywą dla standardowego systemu VAT może być stosowanie unijnej procedury punktu kompleksowej obsługi ⁽⁸⁷⁾ (zob. sekcja 7). Jedynym państwem członkowskim, w którym małe przedsiębiorstwo może stosować procedurę MŚP, jest jego PCzSiedz, jeżeli spełnia ono warunki stosowania krajowej procedury MŚP.

Państwa członkowskie zwolnienia mają 15 dni roboczych od daty otrzymania wniosku od PCzSiedz na przeprowadzenie kontroli: na przykład na sprawdzenie, czy obrót nie przekracza progu krajowego lub mającego zastosowanie progu sektorowego. Jeżeli małe przedsiębiorstwo spełnia warunki stosowania transgranicznej procedury MŚP, państwo członkowskie lub państwa członkowskie zwolnienia poinformują PCzSiedz, a PCzSiedz poinformuje małe przedsiębiorstwo, że może stosować transgraniczną procedurę MŚP w danym państwie członkowskim lub państwach członkowskich. Jeżeli małe przedsiębiorstwo nie spełnia warunków, państwo lub państwa członkowskie zwolnienia odpowiednio poinformują PCzSiedz, a następnie PCzSiedz prześle małemu

⁽⁸⁶⁾ Art. 284 ust. 5 dyrektywy VAT.

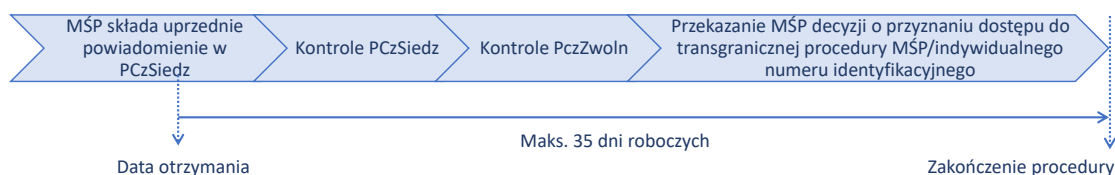
⁽⁸⁷⁾ Tytuł XII, rozdział 6 dyrektywy VAT.

przedsiębiorstwu powiadomienie o odmowie. Odmowa oznacza, że małe przedsiębiorstwo nie może zwolnić z VAT swoich dostaw towarów i świadczenia usług w państwie członkowskim lub państwach członkowskich, w których nie spełnia warunków zwolnienia, i zamiast tego będzie musiało wypełniać obowiązki związane z VAT w tym państwie członkowskim lub tych państwach członkowskich. Alternatywą dla małego przedsiębiorstwa może być zastosowanie procedury OSS (zob. sekcja 7).

Jeżeli w szczególnych przypadkach państwo członkowskie potrzebuje dodatkowego czasu na przeprowadzenie kontroli, mając na względzie zapobieganie uchylaniu się od opodatkowania lub unikaniu opodatkowania, proces ten może trwać dłużej. W takim przypadku państwo członkowskie zwolnienia musi poinformować państwo członkowskie siedziby, że potrzebuje więcej czasu. Dzięki temu PCzSiedz może poinformować małe przedsiębiorstwo o opóźnieniu.

Jeżeli PCzSiedz nie otrzyma informacji, że małe przedsiębiorstwo nie spełnia warunków stosowania zwolnienia transgranicznego i nie zostanie poinformowane przez PCzZwolv, że potrzebny jest dodatkowy czas na przeprowadzenie kontroli, PCzSiedz może założyć, że małe przedsiębiorstwo kwalifikuje się do zwolnienia, ale tylko w terminie umożliwiającym dotrzymanie terminu 35 dni roboczych od daty przedłożenia uprzedniego powiadomienia.

Dni robocze oznaczają ⁽⁸⁸⁾ wszystkie dni inne niż dni ustawowo wolne od pracy, soboty i niedziele ⁽⁸⁹⁾. Za dni robocze uznaje się dni robocze mające zastosowanie w państwie członkowskim siedziby, w odniesieniu do okresu 15 dni roboczych, w którym państwo to powinno sprawdzić informacje przekazane w uprzednim powiadomieniu. W odniesieniu do okresu 15 dni roboczych, w którym państwo członkowskie lub państwa członkowskie zwolnienia przeprowadzają własne kontrole, za dni robocze uznaje się dni robocze mające zastosowanie w każdym państwie członkowskim zwolnienia.

Rysunek 39: Ramy czasowe zwykłej procedury rejestracji

⁽⁸⁸⁾ Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów (Dz.U. L 124 z 8.6.1971, s. 1).

⁽⁸⁹⁾ Zob. definicja w art. 2 ust. 2 rozporządzenia 1182/71.

4.5.2. Data rozpoczęcia

Małe przedsiębiorstwo może rozpocząć stosowanie zwolnienia z VAT w odniesieniu do swoich dostaw towarów lub świadczenia usług w ramach procedury MŚP w danym państwie członkowskim od dnia, w którym państwo członkowskie siedziby poinformuje małe przedsiębiorstwo, że może się ono posługiwać niepowtarzalnym numerem „EX” w tym w tym państwie członkowskim lub potwierdzi taką możliwość. Małemu przedsiębiorstwu przyznaje się niepowtarzalny numer „EX” dostępny we wszystkich państwach członkowskich, w których chce ono stosować procedurę MŚP i które potwierdziły dostęp do transgranicznej procedury MŚP. Każde zainteresowane państwo członkowskie musi potwierdzić, że małe przedsiębiorstwo spełnia warunki stosowania procedury w jego jurysdykcji oraz musi poinformować o tym państwo członkowskie siedziby. W związku z tym data rozpoczęcia stosowania procedury może być różna w poszczególnych państwach członkowskich. Małe przedsiębiorstwo musi czekać na potwierdzenie, zanim będzie mogło rozpocząć stosowanie procedury w tym państwie członkowskim.

Państwa członkowskie, w których MŚP chce stosować procedurę MŚP, mają obowiązek poinformować państwo członkowskie siedziby, czy MŚP spełnia warunki stosowania zwolnienia transgranicznego w ich jurysdykcji. Jeżeli państwo członkowskie siedziby nie otrzyma odpowiedzi od potencjalnego państwa członkowskiego zwolnienia w ciągu 15 dni roboczych od momentu, w którym PCzSiedz przekaże wniosek MŚP do potencjalnego lub potencjalnych PCzZwoln, należy rozumieć, że państwo członkowskie siedziby jest w stanie przyznać małemu przedsiębiorstwu dostęp do procedury MŚP w tym państwie członkowskim po upływie terminu 35 dni roboczych w odniesieniu do całej procedury rejestracji.

Wyjątek od tej zasady stanowi sytuacja, w której państwo członkowskie zwolnienia zwraca się do państwa członkowskiego siedziby o więcej czasu na przeprowadzenie dodatkowych kontroli w przypadku podejrzeń o uchylanie się od opodatkowania lub unikanie opodatkowania. W takim przypadku państwo członkowskie siedziby powiadamia małe przedsiębiorstwo, że potrzebuje więcej czasu na potwierdzenie jego dostępu do transgranicznej procedury MŚP.

Aby nie opóźnić dostępu do zwolnienia transgranicznego, PCzSiedz powinno nadać numer „EX” lub zaktualizować go niezwłocznie po otrzymaniu potwierdzenia od jakiegokolwiek PCzZwoln, wraz z aktualizacjami, które należy zastosować, oraz poinformować małe przedsiębiorstwo o dostępie do zwolnienia w odpowiednim PCzZwoln, jak wyjaśniono w przykładzie poniżej. Jeżeli PCzZwoln poinformuje PCzSiedz, że nie spełniono warunków zwolnienia, PCzSiedz powinno przyjąć takie samo podejście i powiadomić małe przedsiębiorstwo o decyzji odmownej.

Przykład 31

MŚP nie stosuje obecnie procedury MŚP. Chce skorzystać ze zwolnienia z VAT w ramach transgranicznej procedury MŚP w państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz) i w dwóch państwach członkowskich zwolnienia: PCzZwoln 1 i PCzZwoln 2. 3 lutego 2025 r. MŚP złożyło uprzednie powiadomienie w swoim PCzSiedz. PCzSiedz, PCzZwoln 1 i PCzZwoln 2 uznają, że MŚP może stosować procedurę MŚP.

PCzSiedz potwierdza MŚP indywidualny numer identyfikacyjny „EX” niezwłocznie po otrzymaniu decyzji od każdego z pozostałych zainteresowanych państw członkowskich. W tym przykładzie oznacza to, że datą, z którą rozpoczęto stosowanie procedury jest 15 lutego w PCzSiedz, 24 lutego w PCzZwoln 2 i 5 marca w PCzZwoln 1.

	Data złożenia uprzedniego powiadomienia	Data otrzymania przez PCzSiedz wyników kontroli od zainteresowanych państw członkowskich	Poinformowanie MŚP/potwierdzenie jego numeru „EX”	Data rozpoczęcia
PCzSiedz	03/02/2025	***	15/02/2025	15/02/2025
PCzZwoln 1	nd.	04/03/2025	05/03/2025	05/03/2025
PCzZwoln 2	nd.	20/02/2025	24/02/2025	24/02/2025

Rysunek 40: Data rozpoczęcia

*** PCzSiedz przeprowadza własne kontrole.

4.6. Aktualizacja uprzedniego powiadomienia

MŚP musi z wyprzedzeniem poinformować swoje państwo członkowskie siedziby o wszelkich zmianach w informacjach podanych w uprzednim powiadomieniu⁽⁹⁰⁾. Aktualizacja może dotyczyć wszelkich informacji przekazanych w uprzednim powiadomieniu.

⁽⁹⁰⁾ Art. 284 ust. 4 dyrektywy VAT.

4.6.1. Zmiana informacji dotyczących MŚP

Małe przedsiębiorstwa, które złożyły uprzednie powiadomienie, mogą dokonać aktualizacji uprzedniego powiadomienia, aby poinformować o wszelkich zmianach dotyczących ich nazwy, formy prawnej, działalności, adresu itp. Informacje przekazane w ramach aktualizacji uprzedniego powiadomienia zastąpią informacje podane pierwotnie w uprzednim powiadomieniu.

4.6.2. Rozszerzenie na dodatkowe państwo lub państwa członkowskie

W przypadku gdy małe przedsiębiorstwo chce skorzystać ze zwolnienia z VAT w ramach procedury MŚP w państwie członkowskim lub państwach członkowskich innych niż wskazane w uprzednim powiadomieniu, powinno ono dokonać aktualizacji uprzedniego powiadomienia. W ramach takiej aktualizacji nie należy przekazywać informacji już podanych we wcześniejszych uprzednich powiadomieniach ⁽⁹¹⁾; wyjątek stanowi indywidualny numer identyfikacyjny „EX” nadany MŚP, jeżeli przydzielono go przed dokonaniem aktualizacji uprzedniego powiadomienia.

Wniosek o rozszerzenie transgranicznej procedury MŚP na dodatkowe państwa członkowskie poprzez aktualizację uprzedniego powiadomienia zostanie rozpoznany po rozpatrzeniu pierwotnego uprzedniego powiadomienia. Oznacza to, że nawet jeśli aktualizacja uprzedniego powiadomienia zostanie przekazana przed przydzieleniem małemu przedsiębiorstwu numeru „EX”, aktualizacja uprzedniego powiadomienia zostanie rozpoznana dopiero po rozpatrzeniu pierwotnego uprzedniego powiadomienia. Jeżeli chodzi o sam proces, jest on taki sam jak w przypadku uprzedniego powiadomienia: cała procedura nie powinna trwać dłużej niż 35 dni roboczych. Państwo członkowskie siedziby powiadamia małe przedsiębiorstwo o przyjęciu lub odrzuceniu jego wniosku. Jeżeli wniosek o skorzystanie ze zwolnienia z VAT w dodatkowym państwie członkowskim lub dodatkowych państwach członkowskich zostanie przyjęty, zwolnienie z VAT w tych państwach członkowskich będzie obowiązywać od dnia, w którym małe przedsiębiorstwo otrzyma potwierdzenie, że może korzystać ze swojego już istniejącego indywidualnego numeru identyfikacyjnego „EX” w tym dodatkowym państwie członkowskim lub tych dodatkowych państwach członkowskich.

⁽⁹¹⁾ Art. 284a ust. 2 dyrektywy VAT.

4.6.3. Istotne błędy stwierdzone przed przydzieleniem numeru EX

W przypadku gdy małe przedsiębiorstwo wykryje istotne błędy w informacjach przekazanych w uprzednim powiadomieniu przed przydzieleniem mu numeru „EX”, może ono skorygować uprzednie powiadomienie poprzez złożenie drugiego uprzedniego powiadomienia. To drugie uprzednie powiadomienie będzie traktowane jako korekta. Informacje podane w ramach korekty uprzedniego powiadomienia zastępują informacje podane w pierwotnym uprzednim powiadomieniu. W takim przypadku okres 35 dni roboczych rozpoczyna swój bieg od daty przedłożenia korekty do uprzedniego powiadomienia.

Istotne błędy obejmują informacje dotyczące małego przedsiębiorstwa (nazwa itp.), wartości zgłoszonych dostaw towarów lub świadczenia usług i wycofania z rynku, aby zastosować procedurę transgraniczną w co najmniej jednym państwie członkowskim.

4.6.4. Korekty oraz błędy stwierdzone po przydzieleniu numeru EX

Korekty należy wprowadzić za pomocą aktualizacji uprzedniego powiadomienia. Korekty dotyczą błędów wykrytych po dopuszczeniu małego przedsiębiorstwa do procedury MŚP.

Aktualizacja powinna zawsze obejmować indywidualny numer identyfikacyjny „EX” przydzielony już MŚP i powinna zawierać informacje, których nie podano w uprzednim powiadomieniu. Informacje zawarte w aktualizacji uprzedniego powiadomienia zastępują informacje zawarte w pierwotnym uprzednim powiadomieniu. Aktualizację uprzedniego powiadomienia uznaje się za otrzymaną dopiero wtedy, gdy uprzednie powiadomienie zostanie rozpatrzone w odniesieniu do wszystkich odpowiednich PCzZwoln, a małe przedsiębiorstwo zostanie poinformowane o jego wyniku.

Jeżeli na podstawie nowych informacji przedstawionych w aktualizacji uprzedniego powiadomienia okaże się, że małe przedsiębiorstwo nie kwalifikuje się lub w rzeczywistości nigdy nie spełniało warunków przystąpienia do transgranicznej procedury MŚP, małe przedsiębiorstwo zostanie wykluczone z procedury MŚP z mocą wsteczną. W konsekwencji małe przedsiębiorstwo zostanie uznane za niemające dostępu do transgranicznej procedury MŚP od dnia złożenia pierwotnego uprzedniego powiadomienia oraz za zobowiązane do stosowania standardowego systemu VAT – lub procedur uproszczonych – w odniesieniu do swoich dostaw towarów lub świadczenia usług od tej daty. Jeżeli małe przedsiębiorstwo zwolniło dostawy towarów lub

świadczenie usług z VAT w co najmniej jednym państwie członkowskim na podstawie wyniku rozpatrzenia pierwotnego uprzedniego powiadomienia, będzie musiało skontaktować się z odpowiednimi państwami członkowskimi w celu uregulowania swojej sytuacji w zakresie VAT.

4.7. Sprawozdania kwartalne

Uproszczono obowiązki w zakresie przestrzegania przepisów: małe przedsiębiorstwo musi przedłożyć jedno sprawozdanie kwartalne w państwie członkowskim siedziby w odniesieniu do dostaw towarów lub świadczenia usług dokonywanych we **wszystkich państwach członkowskich**.

Sprawozdanie kwartalne ma dwojaki cel: a) umożliwia państwu członkowskiemu siedziby monitorowanie rocznego obrotu małego przedsiębiorstwa w Unii oraz b) umożliwia każdemu państwu członkowskiemu zwolnienia sprawdzenie, czy warunki zwolnienia pozostają spełnione. W związku z tym MŚP musi zgłaszać swoje **obroty** (zob. sekcja 2.4) za każdy kwartał kalendarzowy ⁽⁹²⁾ we wszystkich państwach członkowskich. Dotyczy to również państw członkowskich, w których małe przedsiębiorstwo nie stosuje procedury MŚP, niezależnie od tego, czy prowadzi tam jakąkolwiek działalność gospodarczą.

Sprawozdanie kwartalne należy przedłożyć w państwie członkowskim siedziby w ciągu miesiąca od końca kwartału kalendarzowego.

Kwartały kalendarzowe		Okres składania sprawozdania kwartalnego
I kw.	styczeń, luty, marzec	kwiecień
II kw.	kwiecień, maj, czerwiec	lipiec
III kw.	lipiec, sierpień, wrzesień	październik
IV kw.	październik, listopad, grudzień	styczeń

Rysunek 41: Okresy sprawozdawcze i termin składania sprawozdań

⁽⁹²⁾ Art. 284b dyrektywy VAT.

Małe przedsiębiorstwo powinno składać sprawozdania w ramach swojego niepowtarzalnego numeru identyfikacyjnego „EX”. Wartość dostaw towarów lub świadczenia usług należy zgłaszać w euro, w podziale na państwa członkowskie ⁽⁹³⁾. Państwa członkowskie, które nie przyjęły euro, mogą jednak wymagać, aby wartość była wyrażana w ich walutach krajowych. W takim przypadku kursem wymiany, jaki małe przedsiębiorstwo powinno zastosować do celów przeliczenia, jest kurs opublikowany przez Europejski Bank Centralny w pierwszym dniu roku kalendarzowego lub – jeżeli w tym dniu kurs wymiany nie został opublikowany – kurs wymiany z następnego dnia publikacji.

W przypadku gdy państwo członkowskie przyznające zwolnienie stosuje więcej niż jeden próg, MŚP powinno zgłaszać wartość dostaw towarów lub świadczenia usług odpowiadającą każdemu progowi oddzielnie. Pozwala to monitorować prawidłowe stosowanie progu sektorowego.

⁽⁹³⁾ Art. 284c ust. 1 dyrektywy VAT.

Przykład 32

Małe przedsiębiorstwo prowadzące sprzedaż na odległość towarów konsumentom końcowym stosuje transgraniczną procedurę MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz) oraz w państwie członkowskim 1. Nie prowadzi ono działalności gospodarczej w innych państwach członkowskich. PCzSiedz stosuje jeden roczny próg krajowy, natomiast państwo członkowskie 1 stosuje dwa progi sektorowe: jeden dla sektora budownictwa, a drugi dla wszystkich pozostałych sektorów działalności gospodarczej. W odniesieniu do każdego kwartału kalendarzowego MŚP musi wskazać wartość dostaw dokonanych w każdym państwie członkowskim. Jeżeli państwo członkowskie ustaliło progi sektorowe, wartości dostaw należy podzielić według progów sektorowych lub wskazać zero („0”) w przypadku braku dostawy.

W II kw. wartość dostaw dokonanych w PCzSiedz wyniosła 6 000 EUR, a dostaw dokonanych w państwie członkowskim 1 odpowiadającym „innemu sektorowi” – 10 000 EUR. Małe przedsiębiorstwo nie prowadzi działalności w sektorze budowlanym i w związku z tym nie dokonywało dostaw poniżej tego progu sektorowego. Dostawy należy zgłosić w sprawozdaniu kwartalnym, jak przedstawiono poniżej:

Sprawozdanie kwartalne II kw.	
<i>Państwo członkowskie</i>	<i>Wartość (w EUR)</i>
PCzSiedz	6 000
Państwo członkowskie 1: – Budownictwo	0
– Inne sektory	10 000
Pozostałe 25 państw członkowskich:	0

Rysunek 42: Przykład sprawozdania kwartalnego

Małe przedsiębiorstwo musi zgłosić oddzielnie wartość dostaw w odniesieniu do każdego progu ⁽⁹⁴⁾. Jeżeli małe przedsiębiorstwo nie dokonało żadnych dostaw w ciągu kwartału kalendarzowego w odniesieniu do jednego lub wszystkich progów, powinno zgłosić zero („0”).

⁽⁹⁴⁾ Art. 284c lit. c) dyrektywy VAT.

Każde państwo członkowskie siedziby może zdecydować, w jaki sposób należy prowadzić sprawozdawczość w jego jurysdykcji. Państwo członkowskie siedziby może wymagać, aby informacje były przekazywane drogą elektroniczną, ale nie musi nakładać takiego obowiązku⁽⁹⁵⁾. Jeżeli państwo członkowskie siedziby wymaga, aby sprawozdanie kwartalne było przekazywane drogą elektroniczną, takie przekazanie podlega warunkom określonym przez to państwo członkowskie.

4.7.1. Wartości, które należy uwzględnić

W sprawozdaniu kwartalnym należy uwzględnić takie same wartości jak w przypadku uprzedniego powiadomienia (zob. sekcja 4.3, która odnosi się również do wspólnej sekcji 2.4 dotyczącej rocznego obrotu). Wartości te należy podać bez podatku VAT⁽⁹⁶⁾.

MŚP powinno przedstawić w jednym sprawozdaniu kwartalnym całkowitą wartość dostaw towarów i świadczenia usług dokonanych we wszystkich państwach członkowskich. Jeżeli w państwie członkowskim nie dokonano żadnych dostaw ani nie świadczono żadnych usług, MŚP powinno zgłosić zero („0”).

4.7.2. Przypadek szczególny – pierwsze sprawozdanie kwartalne

Między datą złożenia uprzedniego powiadomienia a datą rozpoczęcia stosowania zwolnienia z VAT (kiedy MŚP zostaje przydzielony numer „EX”) może wystąpić luka lub powielenie obrotu, który należy zgłosić w pierwszym sprawozdaniu kwartalnym, w stosunku do tego, co ujęto w uprzednim powiadomieniu. Aby temu zaradzić, pierwsze sprawozdanie kwartalne powinno obejmować następujące dostawy lub świadczenie usług, jak opisano w poniższych przykładach:

⁽⁹⁵⁾ Art. 284c ust. 2 dyrektywy VAT.

⁽⁹⁶⁾ Art. 288 dyrektywy VAT.

Przykład 33

MŚP składa uprzednie powiadomienie 4 marca 2025 r. Uprzednie powiadomienie obejmuje roczny obrót za poprzedni rok kalendarzowy (R-1) oraz roczny obrót za bieżący rok kalendarzowy (R), tj. w omawianym przykładzie od 1 stycznia do 3 marca. 11 kwietnia MŚP otrzymuje indywidualny numer identyfikacyjny „EX” od swojego państwa członkowskiego siedziby. Małe przedsiębiorstwo może rozpocząć stosowanie zwolnienia z VAT w odniesieniu do swoich dostaw towarów lub świadczenia usług od 11 kwietnia.

MŚP musi przedłożyć pierwsze pełne sprawozdanie kwartalne za II kw., które obejmuje transakcje dokonane w kwietniu, maju i czerwcu. Sprawozdanie to należy przedłożyć w okresie od 1 do 31 lipca.

Aby uniknąć luki i uwzględnić transakcje dokonane między datą przedłożenia uprzedniego powiadomienia (4 marca) a końcem pierwszego kwartału kalendarzowego (31 marca), które zalicza się na poczet rocznego obrotu, MŚP musi przedłożyć również sprawozdanie kwartalne za I kw., które obejmuje wyłącznie transakcje dokonane między 4 marca a 31 marca. Transakcje dokonane między 1 stycznia a 3 marca uwzględniono już w uprzednim powiadomieniu.

Przykład 34

MŚP składa uprzednie powiadomienie 15 lipca. Uprzednie powiadomienie obejmuje roczny obrót za poprzedni rok kalendarzowy (R-1) oraz roczny obrót za bieżący rok kalendarzowy (R), tj. w omawianym przykładzie od 1 stycznia do 14 lipca. 7 sierpnia MŚP przydzielono numer „EX”.

MŚP musi przedłożyć pierwsze sprawozdanie kwartalne za III kw., które obejmuje transakcje dokonane w lipcu, sierpniu i wrześniu. Sprawozdanie to należy przedłożyć w okresie od 1 do 31 października.

Aby uniknąć powielenia rocznego obrotu wskazanego w uprzednim powiadomieniu, które obejmuje już transakcje dokonane do 14 lipca włącznie, pierwsze sprawozdanie kwartalne powinno obejmować jedynie transakcje dokonane między 15 lipca a 30 września.

Przykład 35

MŚP przedkłada uprzednie powiadomienie 20 grudnia 20RR r. Uprzednie powiadomienie obejmuje roczny obrót za poprzedni rok kalendarzowy (R-1) oraz roczny obrót za bieżący rok kalendarzowy (R), tj. w omawianym przykładzie od 1 stycznia do 19 grudnia. 16 stycznia 20RR+1 MŚP przydzielono numer „EX”.

MŚP musi przedłożyć pierwsze pełne sprawozdanie kwartalne za I kw. 20RR+1, które obejmuje transakcje dokonane w styczniu, lutym i marcu 20RR+1. Sprawozdanie to należy przedłożyć w okresie od 1 do 30 kwietnia.

Aby uwzględnić transakcje dokonane między datą przedłożenia uprzedniego powiadomienia (20 grudnia 20RR) a końcem czwartego kwartału kalendarzowego 20RR (31 grudnia), MŚP musi przedłożyć również sprawozdanie kwartalne za IV kw., które obejmuje wyłącznie transakcje dokonane między 20 grudnia a 31 grudnia 20RR r.

4.7.3. Przypadek szczególny – przekroczenie progu rocznego obrotu w Unii: sprawozdanie końcowe

W przypadku przekroczenia rocznego progu unijnego wynoszącego 100 000 EUR małe przedsiębiorstwo ma 15 dni roboczych od dnia, w którym przekroczono roczny próg unijny, na poinformowanie swojego państwa członkowskiego siedziby. W tym celu małe przedsiębiorstwo przedkłada **sprawozdanie końcowe** zawierające następujące informacje:

- całkowitą wartość dostaw towarów i świadczenia usług dokonanych w państwie członkowskim siedziby od początku kwartału kalendarzowego do dnia przekroczenia progu rocznego obrotu w Unii;
- całkowitą wartość dostaw towarów i świadczenia usług zrealizowanych we wszystkich pozostałych państwach członkowskich od początku kwartału kalendarzowego do dnia przekroczenia progu rocznego obrotu w Unii.

W przeciwieństwie do przekroczenia rocznego progu krajowego **nie stosuje się w tym przypadku tolerancji ani okresu przejściowego** od momentu przekroczenia rocznego progu unijnego do momentu wykluczenia małego przedsiębiorstwa ze stosowania transgranicznej procedury MŚP. Więcej informacji można znaleźć w sekcji 4.8.

Przykład 36

1 września 2025 r. MŚP przekracza roczny próg unijny i informuje o tej sytuacji swoje PCzSiedz w ciągu 15 dni roboczych, przedkładając sprawozdanie końcowe. 1 września 2025 r. MŚP musi zaprzestać stosowania transgranicznej procedury MŚP, począwszy od transakcji, w wyniku której roczny obrót przekroczył próg unijny. W sprawozdaniu końcowym należy wskazać wartość dostaw towarów lub świadczenia usług dokonanych między 1 lipca a 1 września 2025 r. włącznie (do transakcji, w wyniku której roczny obrót w Unii przekroczył roczny próg unijny) i należy je przedłożyć w terminie 15 dni roboczych, licząc od 1 września 2025 r.

Konsekwencją przekroczenia rocznego progu unijnego w wysokości 100 000 EUR jest wykluczenie MŚP z transgranicznej procedury MŚP we wszystkich państwach członkowskich przyznających zwolnienie. MŚP może być nadal objęte krajową procedurą MŚP w państwie członkowskim siedziby, jeżeli spełnia warunki zwolnienia w tym państwie członkowskim (więcej informacji znajduje się w sekcji 4.8).

Małe przedsiębiorstwo może jeszcze rozważyć – jeżeli spełnia warunki – czy zastosować procedurę szczególną punktu kompleksowej obsługi w odniesieniu do dostaw towarów i świadczenia usług dokonywanych w państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie siedziby, w których prowadzi działalność gospodarczą, do celów złożenia deklaracji VAT i zapłaty podatku VAT ⁽⁹⁷⁾.

Konsekwencją przekroczenia rocznego progu unijnego w wysokości 100 000 EUR jest wykluczenie małego przedsiębiorstwa z procedury MŚP we wszystkich państwach członkowskich, z wyjątkiem jego państwa członkowskiego siedziby. Wykluczenie z procedury MŚP w PCzSiedz wynika z przekroczenia rocznego progu krajowego PCzSiedz. Więcej informacji można znaleźć w sekcji 4.8.

4.7.4. Korekty

Co do zasady, w odniesieniu do każdego obowiązku sprawozdawczego, powinna istnieć możliwość dokonywania korekt. Chociaż kwestii tej nie uwzględniono wyraźnie w dyrektywie w sprawie MŚP, małe przedsiębiorstwa mają możliwość korygowania sprawozdań kwartalnych. Korekty mogą dotyczyć błędów lub być wynikiem anulowania transakcji, np. zwrotów towarów.

⁽⁹⁷⁾ [Punkt kompleksowej obsługi VAT – Komisja Europejska \(europa.eu\)](https://europa.eu)

Aby dokonać korekty już przedłożonego sprawozdania kwartalnego, należy ponownie przedłożyć pierwotne sprawozdanie kwartalne. Informacje zawarte w ponownie przedłożonym sprawozdaniu kwartalnym zastępują informacje zawarte w pierwotnej wersji ⁽⁹⁸⁾. Termin korekty sprawozdania kwartalnego wynosi trzy lata.

4.7.5. Inne uproszczone obowiązki

Państwa członkowskie mają możliwość zwolnienia małych przedsiębiorstw z konieczności wypełniania niektórych obowiązków ⁽⁹⁹⁾, na przykład z wystawiania faktur. W przypadku gdy państwo członkowskie wymaga od MŚP wystawienia faktury, powinna to być **faktura uproszczona** ⁽¹⁰⁰⁾. Faktura uproszczona musi zawierać co najmniej następujące elementy:

- a) data wystawienia faktury uproszczonej,
- b) numer EX małego przedsiębiorstwa,
- c) dane określające rodzaj dostarczonych towarów lub wykonanych usług,
- d) wartość dostarczonych towarów lub wykonanych usług,
- e) wzmianka, że dostawa jest zwolniona z VAT w ramach procedury MŚP,
- f) odniesienie do pierwotnej faktury uproszczonej, jeżeli pierwotna faktura uproszczona została skorygowana.

Więcej informacji na temat zasad obowiązujących w państwie członkowskim siedziby i we wszystkich pozostałych państwach członkowskich można znaleźć na portalu SME web ⁽¹⁰¹⁾.

4.7.6. Konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków

W przypadku gdy małe przedsiębiorstwo spóźnia się z przedłożeniem sprawozdania kwartalnego o ponad 30 dni lub jeżeli kolejne dwa sprawozdania kwartalne lub większa ich liczba zostaną złożone z opóźnieniem ⁽¹⁰²⁾, którekolwiek z PCzZwoln może wymagać

⁽⁹⁸⁾ Wytyczne przyjęte podczas 123. posiedzenia w dniu 20 listopada 2023 r., dokument D – taxud.c.1(2024)4333871 – 1078.

⁽⁹⁹⁾ Art. 292d dyrektywy VAT.

⁽¹⁰⁰⁾ Art. 220a ust. 1 lit. c) i art. 226b dyrektywy VAT.

⁽¹⁰¹⁾ <https://sme-vat-rules.ec.europa.eu/>

⁽¹⁰²⁾ Wytyczne przyjęte podczas 123. posiedzenia w dniu 20 listopada 2023 r., dokument D – taxud.c.1(2024)4333871 – 1078.

od takiego przedsiębiorstwa wypełnienia obowiązków związanych z VAT, takich jak rejestracja do celów VAT i składanie okresowych deklaracji VAT w swoim państwie członkowskim⁽¹⁰³⁾, na zasadzie odstępstwa od głównej zasady. Jeżeli MŚP stosuje procedurę MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby, PCzSiedz może również w takich przypadkach nałożyć na MŚP obowiązek rejestracji do celów VAT i składania okresowych deklaracji VAT.

Chociaż uchybienie w przestrzeganiu przepisów pozbawia podatnika wszelkich wprowadzonych uproszczeń w zakresie VAT, nie może pozbawiać go możliwości skorzystania ze zwolnienia. Nie można uniemożliwić MŚP skorzystania ze zwolnienia z VAT z uwagi na fakt, że nie spełnia ono wymogów formalnych, ponieważ jest to niezgodne z podstawowymi zasadami ogólnymi leżącymi u podstaw systemu VAT.

Przykład 37

MŚP stosuje transgraniczną procedurę MŚP w państwie członkowskim 1 oraz w państwie członkowskim 2. Nie dotrzymało ono terminu na przedłożenie sprawozdania kwartalnego za III kw. w PCzSiedz.

W zależności od tego, jakie podejście stosuje PCzSiedz w przypadku opóźnienia w składaniu innych sprawozdań lub deklaracji w ramach swojej jurysdykcji, PCzSiedz może w pierwszej kolejności wysłać do MŚP przypomnienie, podając dodatkowy termin na przedłożenie sprawozdania kwartalnego.

Jeżeli MŚP spóźnia się z przedłożeniem sprawozdania kwartalnego o ponad 30 dni lub jeżeli kolejne dwa sprawozdania kwartalne lub większa ich liczba zostaną złożone z opóźnieniem, państwo członkowskie 2 – choć nie ma takiego obowiązku – może podjąć decyzję o tymczasowym zawieszeniu uproszczenia VAT związanego z procedurą MŚP, zwracając się do MŚP o rejestrację do celów VAT w jego jurysdykcji i o złożenie deklaracji VAT.

W ramach tego scenariusza:

- MŚP nadal może korzystać ze zwolnienia z VAT swoich dostaw towarów lub świadczenia usług w państwie członkowskim 2 w ramach transgranicznej procedury MŚP,
- MŚP jest nadal zobowiązane do składania sprawozdań kwartalnych dotyczących dostaw towarów lub świadczenia usług dokonanych we wszystkich państwach członkowskich w państwie członkowskim, w którym ma siedzibę,

⁽¹⁰³⁾ Art. 284d ust. 3 dyrektywy VAT.

- ponadto MŚP jest zobowiązane do rejestracji do celów VAT i złożenia deklaracji VAT w państwie członkowskim 2 na zasadzie odstępstwa od głównej zasady. Ponieważ transakcje będą zwolnione z VAT, PCzZwolvn udzieli małemu przedsiębiorstwu w razie potrzeby wskazówek dotyczących sposobu złożenia deklaracji VAT.

Jeżeli MŚP nie zarejestruje się do celów VAT i nie złoży deklaracji VAT w państwie członkowskim 2 na skutek nieprzedłożenia sprawozdania kwartalnego za III kw., państwo członkowskie 2 może podjąć decyzję o nałożeniu kar lub sankcji za niezarejestrowanie się do celów VAT i niezłożenie okresowych deklaracji VAT w państwie członkowskim 2. Takie sankcje lub kary można zastosować wyłącznie wtedy, gdy państwo członkowskie 2 po raz pierwszy nałożyło na małe przedsiębiorstwo obowiązek rejestracji do celów VAT i złożenia deklaracji VAT w państwie członkowskim 2, a małe przedsiębiorstwo nie dopełniło tego obowiązku.

Po wykazaniu przez MŚP, że spełnia ono obowiązki sprawozdawcze – poprzez terminowe składanie sprawozdań kwartalnych – państwo członkowskie 2 powinno zwolnić MŚP z obowiązku rejestracji do celów VAT i składania deklaracji VAT w swojej jurysdykcji.

Jeżeli małe przedsiębiorstwo przekroczy roczny próg unijny w wysokości 100 000 EUR, ale nie poinformuje o tym swojego PCzSiedz poprzez przedłożenie sprawozdania końcowego w terminie 15 dni roboczych, PCzSiedz może nałożyć sankcje na to małe przedsiębiorstwo.

4.8. Rezygnacja z transgranicznej procedury MŚP

4.8.1. Dobrowolne zaprzestanie stosowania

Zaprzestanie stosowania ma miejsce w następujących sytuacjach:

- a) MŚP decyduje się na zaprzestanie stosowania zwolnienia z VAT w procedurze MŚP w niektórych lub we wszystkich państwach członkowskich,
 - b) MŚP decyduje się na zaprzestanie stosowania transgranicznej procedury MŚP, a tylko na kontynuację stosowania krajowej procedury MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby,
 - c) MŚP decyduje się na zakończenie swojej działalności gospodarczej.
-

W każdej z wyżej wymienionych sytuacji małe przedsiębiorstwo jest zobowiązane do poinformowania swojego państwa członkowskiego siedziby poprzez przedłożenie aktualizacji uprzedniego powiadomienia⁽¹⁰⁴⁾. **Zaprzestanie stosowania stanie się skuteczne od pierwszego dnia następnego kwartału kalendarzowego** następującego po otrzymaniu aktualizacji od MŚP.

Przykład 38

MŚP stosuje transgraniczną procedurę w swoim państwie członkowskim siedziby, państwie członkowskim 1 oraz w państwie członkowskim 2. Podejmuje ono decyzję o zaprzestaniu stosowania procedury MŚP w państwie członkowskim 2, ponieważ nie będzie już dokonywać żadnych dostaw towarów ani świadczyć usług w tym państwie członkowskim. 15 maja (drugi miesiąc II kw.) MŚP przedstawia aktualizację uprzedniego powiadomienia w państwie członkowskim siedziby, aby poinformować o tej nowej sytuacji. Zwolnienie w państwie członkowskim 2 przestanie obowiązywać z dniem 1 lipca (pierwszy miesiąc III kw.), a numer „EX” nie będzie już ważny w państwie członkowskim 2 od tej daty.

W przypadku **otrzymania informacji o zaprzestaniu stosowania procedury MŚP w ostatnim miesiącu kwartału kalendarzowego** zaprzestanie staje się skuteczne od **pierwszego dnia drugiego miesiąca następnego kwartału kalendarzowego**.

Przykład 39

MŚP stosuje transgraniczną procedurę w swoim państwie członkowskim siedziby, państwie członkowskim 1 oraz w państwie członkowskim 2. Podejmuje ono decyzję o zaprzestaniu stosowania procedury MŚP w państwie członkowskim 2, ponieważ nie będzie już dokonywać żadnych dostaw towarów ani świadczyć usług w tym państwie członkowskim. 15 czerwca (trzeci miesiąc II kw.) MŚP przedkłada aktualizację uprzedniego powiadomienia w swoim państwie członkowskim siedziby, aby poinformować o tej nowej sytuacji. Zwolnienie w państwie członkowskim 2 przestanie obowiązywać z dniem 1 sierpnia (drugi miesiąc III kw.), a numer „EX” nie będzie już ważny w państwie członkowskim 2 od tej daty.

Jeżeli MŚP podejmie decyzję o zaprzestaniu stosowania procedury MŚP w którymkolwiek państwie członkowskim, powinno ono poinformować o tym swoje państwo członkowskie siedziby poprzez aktualizację uprzedniego powiadomienia. PCzSiedz dokona niezwłocznie dezaktywacji numeru „EX” we wszystkich państwach członkowskich.

⁽¹⁰⁴⁾ Art. 284 ust. 4 dyrektywy VAT.

4.8.2. Wykluczenie

Wykluczenie małego przedsiębiorstwa z transgranicznej procedury MŚP ma miejsce w następujących sytuacjach:

- a) roczny próg unijny wynoszący 100 000 EUR zostaje przekroczony, lub
- b) roczny próg krajowy w państwie członkowskim przyznającym zwolnienie zostaje przekroczony (lub zakończył się okres przejściowy),
- c) w przypadku gdy można domniemywać, że podatnik zakończył swoją działalność gospodarczą, ale nie powiadomił o tym PCzSiedz,
- d) w przypadku upadłości powodującej natychmiastowe zaprzestanie działalności podlegającej opodatkowaniu prowadzonej przez małe przedsiębiorstwo.

4.8.2.1. Przekroczenie progu rocznego obrotu w Unii

Jeżeli małe przedsiębiorstwo przekroczy w ciągu roku kalendarzowego próg rocznego obrotu w Unii wynoszący 100 000 EUR, zostanie wykluczone od tego momentu z transgranicznej procedury MŚP we wszystkich państwach członkowskich, ale nie w państwie członkowskim siedziby, jeżeli roczny próg krajowy w tym państwie członkowskim nie został przekroczony. Z praktycznego punktu widzenia określenie „od tego momentu” oznacza datę przekroczenia rocznego progu unijnego, **od dostawy towarów lub świadczenia usług, które spowodowały przekroczenie rocznego progu unijnego wynoszącego 100 000 EUR**. W przeciwieństwie do przekroczenia rocznego progu krajowego ustalonego przez państwa członkowskie, w przypadku przekroczenia rocznego progu unijnego nie stosuje się okresu przejściowego.

Przekroczenie rocznego progu unijnego skutkuje dezaktywacją numeru EX we wszystkich państwach członkowskich zwolnienia oraz koniecznością wypełniania przez małe przedsiębiorstwo obowiązków w zakresie VAT (płatność VAT, rejestracja do celów VAT, składanie okresowych deklaracji VAT itp.) we wszystkich państwach członkowskich, w których MŚP prowadzi działalność gospodarczą (z wyjątkiem jego państwa członkowskiego siedziby, chyba że roczny próg krajowy w tym państwie członkowskim został przekroczony). Alternatywą dla standardowego systemu VAT lub procedur uproszczonych może być zastosowanie procedury OSS (zob. sekcja 7).

Przykład 40

MŚP stosuje transgraniczną procedurę MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby, państwie członkowskim 1 oraz w państwie członkowskim 2. Dokonuje ono również dostaw towarów lub świadczy usługi w państwie członkowskim 3, w którym nie stosuje procedury MŚP. W III kw. 2028 r. wielkość dostaw towarów lub świadczenia usług w państwie członkowskim 3 znacznie wzrasta. Do 2 września 2028 r. roczne obroty MŚP w Unii wynoszą 99 900 EUR. 3 września MŚP dokonuje kolejnej dostawy lub świadczy kolejne usługi o wartości 105 EUR w państwie członkowskim 1. W związku z tym 3 września 2028 r. roczny obrót Unii przekracza 100 000 EUR (100 005 EUR).

	Roczny próg (w EUR)	Sprawozdanie kwartalne I kw. (w EUR)	Sprawozdanie kwartalne II kw. (w EUR)	Transakcje dokonane między 01.07 a 02.09 (w EUR)	Suma roczna (do 03.09) (w EUR)
PCzSiedz	32 000	5 000	7 000	6 000	18 000
Państwo członkowskie 1	40 000	5 000	5 000	3 000	13 105*
Państwo członkowskie 2	85 000	10 000	7 000	3 000	20 000
Państwo członkowskie 3	nd.	15 000	5 000	28 900	48 900
Pozostałe 23 państwa członkowskie	nd.	0	0	0	0
Unia (łącznie)	100 000	35 000	24 000	40 900	100 005

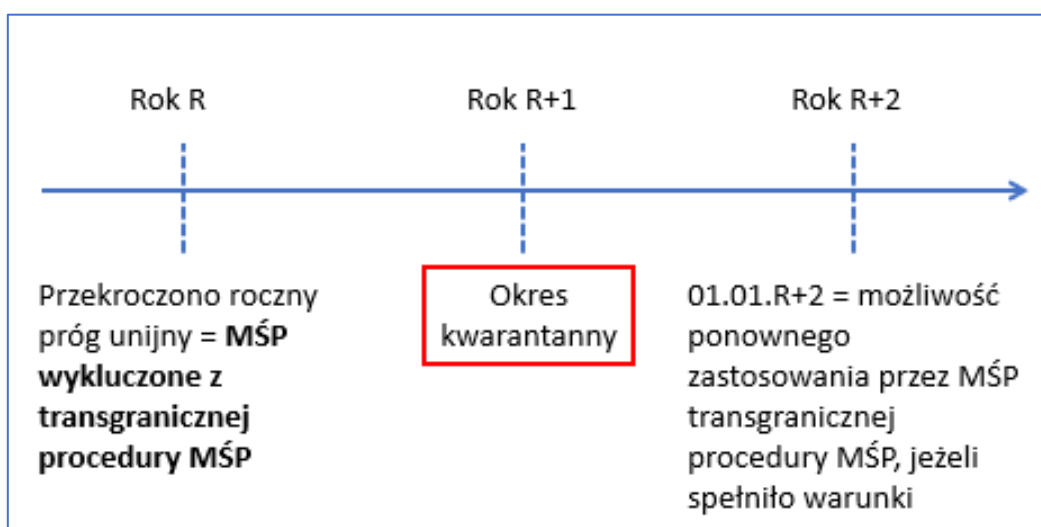
Rysunek 43: Wykluczenie – przekroczenie rocznego progu unijnego

* $(5\ 000 + 5\ 000 + 3\ 000 + 105 = 13\ 105)$

W tym przykładzie 3 września 2028 r. MŚP zostaje wykluczone z transgranicznej procedury MŚP we wszystkich państwach członkowskich zwolnienia: w omawianym przykładzie w państwie członkowskim 1 i państwie członkowskim 2. W związku z wykluczeniem MŚP powinno stosować w tych państwach członkowskich standardowy system VAT lub procedury uproszczone (lub procedurę OSS). MŚP nadal może stosować krajową procedurę MŚP w PCzSiedz, pod warunkiem że roczny obrót w PCzSiedz nie przekracza rocznego progu krajowego mającego zastosowanie w tym państwie członkowskim.

W przypadku przekroczenia rocznego progu unijnego wykluczenie z transgranicznej procedury MŚP rozszerza się na wszystkie państwa członkowskie, w których MŚP prowadzi działalność gospodarczą. Oznacza to, że MŚP nie będzie miało dostępu do transgranicznej procedury MŚP w żadnym z państw członkowskich (z wyjątkiem PCzSiedz) w okresie kwarantanny obejmującym jeden rok po wykluczeniu (zob. rys. 44).

Jeżeli MŚP zostanie wykluczone z transgranicznej procedury MŚP, będzie ono mogło ponownie skorzystać ze zwolnienia transgranicznego dopiero po upływie okresu kwarantanny. Okres kwarantanny w przypadku przekroczenia rocznego progu unijnego ma zastosowanie do wszystkich państw członkowskich z wyjątkiem państwa członkowskiego siedziby, jeżeli spełnione są warunki stosowania krajowej procedury MŚP w tej jurysdykcji. Okres kwarantanny w przypadku przekroczenia rocznego progu unijnego wynosi jeden rok kalendarzowy. W tym okresie kwarantanny małe przedsiębiorstwo nie może przedłożyć aktualizacji uprzedniego powiadomienia w celu skorzystania z transgranicznej procedury MŚP w żadnym państwie członkowskim.

Rysunek 44: Okres kwarantanny w przypadku przekroczenia progu rocznego obrotu w Unii

W praktyce małe przedsiębiorstwo musi czekać do 1 stycznia R+2, aby przedłożyć aktualizację uprzedniego powiadomienia w celu ponownego zastosowania transgranicznej procedury MŚP.

Przykład 41

MŚP stosuje transgraniczną procedurę MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby, państwie członkowskim 1 oraz w państwie członkowskim 2. 3 września 2028 r. (rok R) MŚP zostało wykluczone z transgranicznej procedury MŚP w państwach członkowskich 1 i 2. Przez cały rok kalendarzowy 2029 (R+1) obowiązuje okres kwarantanny. Oznacza to, że MŚP, które w przyszłości zechce ponownie przystąpić do transgranicznej procedury MŚP, będzie mogło zwrócić się o dostęp do tej procedury po złożeniu uprzedniego zgłoszenia dopiero od 1 stycznia 2030 r. (rok R+2). W uprzednim powiadomieniu należy wskazać dawny numer „EX” małego przedsiębiorstwa.

Dostęp może zostać przyznany, jeżeli roczny obrót MŚP w Unii w bieżącym roku kalendarzowym (2030 r.) i w poprzednim roku kalendarzowym (2029 r.) nie przekroczył rocznego progu unijnego oraz pod warunkiem że MŚP spełnia pozostałe warunki stosowania transgranicznej procedury MŚP.

Okres kwarantanny oznacza, że MŚP nie może ubiegać się o dostęp do transgranicznej procedury MŚP w żadnym państwie członkowskim w roku R+1 (2029 r.). Jeżeli MŚP chce stosować procedurę MŚP w państwie członkowskim 3 – państwie członkowskim, w którym nie stosowało w przeszłości transgranicznej procedury MŚP – w związku z okresem kwarantanny będzie musiało również czekać do 1 stycznia 2030 r., aby złożyć uprzednie powiadomienie z wnioskiem o przyznanie dostępu do transgranicznej procedury MŚP w państwie członkowskim 3.

4.8.2.2. Przekroczenie progu rocznego obrotu krajowego

Jeżeli w ciągu roku kalendarzowego próg rocznego obrotu w Unii nie zostanie przekroczony, ale próg rocznego obrotu krajowego zostanie przekroczony w jednym państwie członkowskim lub w niektórych państwach członkowskich zwolnienia, małe przedsiębiorstwo zostanie wykluczone ze stosowania procedury MŚP w tym państwie członkowskim lub tych państwach członkowskich, ale może nadal stosować zwolnienie z VAT w innym państwie członkowskim lub innych państwach członkowskich zwolnienia. Jego numer „EX” nie będzie już ważny w państwie członkowskim lub państwach członkowskich, w których przekroczono roczny próg krajowy, ale pozostanie ważny w innych państwach członkowskich zwolnienia.

Przykład 42

MŚP stosuje transgraniczną procedurę MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby, państwie członkowskim 1, które nie zezwala na okres przejściowy, oraz w państwie członkowskim 2. Dokonuje ono również dostaw towarów lub świadczy usługi w państwie członkowskim 3, w którym nie stosuje procedury MŚP. W III kw. 2028 r. wielkość dostaw towarów lub świadczenia usług w państwie członkowskim 1 znacznie wzrosła. 3 września MŚP dokonuje dostawy towarów lub świadczenia usług o wartości 1 000 EUR, w wyniku czego roczny obrót w tym państwie członkowskim przekroczył roczny próg krajowy. Roczny obrót w Unii nie przekroczył jednak rocznego progu unijnego.

	Roczny próg (w EUR)	Sprawozdanie kwartalne I kw. (w EUR)	Sprawozdanie kwartalne II kw. (w EUR)	Transakcje dokonane między 01.07 a 02.09 (w EUR)	Suma roczna (do 03.09) (w EUR)
PCzSiedz	32 000	5 000	7 000	4 000	16 000
Państwo członkowskie 1	40 000	5 000	5 000	30 000	41 000*
Państwo członkowskie 2	85 000	10 000	7 000	3 000	20 000
Państwo członkowskie 3	nd.	5 000	0	5 000	10 000
Pozostałe 23 państwa członkowskie	nd.	0	0	0	0
Unia (łącznie)	100 000	25 000	19 000	42 000	87 000

Rysunek 45: Wykluczenie – przekroczenie rocznego progu krajowego

***(5 000 + 5 000 + 30 000 + 1 000 = 41 000)**

W omawianym przykładzie MŚP nie może już stosować zwolnienia z VAT w państwie członkowskim 1, ponieważ jego roczny obrót w tym państwie członkowskim (41 000 EUR) przekracza roczny próg krajowy w państwie członkowskim 1 (40 000 EUR). MŚP powinno zapoznać się ze swoimi obowiązkami w zakresie VAT w państwie członkowskim 1 pod względem rejestracji do celów VAT i składania deklaracji VAT. Ponieważ jednak roczny obrót w Unii (87 000 EUR) nie przekroczył rocznego progu unijnego (100 000 EUR), MŚP może nadal stosować procedurę MŚP w PCzSiedz i w państwie członkowskim 2.

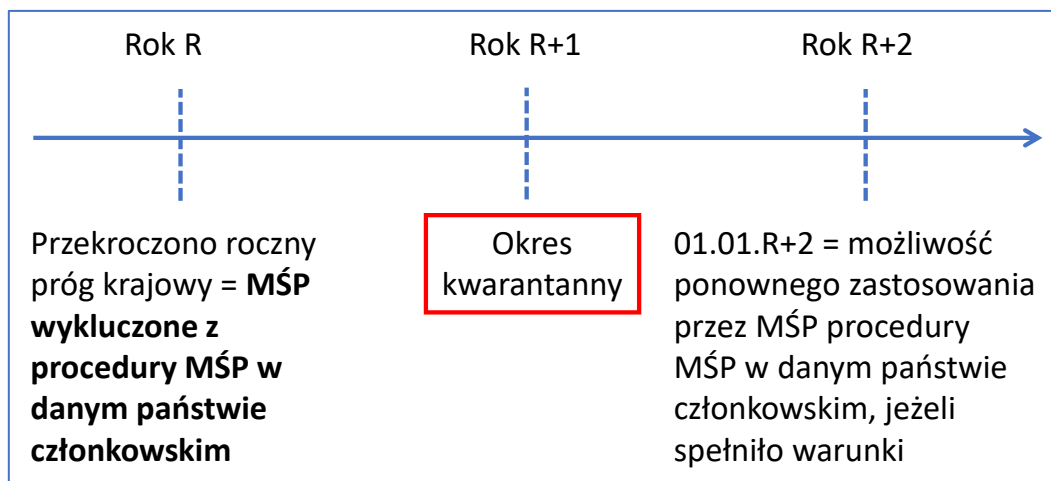
Termin, po upływie którego MŚP musi zaprzestać stosowania procedury MŚP w państwie członkowskim w przypadku przekroczenia rocznego progu krajowego, zależy od wariantu zastosowanego przez każde państwo członkowskie. Państwa członkowskie mają możliwość stosowania okresu przejściowego, jak wyjaśniono w sekcji 3.3.4 i przedstawiono poniżej:

- a) umożliwiając MŚP dalsze stosowanie zwolnienia z VAT w ramach procedury MŚP, o ile roczny próg krajowy zostanie przekroczony o nie więcej niż 10%, jednak nie dłużej niż do końca roku kalendarzowego, albo
- b) umożliwiając MŚP dalsze stosowanie zwolnienia z VAT w ramach procedury MŚP, o ile roczny próg krajowy zostanie przekroczony o nie więcej niż 25%, jednak nie dłużej niż do końca roku kalendarzowego, albo
- c) w przypadku gdy nie stosuje się konkretnego pułapu – umożliwiając MŚP dalsze stosowanie zwolnienia w ramach procedury MŚP do limitu 100 000 EUR, jednak nie później niż do końca roku kalendarzowego.

Alternatywnie państwa członkowskie mogą również nie stosować żadnego okresu przejściowego (0%). W takim przypadku zwolnienie z VAT musi przestać obowiązywać z chwilą przekroczenia rocznego progu krajowego. W praktyce następuje to w dniu przekroczenia rocznego progu krajowego, **począwszy od dostawy towarów lub świadczenia usług, które spowodowały przekroczenie rocznego progu krajowego (lub mającego zastosowanie progu sektorowego)**. Przykłady stosowania okresu przejściowego przedstawiono w sekcji 3.3.4.

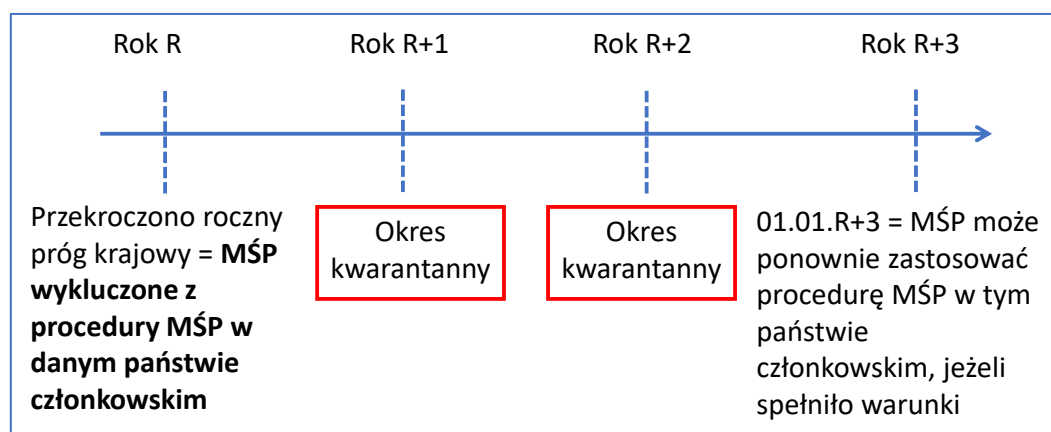
Krajowy okres przejściowy ma zastosowanie, pod warunkiem że nie zostanie przekroczony roczny obrót w Unii. Gdy roczny obrót w Unii przekroczy 100 000 EUR, MŚP zostaje wykluczone ze stosowania transgranicznej procedury MŚP we wszystkich państwach członkowskich zwolnienia bez okresu przejściowego, jak wyjaśniono w sekcji 4.8.2.1.

MŚP wykluczone ze stosowania procedury MŚP w państwie członkowskim nie będzie mogło ponownie przystąpić do procedury w odniesieniu do tego państwa członkowskiego przez okres jednego roku kalendarzowego. W praktyce małe przedsiębiorstwo powinno poczekać do 1 stycznia R+2 z przedłożeniem aktualizacji uprzedniego powiadomienia w celu ponownego zastosowania transgranicznej procedury MŚP w tym państwie członkowskim.

Rysunek 46: Okres kwarantanny obejmujący jeden rok kalendarzowy

Państwa członkowskie mogą stosować okres kwarantanny wynoszący 2 lata kalendarzowe, jeżeli roczny próg krajowy został przekroczony, ale nie został przekroczony roczny próg unijny.

Rysunek 47: Okres kwarantanny obejmujący dwa lata kalendarzowe

4.8.2.3. Założenie, że zaprzestano działalności gospodarczej

Jeżeli małe przedsiębiorstwo nie spełnia wymogów i nie przedłożyło sprawozdań kwartalnych, PCzSiedz podejmie niezbędne kroki w celu zweryfikowania stanu rzeczy z małym przedsiębiorstwem albo za pomocą innych środków. Jeżeli okaże się, że małe przedsiębiorstwo zaprzestało działalności gospodarczej i nie poinformowało PCzSiedz o swojej sytuacji, lub że PCzSiedz może założyć, że małe przedsiębiorstwo zaprzestało działalności gospodarczej, zostanie ono wykluczone z transgranicznej procedury MŚP, a jego numer „EX” zostanie niezwłocznie dezaktywowany.

Jeżeli w okresie ośmiu kolejnych kwartałów kalendarzowych w co najmniej jednym państwie członkowskim nie zgłoszono żadnych dostaw towarów ani świadczenia usług, zakłada się, że małe przedsiębiorstwo – w przypadku braku przeciwnych informacji – zaprzestało działalności w danym państwie członkowskim lub danych państwach

członkowskich. Numer „EX” małego przedsiębiorstwa nie będzie już obowiązywał w tym państwie członkowskim lub tych państwach członkowskich. Jeżeli nie zgłoszono dostaw towarów ani świadczenia usług w odniesieniu do któregośkolwiek z państw członkowskich zwolnienia, numer „EX” małego przedsiębiorstwa zostanie dezaktywowany.

4.8.2.4. Upadłość

W przypadku upadłości skutkującej natychmiastowym zaprzestaniem prowadzonej przez małe przedsiębiorstwo działalności podlegającej opodatkowaniu małe przedsiębiorstwo zostaje wykluczone z transgranicznej procedury MŚP od momentu ogłoszenia upadłości. Jeżeli w czasie trwania postępowania upadłościowego działalność podlegająca opodatkowaniu jest kontynuowana, transgraniczna procedura MŚP przestaje obowiązywać dopiero po złożeniu aktualizacji uprzedniego powiadomienia⁽¹⁰⁵⁾. W takim przypadku transgraniczna procedura MŚP przestaje obowiązywać od pierwszego dnia następnego kwartału kalendarzowego po otrzymaniu informacji od małego przedsiębiorstwa (lub jego przedstawiciela) lub, w przypadku gdy taką informację otrzymano w ostatnim miesiącu kwartału kalendarzowego – od pierwszego dnia drugiego miesiąca następnego kwartału kalendarzowego.

4.9. Procedury odwoławcze

Procedury odwoławcze⁽¹⁰⁶⁾ są kwestią krajową. Każde państwo członkowskie ustanawia własne zasady i procedury. Jeżeli chodzi o stosowanie procedury MŚP, małe przedsiębiorstwo, któremu odmówiono dostępu do zwolnienia lub które zostało z niego wykluczone, powinno skierować skargę do podmiotu prawnego, który wydał decyzję administracyjną. W przypadku gdy taka odmowa lub wykluczenie wynika z przekroczenia przez małe przedsiębiorstwo progu obrotu w Unii, musi ono dochodzić roszczeń prawnych w swoim państwie członkowskim siedziby. Natomiast jeżeli odmowa lub wykluczenie wynika z faktu, że małe przedsiębiorstwo przekroczyło krajowy lub mający zastosowanie próg sektorowy lub nie spełniło warunków zwolnienia, musi ono dochodzić roszczeń prawnych w odpowiednim państwie członkowskim zwolnienia.

⁽¹⁰⁵⁾ Art. 284 ust. 4 dyrektywy VAT.

⁽¹⁰⁶⁾ Wytoczne przyjęte podczas 121. posiedzenia w dniu 21 października 2022 r., dokument A–taxud.c.1(2023)3139286 – 1055.

Aby ułatwić małym przedsiębiorstwom ustalenie, gdzie mogą dochodzić roszczeń prawnych, państwo członkowskie siedziby powinno podjąć wszelkie niezbędne kroki w celu zapewnienia, aby w przypadku odmowy dostępu do zwolnienia lub wykluczenia z niego dane małe przedsiębiorstwo otrzymało informację dotyczącą przyczyny podjęcia takiej decyzji oraz państwa członkowskiego, w którym może dochodzić roszczeń prawnych w odniesieniu do tej odmowy lub wykluczenia zgodnie z procedurami krajowymi tego państwa członkowskiego.

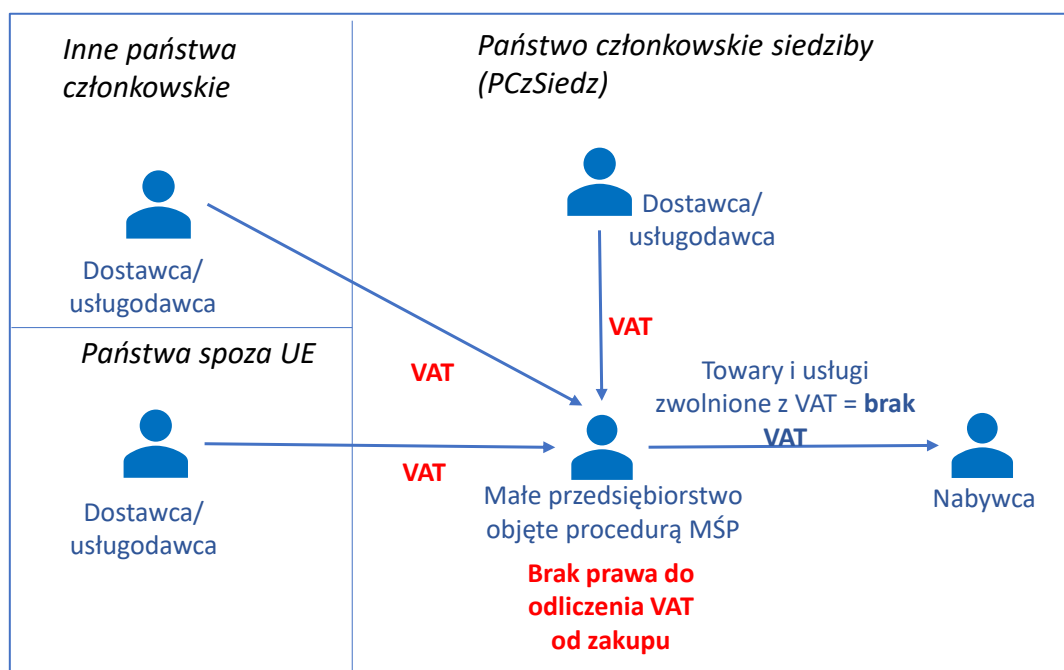
5. Odliczanie naliczonego VAT

W niniejszej sekcji omówiono kwestie **wspólne dla wszystkich płaszczyzn**, niezależnie od tego, czy małe przedsiębiorstwo chce stosować procedurę MŚP wyłącznie w swoim państwie członkowskim siedziby (procedura krajowa), tylko w innym państwie lub w innych państwach członkowskich (procedura transgraniczna), czy zarówno w państwie członkowskim siedziby, jak i w innym państwie lub innych państwach członkowskich (procedura transgraniczna).

Małe przedsiębiorstwo, którego dostawy towarów lub świadczenie usług są objęte zwolnieniem w ramach procedury MŚP, nie może odliczyć VAT naliczonego od zakupów wykorzystywanych do realizacji tych dostaw towarów lub tego świadczenia usług ⁽¹⁰⁷⁾ (zob. rys. 2).

5.1. Krajowa procedura MŚP

W ramach krajowej procedury MŚP małe przedsiębiorstwo nie może odliczyć VAT naliczonego od zakupów wykorzystanych do realizacji zwolnionych dostaw towarów lub świadczenia usług ⁽¹⁰⁸⁾.

Rysunek 48: Krajowa procedura MŚP a prawo do odliczenia VAT

⁽¹⁰⁷⁾ Art. 289 dyrektywy VAT.

⁽¹⁰⁸⁾ Zgodnie z art. 167–171 oraz art. 173 i 177 dyrektywy VAT.

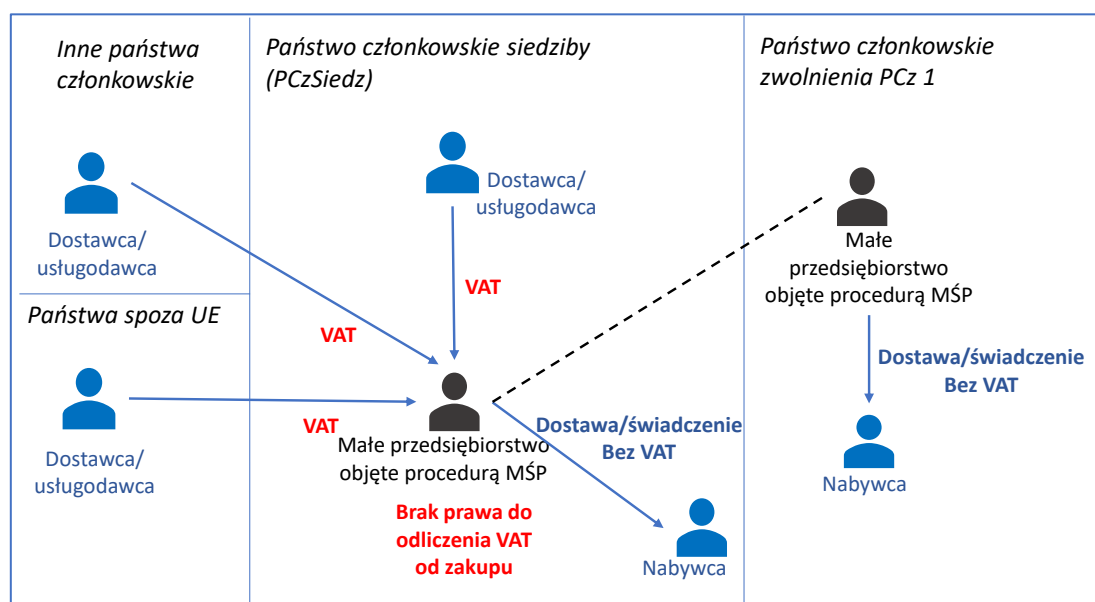
W przypadku gdy małe przedsiębiorstwo dokonuje zarówno transakcji objętych procedurą MŚP, jak i wykluczonych z procedury MŚP w swoim państwie członkowskim ⁽¹⁰⁹⁾, powinno ono skonsultować się ze swoim państwem członkowskim w celu uzyskania informacji na temat możliwych konsekwencji dla jego prawa do odliczenia naliczonego VAT, takich jak na przykład ewentualne zastosowanie zasady proporcjonalności.

5.2. Transgraniczna procedura MŚP

W niniejszej sekcji przedstawiono przykłady odliczenia VAT w kilku scenariuszach.

Przykład 43

MŚP stosuje procedurę MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz) oraz w innym państwie członkowskim: PCz 1. Nabywa ono towary i usługi w PCzSiedz, które mają być wykorzystywane do realizacji dostaw towarów lub świadczenia usług w PCzSiedz, w PCz 1 lub w PCzSiedz i PCz 1.

Rysunek 49: Transgraniczna procedura MŚP a odliczanie VAT – scenariusz A

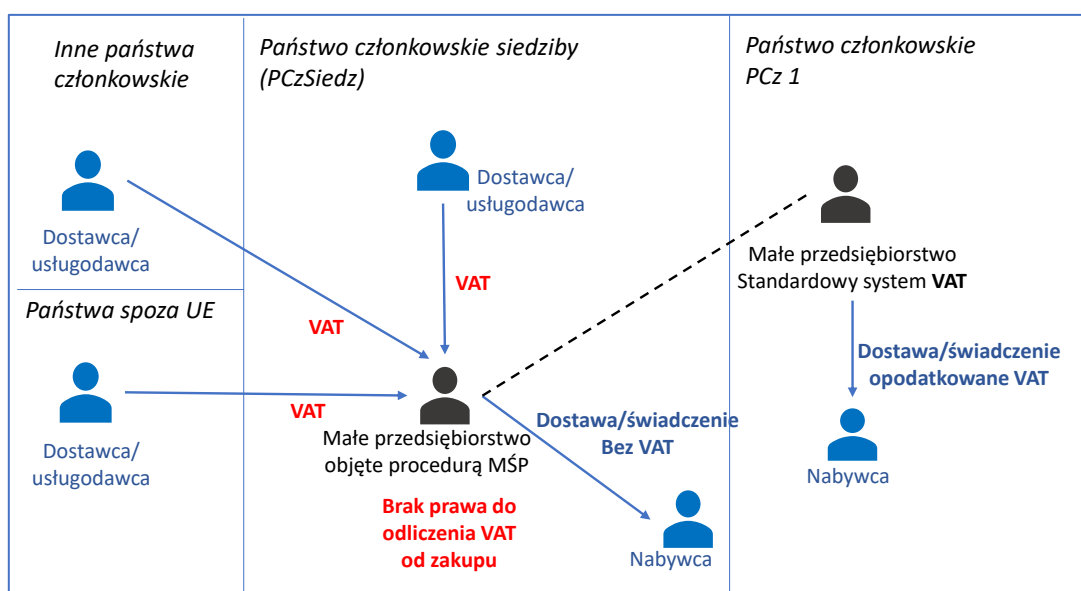
W tym scenariuszu MŚP **nie jest uprawnione** do odliczenia podatku VAT naliczonego przy nabyciu jakichkolwiek towarów i usług wykorzystywanych do dokonywania zwolnionych dostaw w PCzSiedz lub w PCz 1.

⁽¹⁰⁹⁾ Zob. sekcja 3.3.3 dotycząca transakcji wykluczonych z procedury MŚP.

Przykład 44

MŚP stosuje transgraniczną procedurę MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz). Prowadzi ono również działalność gospodarczą w PCz 1, w którym nie stosuje procedury MŚP. W PCz 1 małe przedsiębiorstwo jest bowiem zarejestrowane do celów VAT, pobiera tam lokalny podatek VAT od swoich nabywców i składa okresowe deklaracje VAT.

Małe przedsiębiorstwo nabywa towary i usługi w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz), które wykorzystuje do dokonywania zwolnionych dostaw towarów lub świadczenia usług w PCzSiedz, opodatkowanych dostaw towarów lub świadczenia usług w PCz 1 albo do dokonywania dostaw towarów lub świadczenia usług zarówno zwolnionych w PCzSiedz, jak i opodatkowanych w PCz 1 (koszty mieszane).

Rysunek 50: Procedura MŚP a odliczenie VAT – scenariusz B

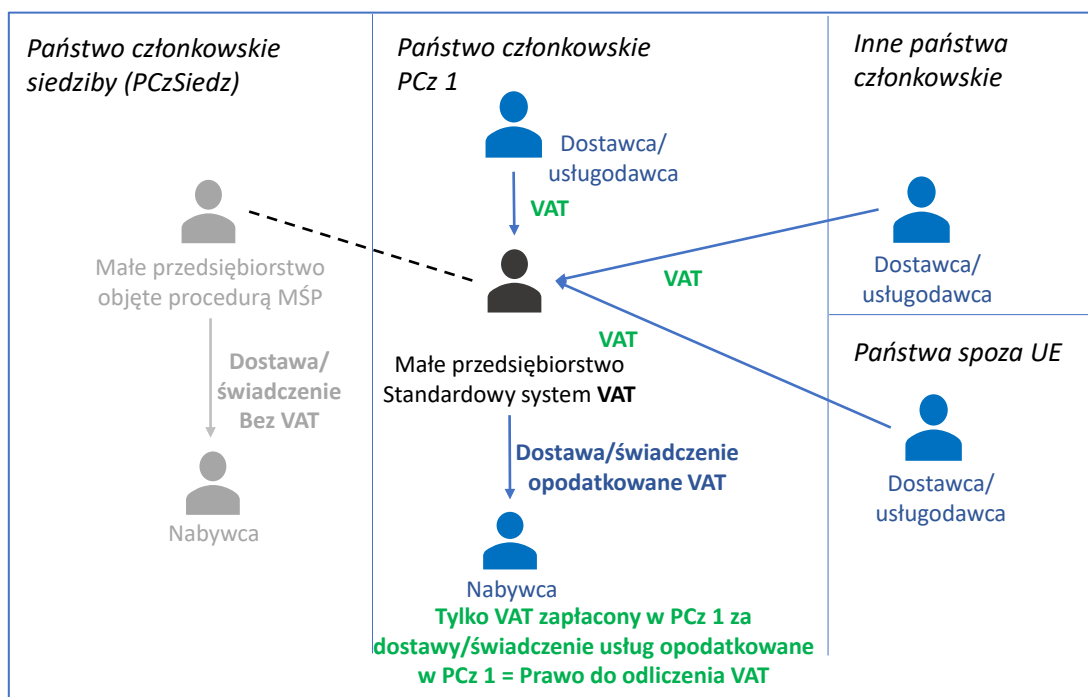
Zgodnie z tym scenariuszem MŚP **nie przysługuje** prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego od zakupów towarów i usług w jego państwie członkowskim siedziby ⁽¹¹⁰⁾.

⁽¹¹⁰⁾ TSUE C-507/16, Entertainment Bulgaria System EOOD.

Przykład 45

MŚP stosuje transgraniczną procedurę MŚP w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz). Prowadzi ono również działalność gospodarczą w PCz 1, w którym nie stosuje procedury MŚP. W PCz 1 małe przedsiębiorstwo jest bowiem zarejestrowane do celów VAT, pobiera lokalny VAT od swoich nabywców i składa okresowe deklaracje VAT.

Małe przedsiębiorstwo nabywa towary i usługi w PCz 1, które wykorzystuje do dokonywania opodatkowanych dostaw towarów lub opodatkowanego świadczenia usług w tej jurysdykcji.

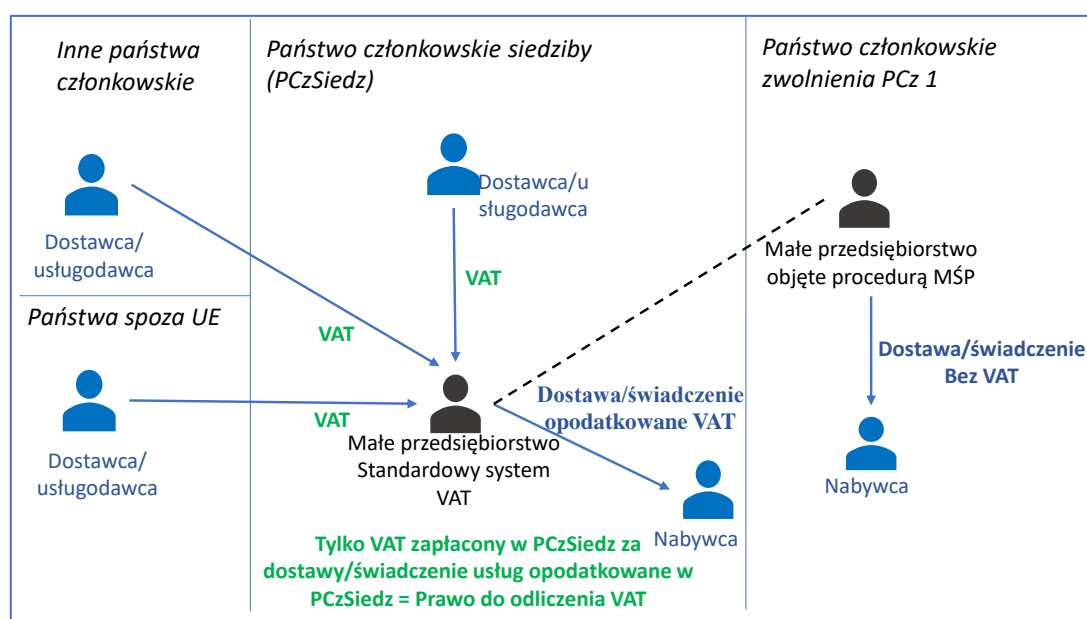

Rysunek 51: Procedura MŚP a odliczenie VAT – scenariusz C

W tym scenariuszu MŚP przysługuje prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego od zakupów tych towarów i usług w PCz 1.

Przykład 46

MŚP stosuje standardowy system VAT w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz). Jest ono zarejestrowane do celów VAT, pobiera lokalny podatek VAT od swoich nabywców w swoim PCzSiedz i składa okresowe deklaracje VAT. To MŚP stosuje transgraniczną procedurę MŚP w PCz 1. Nabywa ono towary i usługi w PCzSiedz, które będą wykorzystywane do dokonywania opodatkowanych dostaw towarów lub opodatkowanego świadczenia usług w PCzSiedz.

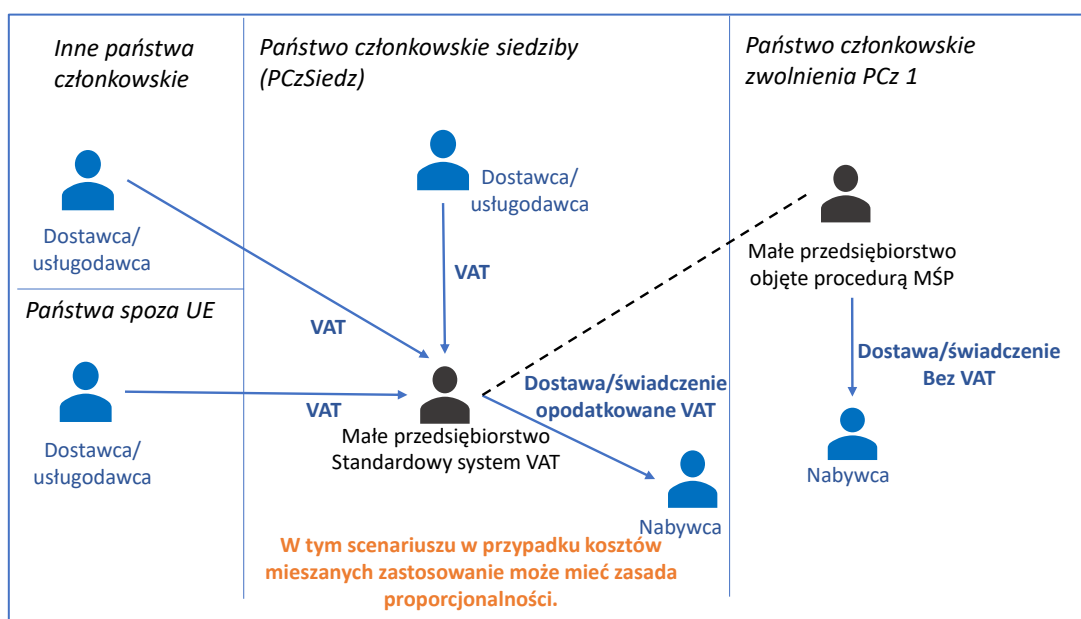

Rysunek 52: Transgraniczna procedura MŚP a odliczenie VAT – scenariusz D

W tym scenariuszu MŚP jest uprawnione do odliczenia podatku VAT naliczonego w PCzSiedz od zakupów towarów i usług wykorzystywanych do dokonywania opodatkowanych dostaw towarów lub opodatkowanego świadczenia usług w PCzSiedz.

Przykład 47

MŚP stosuje standardowy system VAT w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz). Jest ono zarejestrowane do celów VAT, pobiera lokalny podatek VAT od swoich nabywców w swoim PCzSiedz i składa okresowe deklaracje VAT. To MŚP stosuje transgraniczną procedurę MŚP w PCz 1. Nabywa ono usługi w PCzSiedz, które będą wykorzystywane zarówno do dokonywania opodatkowanych dostaw towarów lub opodatkowanego świadczenia usług w PCzSiedz, jak i do dokonywania zwolnionych dostaw towarów lub zwolnionego świadczenia usług w PCz 1 (koszty mieszane).

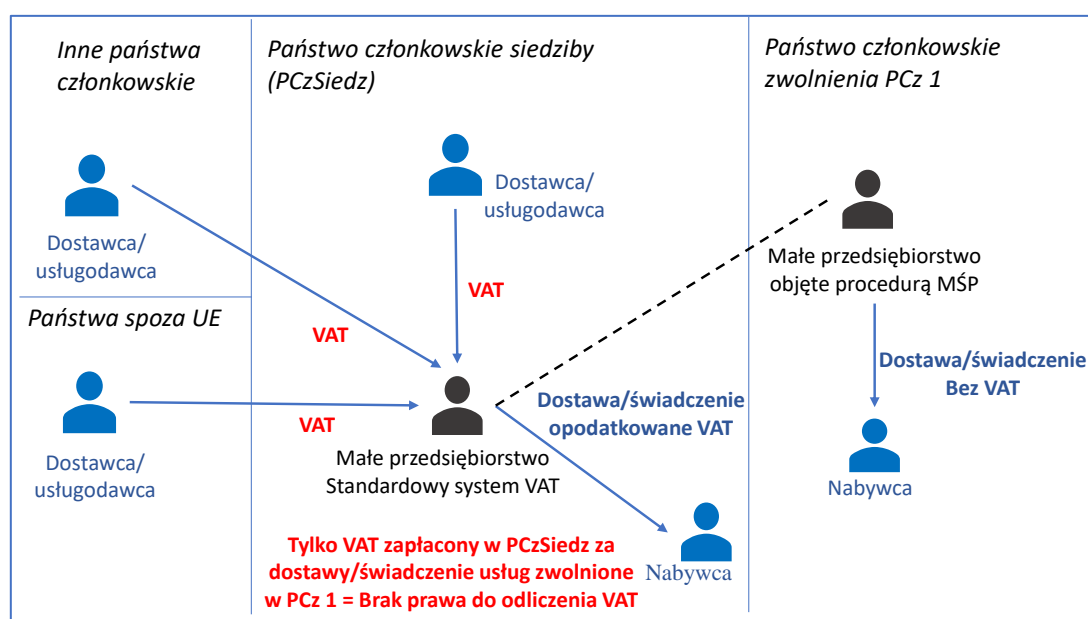

Rysunek 53: Transgraniczna procedura MŚP a odliczenie VAT – scenariusz E

W tym scenariuszu MŚP jest uprawnione do odliczenia podatku VAT naliczonego w PCzSiedz od zakupów towarów i usług wykorzystywanych do dokonywania opodatkowanych dostaw towarów lub opodatkowanego świadczenia usług w PCzSiedz. Nie może ono odliczyć VAT naliczonego w PCzSiedz od zakupów towarów i usług wykorzystywanych do dokonywania zwolnionych dostaw towarów lub zwolnionego świadczenia usług w PCz 1. W przypadku kosztów mieszanych, które wykorzystuje się do dokonywania zarówno opodatkowanych dostaw towarów lub opodatkowanego świadczenia usług w PCzSiedz, jak i zwolnionych dostaw towarów lub zwolnionego świadczenia usług w PCz 1, zastosowanie będzie miała zasada proporcjonalności. Zasada proporcjonalności oznacza, że jedynie część naliczonego podatku VAT może podlegać odliczeniu w PCzSiedz. W celu uzyskania dalszych informacji małe przedsiębiorstwo powinno skonsultować się z organami podatkowymi swojego państwa członkowskiego siedziby.

Przykład 48

MŚP stosuje standardowy system VAT w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz). Jest ono zarejestrowane do celów VAT, pobiera lokalny podatek VAT od swoich nabywców w swoim PCzSiedz i składa okresowe deklaracje VAT. To MŚP stosuje transgraniczną procedurę MŚP w PCz 1. Nabywa ono towary i usługi w PCzSiedz, które będą wykorzystywane do dokonywania zwolnionych dostaw towarów lub zwolnionego świadczenia usług w PCz 1.

Rysunek 54: Transgraniczna procedura MŚP a odliczenie VAT – scenariusz F

W tym scenariuszu MŚP **nie przysługuje prawo** do odliczenia VAT naliczonego w PCzSiedz od zakupów towarów i usług wykorzystywanych do dokonywania zwolnionych dostaw towarów lub zwolnionego świadczenia usług w PCz 1.

6. Interakcje ze standardowym systemem VAT

W niniejszej sekcji omówiono kwestie **wspólne dla wszystkich płaszczyzn**, niezależnie od tego, czy małe przedsiębiorstwo chce stosować procedurę MŚP wyłącznie w swoim państwie członkowskim siedziby (procedura krajowa), tylko w innym państwie lub w innych państwach członkowskich (procedura transgraniczna), czy zarówno w państwie członkowskim siedziby, jak i w innym państwie lub innych państwach członkowskich (procedura transgraniczna).

Zwolnienie z VAT w ramach procedury MŚP ma zastosowanie wyłącznie do dostaw towarów i świadczenia usług (transakcje objęte podatkiem należnym) dokonywanych przez małe przedsiębiorstwo. Zakupy (transakcje powodujące naliczenie podatku) dokonywane przez małe przedsiębiorstwo nie są objęte procedurą MŚP. W związku z tym może się zdarzyć, że małe przedsiębiorstwo stosujące procedurę MŚP w odniesieniu do dostaw towarów i świadczenia usług nadal musi wypełniać obowiązki w zakresie VAT w ramach standardowego systemu VAT w odniesieniu do dokonywanych zakupów. Może się również zdarzyć, że małe przedsiębiorstwo dokonuje dostaw towarów lub świadczenia usług wyłączonych z procedury MŚP oraz innych dostaw towarów lub świadczenia usług objętych tą procedurą. Podczas gdy procedura MŚP będzie miała zastosowanie do dostaw objętych procedurą szczególną, standardowy system VAT będzie miał zastosowanie do dostaw wyłączonych z procedury szczególnej. W związku z tym możliwe jest stosowanie jednocześnie standardowego systemu VAT i procedury MŚP w jednej i tej samej jurysdykcji.

6.1. Transakcje skutkujące obowiązkiem rejestracji do celów VAT

Transakcje skutkujące obowiązkiem rejestracji do celów VAT oraz obowiązek złożenia deklaracji VAT i zapłaty podatku VAT obejmują:

- wewnątrzspółnotowe nabycie towarów podlegające opodatkowaniu VAT
- import towarów
- zakup usług, z tytułu których małe przedsiębiorstwo jest zobowiązane do zapłaty podatku VAT (odwrotne obciążenie) ⁽¹¹¹⁾

⁽¹¹¹⁾ Art. 196 dyrektywy VAT.

- świadczenie usług na terytorium innego państwa członkowskiego, za które VAT ma obowiązek zapłacić jedynie usługobiorca (choć VAT może nie być należny).

Przykład 49

Małe przedsiębiorstwo ma siedzibę w swoim państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz) i dostarcza towary nabywcom znajdującym się wyłącznie w tym państwie. Stosuje ono krajową procedurę MŚP. W celu realizacji tych dostaw małe przedsiębiorstwo nabywa towary i usługi od dostawców i usługodawców mających siedzibę w PCzSiedz oraz od dostawców i usługodawców mających siedzibę w innych państwach członkowskich.

Transakcje objęte krajową procedurą MŚP

Realizowane przez małe przedsiębiorstwo dostawy towarów do nabywców znajdujących się w PCzSiedz są objęte procedurą MŚP i są zwolnione z VAT ⁽¹¹²⁾. Są to transakcje objęte podatkiem należnym.

Transakcje objęte standardowym systemem VAT

Zakupy towarów od dostawców mających siedzibę w innych państwach członkowskich (wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów) oraz zakupy usług od usługodawców mających siedzibę w innych państwach członkowskich są objęte standardowym systemem VAT, ponieważ są to transakcje powodujące naliczenie podatku. W przypadku tych zakupów małe przedsiębiorstwo jest zobowiązane do złożenia deklaracji VAT i zapłaty podatku VAT przy zastosowaniu mechanizmu odwrotnego obciążenia. W związku z tym małe przedsiębiorstwo musi zarejestrować się w PCzSiedz oraz złożyć deklarację VAT i zapłacić podatek VAT od tych zakupów.

Małe przedsiębiorstwo nie będzie uprawnione do odliczenia VAT naliczonego od jakichkolwiek ze swoich zakupów, ponieważ jego dostawy towarów są zwolnione z VAT w ramach procedury MŚP.

⁽¹¹²⁾ Art. 284 dyrektywy VAT.

Przykład 50

Małe przedsiębiorstwo ma siedzibę w PCzSiedz, gdzie jest objęte standardowym systemem VAT. Zostaje mu przydzielony numer „EX”, ponieważ stosuje transgraniczną procedurę MŚP w państwie członkowskim 1 (PCz 1) i w państwie członkowskim 2 (PCz 2). Przedsiębiorstwo to dostarcza towary konsumentom końcowym znajdującym się w PCz 1. Aby dostarczyć te towary, nabywa ono pewne usługi w PCz 1 od usługodawcy zarejestrowanego, ale niemającego siedziby w PCz 1.

Transakcje objęte transgraniczną procedurą MŚP

Lokalne dostawy towarów na rzecz konsumentów końcowych znajdujących się w PCz 1 są zwolnione z VAT ⁽¹¹³⁾, ponieważ są objęte transgraniczną procedurą MŚP.

Transakcje objęte standardowym systemem VAT

Dostawy towarów lub świadczenie usług dokonywane w PCzSiedz są objęte standardowym systemem VAT. Małe przedsiębiorstwo musi być zarejestrowane w PCzSiedz w celu złożenia deklaracji VAT i zapłaty podatku VAT z tytułu dokonanych tam dostaw towarów lub świadczenia usług.

Lokalne zakupy usług od usługodawców zarejestrowanych, ale niemających siedziby w PCz 1, są objęte standardowym systemem VAT. Małe przedsiębiorstwo musi zarejestrować się w PCz 1 do celów VAT ⁽¹¹⁴⁾, aby zgłosić zakupy lokalne i rozliczać się z VAT ⁽¹¹⁵⁾ z tytułu tych zakupów w ramach mechanizmu odwrotnego obciążenia. Ponieważ małe przedsiębiorstwo stosuje transgraniczną procedurę MŚP w PCz 1, nie może odliczyć VAT naliczonego od swoich zakupów ⁽¹¹⁶⁾ (zob. przykład 45).

Ponieważ procedura MŚP jest fakultatywna, to do małego przedsiębiorstwa należy ocena, który system jest bardziej odpowiedni dla jego działalności gospodarczej: standardowy system VAT czy procedura MŚP.

6.2. Transakcje wyłączone z procedury MŚP

Jak opisano w sekcji 3.3.3, niektóre transakcje są wyłączone ze stosowania procedury MŚP:

⁽¹¹³⁾ Art. 284 dyrektywy VAT.

⁽¹¹⁴⁾ Art. 214 ust. 1 lit. d) dyrektywy VAT.

⁽¹¹⁵⁾ Art. 196 dyrektywy VAT.

⁽¹¹⁶⁾ Art. 289 dyrektywy VAT.

- dostawy dokonywane tylko okazjonalnie ⁽¹¹⁷⁾,
- dostawy nowych środków transportu dokonywane z jednego państwa członkowskiego do innego ⁽¹¹⁸⁾,
- inne transakcje, które państwa członkowskie decydują się wykluczyć ze stosowania procedury MŚP ⁽¹¹⁹⁾.

W przypadku gdy małe przedsiębiorstwo dokonuje zarówno transakcji wyłączonych z procedury MŚP, jak i transakcji objętych procedurą szczególną, małe przedsiębiorstwo jest uprawnione (o ile spełnia odpowiednie warunki) do zwolnienia z VAT dostaw towarów lub świadczenia usług objętych procedurą MŚP, a jednocześnie jest zobowiązane do rejestracji do celów VAT, złożenia deklaracji VAT (i zapłaty podatku VAT) od transakcji wyłączonych z procedury MŚP.

⁽¹¹⁷⁾ Dostawy objęte art. 12 dyrektywy VAT.

⁽¹¹⁸⁾ Dostawy dokonywane zgodnie z warunkami określonymi w art. 138 ust. 1 i art. 138 ust. 2 lit. a) dyrektywy VAT.

⁽¹¹⁹⁾ Art. 283 ust. 2 dyrektywy VAT.

7. Interakcje z innymi procedurami szczególnymi

W niniejszej sekcji omówiono kwestie **wspólne dla wszystkich płaszczyzn**, niezależnie od tego, czy małe przedsiębiorstwo chce stosować procedurę MŚP wyłącznie w swoim państwie członkowskim siedziby (procedura krajowa), tylko w innym państwie lub w innych państwach członkowskich (procedura transgraniczna), czy zarówno w państwie członkowskim siedziby, jak i w innym państwie lub innych państwach członkowskich (procedura transgraniczna).

7.1. Interakcje między procedurą MŚP a procedurą punktu kompleksowej obsługi (OSS)

Punkt kompleksowej obsługi (OSS) to elektroniczny system umożliwiający podatnikom, takim jak małe przedsiębiorstwa, złożenie deklaracji VAT i zapłatę podatku VAT należnego we wszystkich państwach członkowskich UE w jednym państwie członkowskim: państwie członkowskim, w którym znajduje się siedziba działalności gospodarczej.

OSS obejmuje następujące dostawy towarów i świadczenia usług:

- wewnątrzspółnotowe świadczenie usług na rzecz unijnych konsumentów końcowych (w tym usług telekomunikacyjnych, usług nadawczych i usług elektronicznych (TBE)),
- wewnątrzspółnotowa sprzedaż na odległość towarów unijnym konsumentom końcowym,
- krajowe dostawy towarów na rzecz konsumentów końcowych w UE dokonywane przez podmiot uznawany za dostawcę ⁽¹²⁰⁾.

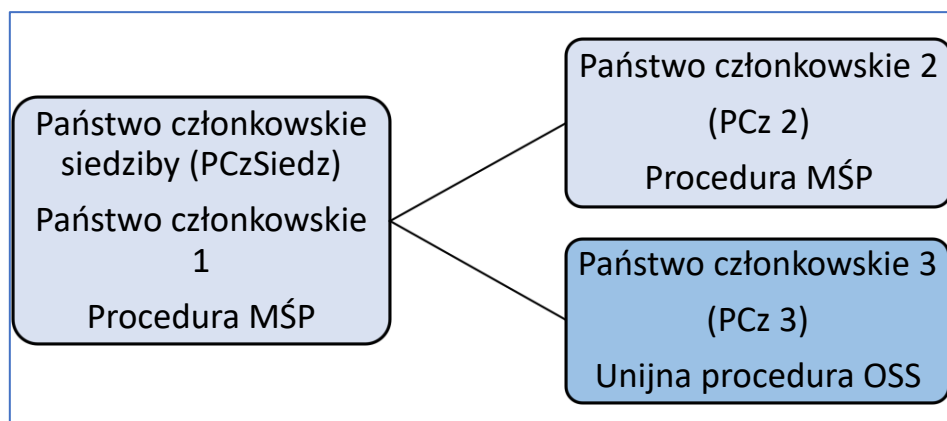
⁽¹²⁰⁾ Art. 14a ust. 2 dyrektywy VAT.

7.1.1. Procedura MŚP i unijna procedura OSS: możliwość wspólnego stosowania

Istnieje możliwość wspólnego stosowania procedury MŚP i unijnej procedury OSS. Małe przedsiębiorstwo, które spełnia odpowiednie wymogi, ma możliwość zwolnienia z VAT swoich dostaw towarów lub świadczenia usług w ramach procedury MŚP dokonywanych w państwie członkowskim siedziby⁽¹²¹⁾ lub w innych państwach członkowskich zwolnienia, a jednocześnie musi być zarejestrowane w ramach unijnej procedury OSS i zadeklarować dostawy towarów lub świadczenie usług zlokalizowane w państwach członkowskich, w których dane małe przedsiębiorstwo nie stosuje procedury MŚP, jak przedstawiono poniżej. Nie ma jednak możliwości jednoczesnego stosowania zarówno procedury MŚP, jak i unijnej procedury OSS w jednej i tej samej jurysdykcji.

Przykład 51

Małe przedsiębiorstwo prowadzi działalność gospodarczą w państwie członkowskim siedziby (PCzSiedz, państwo członkowskie 1), w państwie członkowskim 2 (PCz 2) i w państwie członkowskim 3 (PCz 3). Nie prowadzi ono działalności gospodarczej w innych państwach członkowskich. Stosuje ono transgraniczną procedurę MŚP w PCzSiedz i w PCz 2, ale nie w PCz 3.

Rysunek 55: Procedury MŚP i OSS

W tym scenariuszu małe przedsiębiorstwo może stosować unijną procedurę OSS w odniesieniu do PCz 3 w celu złożenia deklaracji VAT i zapłaty podatku VAT od dostaw towarów lub świadczenia usług zlokalizowanych w PCz 3, ponieważ nie stosuje ono transgranicznej procedury MŚP w tym państwie członkowskim. Deklarację OSS należy złożyć w PCzSiedz i należy uwzględnić w niej wyłącznie dostawy towarów lub świadczenie usług dokonywane w PCz 3.

⁽¹²¹⁾ Państwo członkowskie siedziby to państwo członkowskie, w którym małe przedsiębiorstwo posiada siedzibę swojej działalności gospodarczej.

Małe przedsiębiorstwo stosuje transgraniczną procedurę MŚP w PCz 1 i w PCz 2, a więc dostawy towarów lub świadczenie usług w tych dwóch państwach członkowskich są zwolnione z VAT. Małe przedsiębiorstwo musi przedłożyć sprawozdanie kwartalne w PCzSiedz, w którym uwzględni swoje obroty we wszystkich 27 państwach członkowskich, w tym w PCz 3. W przypadku państw członkowskich, w których małe przedsiębiorstwo nie prowadzi żadnej działalności gospodarczej, obrót, który należy zgłosić, wynosi zero („0”).

7.1.2. Sprzedaż towarów na odległość oraz usługi telekomunikacyjne, nadawcze i elektroniczne (TBE) na rzecz nabywców: miejsce dostawy lub świadczenia usług

Miejsce dostawy towarów lub świadczenia usług określa, w którym państwie członkowskim małe przedsiębiorstwo powinno zadeklarować dostawy towarów lub świadczenie usług. W przypadku sprzedaży towarów na odległość i usług TBE na rzecz nabywców ogólne miejsce dostawy towarów lub świadczenia usług znajduje się w miejscu przeznaczenia, tj. w państwie członkowskim, w którym znajduje się konsument końcowy. Miejscem świadczenia usługi może być jednak państwo członkowskie siedziby dostawcy lub usługodawcy, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki ⁽¹²²⁾:

- a) dostawca lub usługodawca ma siedzibę tylko w jednym państwie członkowskim (tj. nie ma stałego zakładu w innym państwie członkowskim), oraz
- b) roczny obrót ze sprzedaży na odległość towarów i usług TBE nie przekracza 10 000 EUR w bieżącym roku kalendarzowym i w poprzednim roku kalendarzowym, oraz
- c) dostawca lub usługodawca nie jest zarejestrowany w ramach procedury OSS ani nie zdecydował się na opodatkowanie w miejscu przeznaczenia.

Poniższa tabela zawiera praktyczne informacje – przedstawione za pomocą przykładów – na temat miejsca dostawy towarów lub świadczenia usług towarów w przypadku sprzedaży na odległość oraz usług TBE na rzecz nabywców.

⁽¹²²⁾ Art. 59c dyrektywy VAT.

Scenariusze	Opodatkowanie w PCz siedziby ⁽¹²³⁾ (PCz 1)	Opodatkowanie w miejscu przeznaczenia (PCz 2)
<p>Scenariusz 1</p> <p>Małe przedsiębiorstwo ma siedzibę w państwie członkowskim 1 (PCz 1) i prowadzi sprzedaż towarów na odległość i świadczy usługi TBE na rzecz nabywców znajdujących się w państwie członkowskim 2 (PCz 2). Jego obrót nie przekracza 10 000 EUR i nie jest ono zarejestrowane w ramach procedury OSS ani nie zdecydowało się na opodatkowanie w miejscu przeznaczenia.</p> <p>W tym scenariuszu dostawy towarów lub świadczenie usług na rzecz nabywców w PCz 2 są zlokalizowane w PCz 1 (państwo członkowskie siedziby małego przedsiębiorstwa). Jeżeli małe przedsiębiorstwo stosuje procedurę MŚP w PCz 1, wszystkie te dostawy towarów lub świadczenie usług są zwolnione z VAT i powinny zostać uwzględnione w rocznym obrocie MŚP w PCz 1.</p>	Tak	Nie
<p>Scenariusz 2</p> <p>Małe przedsiębiorstwo ma siedzibę w PCz 1 i prowadzi sprzedaż towarów na odległość i świadczy usługi TBE na rzecz nabywców znajdujących się w PCz 2. Jego obrót przekracza 10 000 EUR i nie jest ono zarejestrowane w ramach procedury OSS.</p> <p>W tym scenariuszu dostawy towarów lub świadczenie usług na rzecz nabywców zlokalizowanych w PCz 2 są zlokalizowane w PCz 2 (miejsce przeznaczenia). Jeżeli małe przedsiębiorstwo stosuje transgraniczną procedurę MŚP w PCz 2, dostawy towarów lub świadczenie usług są zwolnione z VAT i należy je uwzględnić w rocznym obrocie MŚP w PCz 2 w sprawozdaniach kwartalnych które należy przedłożyć w PCz 1.</p>	Nie	Tak

⁽¹²³⁾ Art. 59c dyrektywy VAT.

<p>Jeżeli MŚP nie stosuje transgranicznej procedury MŚP w PCz 2, dostawy towarów lub świadczenie usług będą opodatkowane i podlegają zgłoszeniu w krajowej deklaracji VAT w PCz 2 zgodnie z zasadami standardowego systemu VAT, ponieważ MŚP nie jest zarejestrowane w ramach procedury OSS.</p>		
<p>Scenariusz 3</p> <p>Małe przedsiębiorstwo ma siedzibę w PCz 1 i prowadzi sprzedaż towarów na odległość i świadczy usługi TBE na rzecz nabywców znajdujących się w PCz 2. Jego obrót nie przekracza 10 000 EUR, ale jest ono zarejestrowane w ramach procedury OSS.</p> <p>W tym scenariuszu powyższe dostawy towarów lub świadczenie usług odbywają się w PCz 2 (miejsce przeznaczenia). Ponieważ małe przedsiębiorstwo jest zarejestrowane w ramach procedury OSS, dostawy towarów lub świadczenie usług zlokalizowane w PCz 2 należy zgłosić w deklaracji OSS.</p> <p>Jeżeli małe przedsiębiorstwo będzie chciało stosować transgraniczną procedurę MŚP w PCz 2, procedura OSS nie będzie już miała zastosowania do PCz 2. W ramach procedury MŚP dostawy towarów lub świadczenie usług zlokalizowane w PCz 2 będą zwolnione z VAT i powinny zostać uwzględnione w sprawozdaniach kwartalnych MŚP w obrotach w PCz 2.</p>	<p>Nie</p>	<p>Tak</p>
<p>Scenariusz 4</p> <p>Małe przedsiębiorstwo ma siedzibę w PCz 1 i prowadzi sprzedaż towarów na odległość i świadczy usługi TBE na rzecz nabywców znajdujących się w PCz 2. Jego obrót nie przekracza 10 000 EUR, ale wybrało opodatkowanie w miejscu przeznaczenia.</p> <p>W tym scenariuszu powyższe dostawy towarów lub świadczenie usług są zlokalizowane w PCz 2. Jeżeli małe przedsiębiorstwo stosuje transgraniczną procedurę MŚP w PCz 2, dostawy</p>	<p>Nie</p>	<p>Tak</p>

<p>towarów lub świadczenie usług będą zwolnione z VAT i powinny zostać uwzględnione w sprawozdaniach kwartalnych MŚP w obrotach w PCz 2. Jeżeli małe przedsiębiorstwo chce zamiast tego stosować procedurę OSS, dostawy towarów lub świadczenie usług nie mogą być zwolnione z VAT i należy je zgłosić w deklaracji OSS, którą należy przedłożyć w PCz 1.</p>		
---	--	--

Rysunek 56: Sprzedaż towarów na odległość i świadczenie usług TBE na rzecz konsumentów końcowych

7.1.3. Procedura MŚP i unijna procedura OSS: scenariusze przypadków

Scenariusz 1

Małe przedsiębiorstwo prowadzi działalność gospodarczą w PCz 1. Sprzedaje książki i e-książki na rzecz konsumentów końcowych w PCz 1 i w PCz 2, **w którym posiada stały zakład**. Świadczy również usługi drukarskie na rzecz nabywcy mającego siedzibę w PCz 1.

W roku R jego roczny obrót ze sprzedaży krajowej książek i e-książek wyniósł 15 000 EUR w PCz 1. Jego roczny obrót ze sprzedaży na odległość i świadczenia e-usług wyniósł 9 500 EUR w PCz 2. Jego roczny obrót z tytułu usług drukarskich wyniósł 20 000 EUR w roku R i 40 000 EUR w R-1. Roczny próg stosowania procedury MŚP w PCz 1 wynosi 85 000 EUR, a w PCz 2 – 70 000 EUR.

a) *W jakim miejscu odbywa się ta dostawa towarów lub to świadczenie usług?*

Sprzedaż książek i e-książek nabywcom w PCz 1, a także usługi drukarskie na rzecz nabywcy mającego siedzibę w PCz 1 są zlokalizowane w PCz 1.

Ponieważ małe przedsiębiorstwo ma stały zakład w innym państwie członkowskim (PCz 2) niż jego państwo członkowskie siedziby (PCz 1), przepis art. 59c (opodatkowanie w państwie członkowskim siedziby) nie może mieć zastosowania do sprzedaży książek i e-książek na rzecz nabywców w PCz 2. W związku z tym te dostawy towarów lub to świadczenie usług są zlokalizowane w PCz 2.

b) *Czy można zastosować procedurę OSS?*

Tak, procedurę OSS można stosować **wyłącznie** do celów złożenia deklaracji dotyczącej sprzedaży książek na rzecz nabywców w PCz 2 (sprzedaż towarów na odległość).

Sprzedaż e-książek na rzecz nabywców w PCz 2 (e-usługi) musi zostać zgłoszona w krajowej deklaracji VAT w PCz 2 ze względu na stały zakład w tym państwie członkowskim ⁽¹²⁴⁾.

Procedura OSS nie ma zastosowania ani do dostaw książek i e-książek na rzecz konsumentów końcowych w PCz 1, ani do świadczenia usług drukarskich na rzecz nabywców mających siedzibę w PCz 1. Te dostawy i to świadczenie usług należy uwzględnić w krajowej deklaracji VAT w PCz 1.

c) Czy małe przedsiębiorstwo może stosować krajową procedurę MŚP?

Małe przedsiębiorstwo może stosować krajową procedurę MŚP, o ile spełnia warunki jej stosowania w PCz 1.

W tym scenariuszu dostawy książek i e-książek na rzecz nabywców znajdujących się w PCz 1 oraz świadczenie usług drukarskich na rzecz nabywców mających siedzibę w PCz 1 są zwolnione z VAT. Ewentualne obowiązki sprawozdawcze małego przedsiębiorstwa są uzależnione od zasad mających zastosowanie w PCz 1 (zob. portal SME web).

Dostawy książek i e-książek na rzecz nabywców w PCz 2 nie są objęte krajową procedurą MŚP, ponieważ miejsce dostawy znajduje się w PCz 2.

d) Czy małe przedsiębiorstwo może stosować transgraniczną procedurę MŚP tylko w PCz 2?

Małe przedsiębiorstwo może stosować transgraniczną procedurę MŚP w PCz 2 tylko wtedy, gdy spełnia odpowiednie warunki (zob. sekcja 4) i jeżeli wyrejestruje swój stały zakład w PCz 2 do celów VAT.

Jeżeli małe przedsiębiorstwo spełnia warunki stosowania transgranicznej procedury MŚP w PCz 2, dostawy książek i e-książek na rzecz nabywców znajdujących się w PCz 2 są zwolnione z VAT. Wszelkie dostawy towarów lub świadczenie usług dokonywane we wszystkich 27 państwach członkowskich należy zgłaszać w sprawozdaniach kwartalnych MŚP, które należy przedłożyć w PCz 1.

Jeżeli małe przedsiębiorstwo stosuje transgraniczną procedurę MŚP w PCz 2, to w PCz 2 nie można zastosować procedury OSS. Ponieważ dostawy towarów lub świadczenie usług w państwie członkowskim 2 są zwolnione z VAT, nie należy ich zgłaszać w deklaracji OSS.

⁽¹²⁴⁾ Art. 369b lit. c) dyrektywy VAT.

Sprzedaż książek i e-książek na rzecz nabywców w PCz 1 oraz świadczenie usług drukarskich na rzecz nabywców w PCz 1 są opodatkowane zgodnie ze standardowym systemem VAT i należy je zgłaszać w krajowej deklaracji VAT w PCz 1.

e) Czy MŚP może stosować transgraniczną procedurę MŚP w PCz 1 oraz w PCz 2?

Małe przedsiębiorstwo może stosować transgraniczną procedurę MŚP w PCz 1 i PCz 2 tylko wtedy, gdy spełnia odpowiednie warunki (zob. sekcja 4) i jeżeli wyrejestruje swój stały zakład w PCz 2 do celów VAT.

W tym scenariuszu wszystkie dostawy towarów lub świadczenie usług w PCz 1 i w PCz 2 są zwolnione z VAT. Dostawy książek i e-książek na rzecz nabywców w PCz 1 oraz usługi drukarskie na rzecz nabywcy mającego siedzibę w PCz 1 należy uwzględnić w obrocie PCz 1 w sprawozdaniu kwartalnym MŚP.

Dostawy książek i e-książek na rzecz nabywców w PCz 2 należy uwzględnić w obrocie PCz 2.

Jeżeli małe przedsiębiorstwo zdecyduje się na stosowanie procedury MŚP, to w PCz 2 nie można zastosować procedury OSS. Ponieważ dostawy w PCz 2 są zwolnione z VAT, dostaw tych nie należy zgłaszać w deklaracji OSS.

Scenariusz 2

Małe przedsiębiorstwo prowadzi działalność gospodarczą w PCz 1. Sprzedaje ono książki i e-książki konsumentom końcowym w PCz 1 i w PCz 2, **w którym nie ma stałego zakładu**. Świadczy również usługi drukarskie na rzecz nabywcy mającego siedzibę w PCz 1.

W roku R jego roczny obrót ze sprzedaży krajowej i świadczenia e-usług wyniósł 15 000 EUR w PCz 1. Jego roczny obrót ze sprzedaży na odległość i świadczenia e-usług wyniósł 9 500 EUR w PCz 2. Jego roczny obrót z tytułu usług drukarskich wyniósł 20 000 EUR w roku R i 40 000 EUR w R-1. Roczny próg stosowania procedury MŚP w PCz 1 wynosi 85 000 EUR, a w PCz 2 – 70 000 EUR.

a) W jakim miejscu odbywa się ta dostawa towarów lub to świadczenie usług?

Sprzedaż książek i e-książek na rzecz nabywców w PCz 1, a także świadczenie usług drukarskich na rzecz nabywcy mającego siedzibę w PCz 1 są zlokalizowane w PCz 1.

Ponieważ małe przedsiębiorstwo nie ma stałego zakładu w innym państwie członkowskim (PCz 2) niż jego państwo członkowskie siedziby (PCz 1), przepis art. 59c dyrektywy VAT (opodatkowanie w państwie członkowskim siedziby) ma zastosowanie do sprzedaży książek i e-książek na rzecz nabywców w PCz 2. W związku z tym te dostawy

towarów i to świadczenie usług mogą być zlokalizowane w PCz 1 (zob. rysunek 56 scenariusz 1).

b) *Czy można zastosować procedurę OSS?*

Jeżeli zastosowanie ma art. 59c dyrektywy VAT, miejscem dostawy książek i e-książek sprzedawanych na rzecz nabywców w PCz 2 jest PCz 1 (państwo członkowskie siedziby). PCz 1 będzie również miejscem dostawy towarów w zakresie sprzedaży książek i e-książek na rzecz nabywców w PCz 1 oraz miejscem świadczenia usług drukarskich na rzecz konsumenta mającego siedzibę w PCz 1.

W tym scenariuszu nie można stosować procedury OSS. Wszystkie dostawy towarów lub świadczenie usług należy zgłosić w krajowej deklaracji VAT w PCz 1.

Jeżeli małe przedsiębiorstwo zdecyduje się na opodatkowanie w miejscu przeznaczenia (rysunek 56, scenariusz 4), sprzedaż książek i e-książek na rzecz nabywców w PCz 2 będzie zlokalizowana w PCz 2. Do tych dostaw towarów lub tego świadczenia usług można stosować procedurę OSS. Należy je zgłosić w deklaracji OSS, którą należy przedłożyć w PCz 1.

Sprzedaż książek i e-książek na rzecz nabywców w PCz 1 oraz świadczenie usług drukarskich na rzecz nabywcy w PCz 1 są nadal zlokalizowane w PCz 1 i należy je zgłosić w krajowej deklaracji VAT w PCz 1, chyba że MŚP stosuje procedurę MŚP w PCz 1.

c) *Czy małe przedsiębiorstwo może stosować tylko krajową procedurę MŚP?*

Jeżeli zastosowanie ma art. 59c dyrektywy VAT (opodatkowanie w państwie członkowskim siedziby), a małe przedsiębiorstwo spełnia warunki stosowania krajowej procedury MŚP (zob. sekcja 3), procedurę tę można stosować do wszelkich dostaw towarów lub świadczenia usług: dostaw książek i e-książek na rzecz nabywców w PCz 1, usług drukarskich na rzecz nabywcy w PCz 1 oraz dostaw książek i e-książek na rzecz nabywców w PCz 2. Wszystkie te dostawy są zwolnione z VAT. Obowiązki małego przedsiębiorstwa w zakresie przestrzegania przepisów w PCz 1 zależą od zasad ustanowionych przez to państwo członkowskie.

Jeżeli MŚP stosuje opodatkowanie w miejscu przeznaczenia, jedynie dostawy książek i e-książek na rzecz nabywców w PCz 1 oraz usługi drukarskie na rzecz nabywcy w PCz 1 są objęte zwolnieniem z VAT w ramach krajowej procedury MŚP.

- d) *Czy małe przedsiębiorstwo może stosować transgraniczną procedurę MŚP w PCz 2?*

Jeżeli małe przedsiębiorstwo zdecyduje się na opodatkowanie sprzedaży w miejscu przeznaczenia, transgraniczną procedurę MŚP można stosować do dostaw książek i e-książek dokonywanych wyłącznie na rzecz nabywców znajdujących się w PCz 2. Dostawy te są zwolnione z VAT i należy je zgłaszać w sprawozdaniach kwartalnych, które należy przedłożyć w PCz 1.

- e) *Czy małe przedsiębiorstwo może stosować transgraniczną procedurę MŚP w PCz 1 oraz w PCz 2?*

Jeżeli zastosowanie ma art. 59c dyrektywy VAT (opodatkowanie w państwie członkowskim siedziby), nie można stosować transgranicznej procedury MŚP.

Jeżeli MŚP wybiera opodatkowanie sprzedaży w miejscu przeznaczenia, zob. odpowiedź przedstawioną powyżej w odniesieniu do lit. d).

7.2. Interakcje między procedurą MŚP a punktem kompleksowej obsługi importu (IOSS)

Procedura MŚP i IOSS **wzajemnie się wykluczają**.

Po pierwsze, do stosowania procedury MŚP kwalifikują się wyłącznie małe przedsiębiorstwa, których siedziba działalności gospodarczej znajduje się w państwie członkowskim.

W celu uniknięcia ryzyka podwójnego nieopodatkowania ⁽¹²⁵⁾ podatnik korzystający ze zwolnienia w ramach procedury MŚP musi zrezygnować z procedury MŚP, aby móc korzystać z procedury IOSS. Numer identyfikacyjny IOSS umożliwia bowiem zwolnienie z VAT importu towarów o wartości nieprzekraczającej 150 EUR w **każdym** państwie członkowskim (nawet w państwie członkowskim, w którym MŚP może skorzystać z procedury MŚP), chociaż nie zezwala się na import towarów do UE bez pobierania VAT na żadnym etapie.

⁽¹²⁵⁾ Zob. s. 21 [Przewodnika dotyczącego punktu kompleksowej obsługi w zakresie VAT](#).

7.3. Procedura MŚP i procedura dotycząca rolników ryczałtowych

Procedura dotycząca rolników ryczałtowych ⁽¹²⁶⁾ jest procedurą szczególną, którą państwa członkowskie mogą stosować w przypadku, gdy stosowanie standardowych zasad VAT do rolników może powodować trudności.

Nie istnieje zakres, w jakim procedura MŚP i procedura dotycząca rolników ryczałtowych mogłyby się pokrywać. Procedura dotycząca rolników ryczałtowych jest ukierunkowana na rolników i stanowi ona alternatywę dla procedury MŚP, jednak nadal jest skierowana wyłącznie do rolników małej wielkości ⁽¹²⁷⁾.

7.4. Procedura MŚP, procedura dla biur podróży i procedura dotycząca towarów używanych

W ramach procedury dotyczącej towarów używanych ⁽¹²⁸⁾ VAT oblicza się na podstawie marży. Powstaje pytanie, czy przy ustalaniu – na podstawie obliczenia obrotu ⁽¹²⁹⁾ – czy procedura MŚP ma zastosowanie, można oprzeć się na obrocie osiągniętym w ramach procedury dotyczącej towarów używanych, biorąc pod uwagę, że jest on obliczany wyłącznie w odniesieniu do osiągniętej marży zysku. Kwestia ta została rozstrzygnięta przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), który potwierdził ⁽¹³⁰⁾, że systemy te są odrębne i chociaż procedura MŚP ma na celu wspieranie tworzenia, działalności i konkurencyjności małych przedsiębiorstw, nie powinna ona dawać większym przedsiębiorstwom możliwości uzyskania nieuzasadnionej przewagi konkurencyjnej. W związku z tym, według TSUE, obrót należy ustalić na podstawie wszystkich kwot, z wyłączeniem VAT, pobranych lub podlegających pobraniu, bez pomniejszenia go o kwoty zapłacone, jak miałyby to miejsce w przypadku odniesienia do marży zysku. Jest to istotne w przypadku procedury dotyczącej towarów używanych, ale w równym stopniu w przypadku procedury dla biur podróży ⁽¹³¹⁾, w ramach której podstawę opodatkowania również stanowi marża zysku.

⁽¹²⁶⁾ Art. 295 – 305 dyrektywy VAT.

⁽¹²⁷⁾ TSUE, wyrok z dnia 12 października 2017 r., Shields & Sons Partnership, C-262/16, EU:C:2017:756, pkt 33.

⁽¹²⁸⁾ Art. 311 – 343 dyrektywy VAT.

⁽¹²⁹⁾ Na podstawie art. 288 akapit pierwszy, pkt 1 dyrektywy VAT.

⁽¹³⁰⁾ TSUE, wyrok z dnia 29 lipca 2019 r., B (Obrót sprzedawcy pojazdów używanych), C-388/18, EU:C:2019:642.

⁽¹³¹⁾ Art. 306 – 310 dyrektywy VAT.

7.5. Procedura MŚP i procedura dotycząca złota inwestycyjnego

Procedura dotycząca złota inwestycyjnego⁽¹³²⁾ jest dla państw członkowskich obowiązkowa. W ramach tej procedury obowiązuje zwolnienie z podatku z prawem do jego odliczenia.

Istnieje zakres, w jakim może dojść do nakładania się procedury MŚP i procedury dotyczącej złota inwestycyjnego, ale tylko wtedy, gdy podatnik prowadzi również działalność nieobjętą procedurą dotyczącą złota inwestycyjnego. Obrót należy obliczać na podstawie wszystkich kwot (z wyłączeniem podatku VAT), które zostały pobrane lub podlegają pobraniu. Podobnie jak w przypadku innych transakcji zwolnionych z podatku z prawem do jego odliczenia, należy również uwzględnić kwoty pochodzące z transakcji objętych procedurą dotyczącą złota inwestycyjnego.

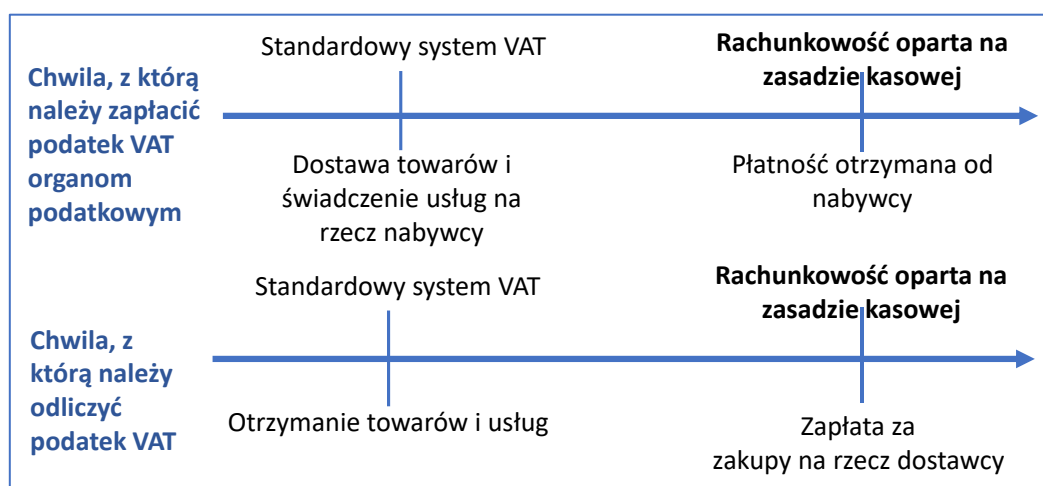
⁽¹³²⁾ Art. 344 – 356 dyrektywy VAT.

8. Rachunkowość oparta na zasadzie kasowej

W celu wsparcia małych przedsiębiorstw, które napotykały trudności w zakresie odprowadzania podatku VAT do właściwego organu podatkowego, ponieważ nie otrzymały jeszcze zapłaty od swoich klientów, państwa członkowskie mogą, w ramach alternatywnej procedury, zezwolić podatnikom na stosowanie metody kasowej do rozliczania podatku VAT. Ta alternatywna metoda kasowa jest dostępna wyłącznie dla podatników, których roczny obrót nie przekracza określonego progu.

W ramach nowej zasady próg ten uległ zwiększeniu z 500 000 EUR do 2 000 000 EUR lub równowartości tej kwoty w walucie krajowej oraz zniesiono obowiązek konsultowania się przez państwa członkowskie z Komitetem ds. VAT przed ustaleniem progu powyżej 500 000 EUR.

Zastosowanie tej alternatywnej metody pozostaje takie samo: zgodnie z art. 66 lit. b) dyrektywy VAT państwa członkowskie mogą postanowić, że VAT staje się wymagalny dla określonych transakcji lub dla określonych kategorii podatników „nie później niż w momencie otrzymania zapłaty”. W ramach tej metody podatnicy mogą odliczyć VAT dopiero wtedy, gdy dokonają płatności na rzecz swoich dostawców lub usługodawców, jak określono w art. 167a dyrektywy VAT.

Rysunek 57: Standardowy system VAT a rachunkowość oparta na zasadzie kasowej

Załącznik – Funkcjonowanie stopniowego obniżania podatku

Stopniowe obniżanie podatku nie ma już zastosowania od 1 stycznia 2025 r.

W celach informacyjnych, jeżeli chodzi o funkcjonowanie stopniowego obniżania podatku, ulga ta stopniowo zmniejsza się wraz ze wzrostem obrotów do momentu osiągnięcia progu ustalonego przez każde państwo członkowskie. Progi różnią się w zależności od państwa członkowskiego i mogą mieć do nich zastosowanie określone warunki. Małe przedsiębiorstwa korzystające z tej procedury muszą zarejestrować się do celów VAT i składać deklaracje VAT.

Zwolnienie z podatku VAT dla małych przedsiębiorstw można postrzegać jako formę ulgi podatkowej dla podatników, którzy są zarejestrowani do celów VAT i których roczna sprzedaż netto jest niższa niż próg ustalony przez każde państwo członkowskie. Na przykład, jeżeli państwo członkowskie A stosuje roczny próg w wysokości 50 000 EUR, zwolnienie miałoby zastosowanie w następujący sposób:

- jeżeli roczna sprzedaż netto podatnika nie przekracza 20 000 EUR, podatnik otrzyma zwrot całej kwoty VAT kwalifikującej się do zwolnienia;
 - powyżej kwoty 20 000 EUR, ale poniżej kwoty 50 000 EUR, podatnik otrzyma częściowe zwolnienie z VAT.
-

